

YENİ ÇAĞ

- **E. Honeker:** Sosyalist devrim yolunda
- **F. Kulakov:** Leninci tarım politikası ve SSCB'deki uygulanışı
- **R. İskaro:** İşçi sınıfının öncüsü ve yığınların örgütçüsü
- **xx:** Dünya sosyalist sistemi ile ulusal kurtuluş hareketi arasında birlik
- **xx:** Barış, demokrasi ve sosyalizm yararına

Ozel sayfalar

- **xx:** Son gelişmeler ve TKP'nin tutumu
- **xx:** Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Varşova Danışma Toplantısı üzerine TKP MK Politbürosunun kararı
- **xx:** Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Varşova Danışma toplantısına katılan TKP delegasyonunun raporu
- **xx:** Avrupa Kapitalist Ülkeleri Komünist Partilerinin Düsseldorf Toplantısına katılan TKP delegasyonunun raporu
- **A. S.:** Anti-komünizm, milli birlik ve sosyal demokrasinin niteliği

10(124)
Ekim
1974

BARİŞ VE SOSYALİZM PROBLEMLERİ

Sosyalist devrim yolunda

Erich Honeker

Alman Sosyalist Birlik Partisi MK Birinci Sekreteri

7 Ekim 1974 günü, Alman Demokratik Cumhuriyeti 25 yaşını doldurmaktadır. Bu yıllar boyunca halkımızın tarihi ilkesel bakımdan yeni bir doğrultuya yöneldi. Memleketimiz emekçileri, işçi sınıfının ve bu sınıfın Marksist-Leninist partisinin yönetmenliğinde sosyalist devrimi gerçekleştiren ve sosyalizmi kurarak, toplumsal yaşamımızda en köksel dönüşümü hayata geçirdiler.

Alman Demokratik Cumhuriyeti (ADC) bu jübile yıldönümüne ardıcıl bir barış ve anti-emperyalist dayanışma politikası güden güçlü ve sağlam bir devlet olarak yaklaşıyor. İşçi-köylü egemenliğimiz, SSCB'yle kopmaz bir bağlaşma halinde ve kardeş ülkeler topluluğunun ayrılmaz bir parçası olarak, bütün uluslarca tanındı. İşçi sınıfının yaratıcı gücü, kapitalist sömürüden kurtulan halkın şanlı emek başarıları sayesinde, sosyalizmin öncelik ve üstünlükleri bizim memleketimizde de gitgide daha parlak biçimde belirleniyor.

Yirmibeş yıllık yolumuzun her aşamasını, gerilimli bir çalışmayla, emperyalizme ve kapitalizme karşı çetin bir sınıf savaşıyla belirlemiş bulunuyoruz. Bu yıllar boyunca, ilk Alman işçi-köylü devletini her araca başvurarak ortadan kaldırmaya çalışan FAC gerici güçleri kesin bir yenilgiye uğradılar. ADC'nin kurulması ve gelişmesi, dünyada güçler dengesinin sosyalizm yararına daha da değişmesine önemli bir katkı oldu, dünyayı iki defa harp felâketine sürükleyen saldırgan Alman emperyalizmini daha çok zayıflattı.

ADC emekçilerinin, gelişmiş sosyalist toplumu kurma ödevini ortaya koyan ASBP VIII. Kongresi kararlarını ardıcıl olarak yerine getirmeyi amaçlayan sayısız girişimleri, ulaşılagelen başarıların verdiği kıvanç duy-

gusundan güç almaktadır. 1974 halk ekonomisi plânını yerine getirme ve giderek aşma savaşı, aynı zamanda gelecek yılın plânı için yapılan ciddi hazırlıklar, yaklaşmakta olduğumuz önemli jübileye nasıl hazırlandığımızı en iyi biçimde göstermektedir. ADC yurttaşları, yirmibeş yıllık barış, demokrasi ve sosyalizm savaşı deneyine ve ibret derslerine dayanarak, ASBP VIII. Kongresinin gösterdiği yolda amaca yönelerek ve iyimserlikle yürümektedirler.

ADC'nin kuruluşu ve gelişmesi, Sovyetler Birliği halklarının Hitlerci faşizm üzerinde elde ettikleri evrensel-tarihi zaferle sıkı sıkıya bağlıdır. Büyük fedakârlık ve kurbanlara malolan kahramanca bir savaş sonucunda halkları Alman emperyalizminin pençesinden kurtaran Sovyet Ordusu'dur. Ve Sovyet Ordusu, böylece, dünya toplumsal gelişmesi için yeni olanaklar açmıştır. Kurtarılan ve emperyalist müdahalelerden korunan kesimde, olgunlaşmış ve objektif olarak gerekli devrimci dönüşümler için elverişli koşullar meydana gelmiştir. Diğer birçok memlekette olduğu gibi, ADC topraklarında da, Alman faşizminin ezilmesi sonucunda kurtarılan önemli devrimci potansiyelin eyleme geçirilmesi olanağı doğmuştur. Demek ki, Büyük Anayurt Harbi'nde Sovyetler Birliği'nin ulaştığı zafer ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bütün devrim hareketlerinin güçle yükselişi dünya devrimci sürecini yeni ve daha yüksek bir basamağa çıkarmıştır. ADC, daha kurulduğu andan itibaren, bu dünya devrimci gelişmesinin sağlam bir bileşen parçası ve aktif bir ögesi olmuştur.

Diğer birçok memlekette olduğu gibi, memleketimizde de işçi ve köylü egemenliğinin kurulması, daha başlangıçtan itibaren, iktidardan atılmış bulunan sınıf kuvvetlerinin, tekercilerin ve yunkerlerin, aktif faşist ve militaristlerin kıyasıya direnişleriyle karşılaşılıyordu. Bu egemenlik aynı zamanda Avrupanın ortasında sosyalizmin ilerlemesine her araçla engel olmaya çalışan dünya emperyalizminin en gerici güçlerinin ortak cephesiyle karşı karşıya geliyordu.

Bu sınıf savaşı koşullarında, ADC'nin varlığını sürdürmesi ve gelişmesi, ancak işçi-köylü egemenliğini ardıcıl olarak pekiştirmekle, ilk sosyalist ülke olan Lenin'in ülkesiyle sağlam bir bağlaşmayla güvence altına alınabilirdi. ADC'nin kurulması ve gelişmesi halkımızın tarihinde dönüm noktası oldu, uluslararası çapta önemli bir olay oldu; çünkü işçi sınıfının ve bu sınıfın devrimci partisinin yönetimi altındaki cumhuriyetimiz, SSCB'ne karşı nefret ve düşmanlık politikasına, bu gerici ve ulusal çıkarlarımıza aykırı olan politikaya son veren ilk Alman devleti olarak ortaya çıktı. Bu devlet, daha kurulduğu andan itibaren, Alman-Sovyet dostluğu devrimci geleneklerini kendi politikasının temeltaşı yaptı. ADC'nin ilk Cumhurbaşkanı Vilhelm Pik yoldaş şöyle diyordu: «Alman Sosyalist Birlik Partisi, Alman halkının artık Sovyetler Birliğiyle yeni, dostça ilişkiler kurması ve Almanya'da bundan böyle Sovyetler Birliğine karşı iftira propagandası

yapılmasına yol vermemesi gerektiği görüşünü benimsemektedir.» ⁽¹⁾ Partimiz daha yolumuzun başlangıcında, Sovyetler Birliğiyle ilişkiler konusunun açıklığa kavuşturulmasını, Alman toprağında sosyalizmi geliştirme ve güçlendirme bakımından birinci dereceli önemi olan bir sorun sayıyordu.

Bizim deneyimiz şu tarihsel ibret dersini doğruluyor: Sovyetler Birliğiyle sarsılmaz dostluk, anti-komünizme ve anti-sovyetizme karşı savaş her hal-
kın köklü menfaatlerine uygundur. Anti-komünizm ve anti-sovyetizm politika ve ideolojisi her zaman ve her yerde, tarih tarafından yokolmaya hükümlenen sınıfın, toplumsal gerilemenin politika ve ideolojisi olmuştur.

ADC'nin yirmibeş yıllık tarihi SSCB'yle, tüm sosyalist halklar ailesiyle kardeşçe beraberliğin tarihidir. Bizim bütün önemli başarılarımız, ADC emekçileriyle SSCB halkları arasında kardeşlik bağlaşımı sağlam temeline, ASBP ile SBKP arasında proletarya enternasyonalizminden güç alan geniş dostluk ilişkileri temeline dayanıyor. Varşova Antlaşması'na ve Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne katılım, aynı zamanda 1960 yılları ortalarında imzalanan ikili dostluk, işbirliği ve karşılıklı yardım antlaşmaları, ADC'nin sosyalist ülkeler topluluğu içindeki gelişme aşamalarını belirlemektedir. Bugün ADC ile SSCB arasında her alanda (parti ve devlet ilişkilerinde, ekonomik ve kültürel yaşamda) daha fazla yaklaşma, iki devlet arasındaki ilişkilerin gelişmesinde ana doğrultudur. Bu yolda sınavlardan geçen ADC-SSCB bağlaşıklığı gitgide daha büyük ölçüler almaktadır. Böylece, SBKP MK Genel Sekreteri L. Brejnev yoldaşın SBKP XXIV. Kongresinde işaret ettiği hedefler gerçekleşmeye başlamaktadır. Brejnev yoldaş söz konusu hedefleri şöyle belirlemiştir: «Biz, dünya sosyalist sisteminin, yeni toplumu beraberce kuran ve savunan, deney ve bilgice karşılıklı olarak zenginleşen halkların dostluk ailesi haline, varlığında yeryüzü insanların gelecek hür halklar dünya topluluğunun ilk örneğini görebcekleri sınıksız kenetli ve sağlam bir aile haline gelmesini istiyoruz.» ⁽²⁾

Halkımızın tarihinde kesin dönümün sağlanabilmesi için, işçi sınıfında bu süreci yönetme yeteneğinin geliştirilmesi zorunluydu. Bu da her şeyden önce işçi hareketinde oportünizmin sebep olduğu parçalanmanın giderilmesini gerektiriyordu. İkinci Dünya Savaşının sona ermesiyle faşizmin zindanlarından ve toplama kamplarından çıkan, politik göçmenlikten dönen komünistler, Lenin'in Marksizm-Leninizmde en önemli prensipin işçi sınıfının evrensel-tarihi misyonunu temellendirmek olduğu hakkındaki öğütünü kılavuz edinerek, işçi sınıfının birliğini sağlamayı başlıca çaba edindiler.

Devrimci savaşın yolunu ve amacını 11 Haziran 1945 günlü çağrısıyla Alman Komünist Partisi (AKP) Merkez Komitesi belirledi. Bu çağrı, en

⁽¹⁾ Wilhelm Pik, Seçilmiş eserler. Moskova, Politizdat, 1956, s. 258.

⁽²⁾ SBKP XXIV. Kongresi. Moskova, 1972, s. 14.

yakın hedef olarak, emekçi halka bütün hak ve özgürlükleri tanıyan bir anti-faşist-demokratik cumhuriyet kurulması ve bu suretle sosyalizme yol açılması ödevini ortaya koyuyordu. Bu önemli belge, işçi sınıfının eylemleri ve bütün anti-faşist, demokratik partiler blokunun meydana getirilmesi için bir plâtfom yerini tuttu. ASDP merkez yönetimi de 15 Haziran 1945 günlü çağrısıyla, AKP'nin çağrısını kuvvetle desteklediklerini açıkladı. Yirmi yıllık bir yasaktan sonra tekrar hayat hakkına kavuşan sendika hareketi, komünistler ile sosyal-demokratlar arasındaki işbirliği sayesinde, iş-kolu birliklerinin birleşmeleri temeli üzerinde tek örgüt olarak oluştu.

Anti-faşist, demokratik düzeni kurmaya yönelik ortak savaş, ideolojik-politik sorunları beraberce açıklığa kavuşturma çalışmalarında, komünistlerle sosyal-demokratların eylembirliği durmadan artıyor ve güçleniyordu. Bu eylembirliği bütün anti-faşist, demokratik güçlerin birleştirilmesinde ana halka oldu. Bundan ötürü, gericiiler ve sağcı sosyal-demokrat liderler, olanca çabalarıyla, henüz yaratılmış olan bu birliği zayıflatmaya çalışıyorlardı. 1945 yılından 1946'ya geçerken, sorun şu kerteğe gelmişti: Ya eylembirliği daha yüksek bir düzeye çıkarılacak, komünistlerle sosyal-demokratlar tek devrimci Marksist partide birleşecek, ya da bu eylembirliği sarsılacak ve yokolup gidecekti.

Bu durumda, AKP, komünistlerle sosyal-demokratların Alman Sosyalist Birlik Partisi'nde birleştirilmeleri girişiminde bulundu. Bu birleşme, 1946 Nisanında, ardıcıl bir Marksist program temeli üzerinde gerçekleştirildi. AKP'nin 11 Haziran 1945 ve ASDP'nin 15 Haziran 1945 günlü çağrılarına dayanan bu programın birinci dereceli istemleri, tekellere ve büyük toprak sahiplerine yer vermiyecek bir anti-emperyalist, demokratik cumhuriyetin kurulmasıydı. Program, daha uzak amaç olarak sosyalizmin kurulmasını öngörüyordu.

Birleşme sırasında, işçi sınıfının yolu ve amacı konusunda partinin bütün kesimlerinde tam bir açıklığa varıldığı söylenemez. Fakat AKP, açıklığa kavuşma sürecinin artık sabırlı bir çabayla birleşik partinin içinde sona erdirilebileceğini düşünüyordu. Bu düşünce doğru çıktı. Anti-faşist, demokratik yeni baştan kuruluşun temel sorunlarını çözmeye yolundaki savaşta ASBP'nin iç olgunluğu da artıyor ve bu parti işçi sınıfının gitgide daha bilinçli öncüsü haline geliyordu.

Partimiz bu amaçla büyük ideolojik çalışmalar yaptı. Bu çalışmalarımızda SBKP'nin deneyi bize büyük ölçüde yardım etti. SBKP'nin tarihsel gelişme yolunu inceleyip öğrenmenin, Alman Sosyalist Birlik Partisinin tekvücut birliği ve ideolojik-politik bakımdan güçlenmesi için paha biçilmez bir önemi vardı. Yıllarca devam eden ideolojik çelikleme süreci boyunca, ASBP, aynı düşünce ve idealî paylaşımların Marksist-Leninist savaşçı birliği olarak, uluslararası komünist hareketinin sağlam bir halkası olarak oluştu. Biz, SBKP'nin deneyini iyice benimsemeyi, çağımızın Mark-

sizmi olan Leninizmi sözün tam anlamıyla değerlendirip hayata geçirmekle de bağdaştırıyorduk.

ADC'nin daha doğuşu anından beri birleşik bir Marksist-Leninist parti tarafından yönetilmesi, cumhuriyetimizin gelişmesine sağlam bir politik istikrar kazandırdı. Zira işçi sınıfının halkın ezici çoğunluğunu oluşturduğu ADC gibi bir memlekette, işçi sınıfının Marksizm-Leninizm temeline dayanan birliği, partinin daha ileri doğru gelişmesini elbette büyük ölçüde etkileyecekti. Bunu Lenin'in deyiimiyle şöyle özetleyebiliriz: «Ulaştığımız her şey, dünyanın en yetkin gücüne, işçilerin ve köylülerin gücüne dayandığını göstermektedir.»⁽³⁾

Toplumsal ilerlemenin her yeni aşamasıyla birlikte, işçi sınıfının ve bu sınıfın Marksist-Leninist partisinin rolü de artıyor. «Tarihsel eylemlerin atılım ve genişliği ne kadar büyük olursa, bu eylemlere katılanların sayısı da o kadar büyük olur; ve tersine, yapmak istediğimiz dönüşüm ne kadar daha derinse, buna karşı o kadar daha büyük bir ilgi ve bilinçli bir mü-nasebet uyandırmamız, yeni yeni milyonları ve on milyonlarca kişiyi bu zorunluğa inandırmamız gerekir.»⁽⁴⁾ V. İ. Lenin'in «Marksizmin en derin yargılarından biri»⁽⁵⁾ saydığı bu gerçek, sosyalist düzenin kurulmasında Marksist-Leninist partinin yasallıkla artan rolünün en inandırıcı kanıtını içeriyor. Bu, bütünüyle bizim memleketimizi de kapsamaktadır.

ASBP'nin VIII. Kongresi işçi sınıfının toplumsal rolünü daha büyük bir açıklıkla ortaya koydu. Kongre, aynı zamanda, devletimizde işçilerin toplumsal durumunun daha fazla yükseltilmesine yönelik birçok tedbirler belirledi. Bu cümleden olarak, artmakta olan ulusal gelirin tüketiminde işçi sınıfının payının (işçilerin toplumda ve öncelikle üretimdeki durumlarına uygunlukla) arttırılması için tedbirler alındı. Yasama organları seçimlerinde doğrudan doğruya üretim alanında çalışan milletvekillerinin sayısı çoğaldı. Partimizin sosyalist bünyesi de üretimde çalışan işçilerin yararına iyileştirildi.

İşçi sınıfının politik yönetici olma yeteneği, aynı zamanda, köylü kooperatörler ve diğer şehir ve köy emekçileri sınıfıyla bağlaşıklığının güçlenmesinde ve daha ileri doğru gelişmesinde belirginleşti. Böylelikle, köylüler, aydınlar, esnaflar ve diğer bütün emekçiler, yeni toplumun kuruluşunda olanca kabiliyetlerini bütün halkın yararına hizmete koşma olanağı buldular.

Bağlaşmalar politikasına ilişkin Leninci prensipleri yaratıcı biçimde uygulayan ASBP, işçi sınıfının partisiyle, 1945 yılından sonra ortaya çıkan demokratik partiler (Hristiyan-Demokratlar Birliği, Almanya Liberal-

⁽³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 44, s. 234.

⁽⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 42, s. 140.

⁽⁵⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 42, s. 140.

Demokrat Partisi, Almanya Ulusal-Demokrat Partisi ve Almanya Demokratik Köylü Partisi) arasında işbirliği sağladı. Anti-faşist, demokratik yeni baştan kuruluş sürecinde olgunlaşan bu işbirliği, sosyalizm kuruluşu boyunca devam etti ve gittikçe daha da güçlendi.

Bilimsel-teknik ilerlemenin giderek hızlanması, köy ekonomisinde endüstriyel metotların günden güne daha geniş ölçüde uygulanması, şehir ve köyde tek sosyalist eğitim-öğretim sistemi ve diğer birçok etkenler, memleketimizde kol ve kafa emeği arasında, şehir ile köy arasındaki önemlice ayrımı yavaş yavaş azaltıyor. Bu süreçler, aynı zamanda, işçi sınıfı, köylü kooperatörler ve sosyalist aydınlar arasındaki beraberlik ve kaynaşmayı derinleştiriyor. Böylece, sosyalizm kuruluşu ile sınıfsal bağlaşma ilişkilerinin gelişmesi atbaşı gidiyor. Toplumumuzun sınıf ve tabakaları, işçi sınıfının devrimci dünya görüşü üzerinde yavaş yavaş birbirlerine yaklaşıyorlar. Halkın moral-politik birliği günden güne daha çok güçleniyor. Ve böylece, sosyalizm ile komünizmin, tek toplumsal-ekonomik kuruluşun bu iki safhasının, bir duvarla birbirinden ayrılmış olmadıkları gerçeği doğrulanıyor.

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin gelişmesi de, işçi sınıfı partisinin, sosyalist devrim ve sosyalizm kuruculuğu genel yasallıklarını kılavuz edindikçe, emekçileri doğru biçimde yönetebileceğini gösteriyor. Bu da, Marksizm-Leninizmin somut savaş koşullarına yaratımla uygulanmasını, bir yandan da uluslararası komünist hareketinin, öncelikle SBKP'nin deneyinden en geniş ölçüde yararlanılmasını gerektiriyor. Zira her devrimin kendi somut koşulları ve dolayısıyla kendi spesifik özellik ve biçimleri vardır. Ve hiç bir devrim bir diğerinin tam tekrarı değildir. Bilimsel temele dayanan strateji ve taktiğin işlenebilmesi için, belirli devrim süreci aşamasının ana içeriğini tamamiyle kavramanın büyük önemi vardır. SBKP'nin deneyi, yalnız partimizin ilkesel bir yön almasına yardım etmekle kalmıyor, birçok pratik sorunun çözümü için en iyi yolların bulunmasını da kolaylaştırıyordu.

Partimiz, Marks, Engels ve Lenin'in düşüncelerine tamamiyle uygun olarak, iktidar sorununu daima devrimin temel sorunu saymıştır. ADC'nin bir sosyalist işçi-köylü devleti olarak gelişmesi de, Lenin'in devrim teorisinin uluslararası önemini doğrulamaktadır. Kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemi bizde de tek bir devrimci süreç teşkil eder. İşçi sınıfına önderlik eden partimiz, anti-faşist, demokratik yeni baştan kuruluş savaşını sosyalizm savaşıyla birleştirmeyi başarabildi. Biz ulaşılmış olanı gözönünde tutarak, yığınların bilinç düzeyini isabetle değerlendirerek, devrimin birinci aşamasından ikincisine geçişi yavaş yavaş gerçekleştiriyorduk.

Bizim deneyimiz şunları doğruluyor: Anti-emperyalist, devrimci-demokratik aşamada, eski, burjuva devlet makinesini yıkmak, devrimin sosyalist devrime yükselmesinin kesin koşuludur. İşçi sınıfının politik egemenliğini

kurma bir çırpıda başarılacak iş değildir. Memleketimizde bu iş sürekli bir devrimci dönüşümler süreci boyunca gerçekleştirildi. Bu süreç barışçıl koşullar içinde değil, işçi sınıfının yüksek bir bilinçlilik göstermesini ve yarattığı yeni devlet makinesinde gitgide daha büyük bir örgütlülüğe ulaşmasını gerektiren çetin bir sınıf savaşı koşulları içinde geçiyordu.

1949 yılı Ekim ayında ADC'nin kurulmasıyla devlet egemenliğinin oluşumu tamamlandı ve bu devlet proletarya diktatörlüğünün işlevlerini başarıyla yerine getirmeye başladı. Sabotaj ve casusluklara karşın, «cumhuriyeti terketme» gibi örgütlü manevralara karşın, memleketimizdeki işçi egemenliğini ortadan kaldırmaya yönelik dolaysız denemelere karşın, yabancu emperyalistler ve iç karşı-devrimci kuvvetler, memleketi emperyalist, demokratik reformlardan sosyalist devrime geçiş sürecini durdurmaya muvaffak olamadılar.

Kısacası, memleketimizde kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde bir yandan çok elverişli etkenler, bir yandan da elverişsiz ve karmaşık durumlar rol oynadı. Sovyet Ordusu'nun Hitlerci faşizm üzerindeki zaferi sonucunda dünya devrimci sürecinin yükselişi, ADC topraklarında Sovyet silahlı birliklerinin bulunuşu ve aynı zamanda sosyalizmin ilk ülkesinin ve diğer sosyalist topluluk ülkelerinin gösterdikleri kardeşçe yardımlar, bizde sosyalist devrimin gelişmesi için elverişli koşullar yaratıyordu. Ama, bizim, emperyalist güçlerin diplomatik ve kısmen de ekonomik ablukaya aldıkları bir memlekette sosyalizmi kurmamız gerekiyordu. FAC'de emperyalist işgal güçlerine dayanan tekelci burjuvazi, eski iktidar ve mülkiyet ilişkilerini yeniden canlandırmıştı. FAC'nin NATO'ya katılmasıyla, bu ülke içindeki emperyalist güçler, ADC'deki sosyalizm kazanımlarını yoketmeyi bir ana sorun haline getirdiler. ADC'de uzun yıllar emperyalist FAC'yle sınıрын açık bulunduğu koşullarda gerçekleştirilen sosyalizm kuruculuğu, sosyalizm ile emperyalizm arasındaki savaşın bu son derece önemli kesiminde barışın güven altında alınması için büyük çabalar harcanmasını gerektiriyordu.

Biz komünistler, Marksist-Leninist ulus ve ulusal sorun anlayışını hiç bir zaman sosyalist devrim sorunundan ayrı olarak ele almayız. Bu görüşten hareketle, bizde, sosyalist ADC'nin emperyalist FAC'den sistemli biçimde ayrılması gereği ortaya çıktı. Ve 13 Ağustos 1961'de, Varşova Antlaşması'na katılan devletlerle bağlaşıklık olarak, işçi devletimizin sınırlarının güvenliğini kesinlikle güvence altına aldık. «Soğuk harp» metotlarıyla, harp tehditleri ve ekonomik şantajla Alman Demokratik Cumhuriyetini beşğinde boğmak isteyen emperyalist güçler, aldığımız bu güvenlik tedbirinden sonra, durumu daha ayık düşünmek ve gerçeği tanımak zorunda kaldılar.

Biz, böylece, sosyalizmi güçlendirmek ve ardıcıl tedbirlerle korumak suretiyle, Avrupada barışı sağlama ve sürdürme davasına önemli bir katkıda bulunmaya muvaffak olduk. Ve ADC'nin bu başarısı, V. İ. Lenin'in tek tek ulusların sosyalizme hep aynı biçimde ulaşmıyacakları hakkındaki

öngörüsünü de bir kez daha doğruladı. Fakat işçi sınıfının politik iktidarının kurulması sosyalizme yönelen ulusların her biri için, sosyalizmin kurulması ve geliştirilmesi bakımından zorunlu koşuldur. Marks, Engels, Lenin tarafından temellendirilen ve Sovyetler Birliğinin deneyiyle pekişmiş olan proletarya diktatörlüğünün ayırdedici çizgileri ve ana ödevleri de, keza, her ulus için zorunludur. Proletarya diktatörlüğünün ana işlevleri, ADC'de, sosyalist toplumu yaratmak, işçi sınıfının bağlaşıklarını da üretimde ve yaşamda sosyalist biçimlere yöneltmek, sosyalist demokrasiyi geliştirmek, iktidardan atılan sömürücü sınıfların direnişini kırmak ve dış düşmanlara karşı yeni düzenin savunulmasını güven altına almak olarak sıralanıyordu.

İşçi-köylü iktidarının güçlendirilmesi, sosyalist üretim ilişkilerinin üstün gelmesinden sonra da, bizim birincil ödevimiz olarak kalır. ASBP VIII. Kongresi bunu yeni bir güçle belirtti ve anti-sosyalist görüşlerle sosyalist devletimizin temellerini sarsma yönündeki bütün sağcı sosyal-demokrat ve revizyonistçe denemeleri bozguna uğrattı.

ASBP VIII. Kongresi devlet ve hukuk düzenimizin daha da yetkinleştirilmesi, sosyalist demokrasinin daha fazla geliştirilmesi için de yeni bir atılım gücü verdi. Halen seçme hakkı olan 12 milyon yurttaşın 200 binden fazlası halkvekilliklerine, 500 bin kadarı da halk temsilcilikleri daimi komisyon ve aktif grupları üyeliklerine seçilmiş bulunuyorlar. Devletimizin 300 binden fazla yurttaşı bugün toplumsal hizmet olarak sosyalist mahkemelerde görev alıyorlar. Bundan daha büyük sayıda emekçi de, parti ve yığın örgütlerinde, Ulusal Cephe komitelerinde, okullara bağlı aile komitelerinde, işçi-köylü denetim örgütlerinde toplumsal işlevleri yerine getiriyorlar. Bütün bunlar, geniş, çeşitli ve canlı bir sosyalist demokrasi tablosu meydana getiriyor. Bu kurum ve örgütlerin hepsinde, emekçilerimiz, aktif ve kaliteli bir çalışma yürütüyor, reel egemenliği gerçekleştiriyorlar. Bu yılın Mayıs ayında yapılan belediye seçimleri ve ADC'nin 25. kuruluş yıldönümü hazırlıklarıyla ilgili olarak halkın yaratımlı girişimleri, sosyalist devletin her şeyden önce partinin aktifliğiyle, bütün devlet, iktisat ve toplum işlerinin çözümüne yurttaşlarının bilinçli katılımıyla güçlü olduğunu gösteriyor.

Biz Leninci demokratik santralizm prensipini ardıcıl olarak yerine getiriyoruz. Bunun yanı sıra, merkezsiz devlet yönetiminin ve plânlamanın kalitesini yükseltmeye büyük bir önem veriyoruz. ADC Bakanlar Kurulu'ndan başlayarak, bütün merkezsiz devlet organları, birçok kanuna ve diğer tedbirlere dayanarak, ASBP VIII. Kongresinden sonra, kendi görev ve sorumluluklarını daha etkin biçimde yerine getirme olanağına kavuştular. Sosyalist toplumun oluşum ve gelişmesinde sosyalist demokrasiyi yaygınlaştırmak nasıl bir objektif zorunluksa, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin top-

yekûn iradesini temsil eden sosyalist devletin rolünü daha fazla yükseltmek de öylece bir zorunluktur. Bürokratizm ve emekçilerin gereksinmelerini umursamazlık belirtilerine göz yumulamaz.

Partimiz için, halkımıza yararlı olmak, kesin ölçüt ve bütün işlerimizde en yüksek istemdir. Daha cumhuriyetimizin ilk yıllarında toplumun devrimci temeller üzerinde yeni baştan kuruluşu, emekçilere önemli kazanımlar sağladı. İşletme ve fabrikalar halkın eline verildi. Toprağı işliyenler toprağa kavuştular. Çalışma, öğrenim ve dinlenme hakları güven altına alındı. Kadınların ve gençlerin hak eşitliği gerçekleştirildi. Daha kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde, emekçi halk, özgürlüğü, kendi kaderine buyrukluğu elde etti, sahip olduğu gücü tekelci sermayenin egemenliği koşullarında düşünülemez ölçüde yaratımla geliştirme olanağına kavuştu.

Fakat sosyalist toplumda da hiç bir şey bedava verilemez. Emekçilerin gitgide artan maddi ve mânevi-kültürel ihtiyaçlarının giderilmesi, ilkönce, sosyalizmin maddi-teknik temeline, emek verimliliği düzeyine, bilimsel-teknik devrimin başarılarından yararlanma derecesine, halkın bütün yaratım kabiliyetlerinin, girişiminin ve bilinçlenmesinin enine boyuna geliştirilmesine bağlıdır.

Memleketimizde, fabrika ve işletmelerin halk mülkiyetine geçirilmesi ve bu mülkiyetin durmadan çoğalması sayesinde, sosyalizmin kesin ekonomik temeli olan sosyalist büyük sanayi yaratılabildi. Köy ekonomisi üretim kooperatiflerinin 1960 yılında tamamlanan kuruluşuyla, köyümüzde sosyalist üretim ilişkileri yerleşti ve pekişti. Bu yolda, kentte ve köyde basit mal üretimine dayanan ekonominin kolektif sosyalist mülkiyet temeli üzerinde topluca üretim raylarına bindirilmesini öngören Leninci Kooperatif Plânı'nın evrensel önemi en inandırıcı biçimde kendini gösterdi. Böylece, işçi sınıfı ile kooperatör köylüler sınıfı arasında sarsılmaz bağlaşımın sağlam ekonomik temeli atılmış oldu.

ASBP VIII. Kongresi, her alandaki başarılarımızın ayık görüşle değerlendirilmesine dayanarak, uzak perspektifi belirliyen ve gelişmiş sosyalist toplumu oluşturma gereğine cevap veren yeni hedeflere işaret etti. Sosyalizmin daha ileri doğru gelişimiyle, emekçilerin maddi ve mânevi-kültürel gereksinmelerinin daha büyük bir belginlikle iktisat plânının merkezine oturtulması ve sosyalist kişiliğin etrafı gelişmesi için daha elverişli koşulların yaratılması olanakları artmaktadır. Üretimin geliştirilmesi ile emekçilerin gereksinmelerinin giderilmesi arasında sosyalizmin temel ekonomik kanunu tarafından belirlenen karşılıklı objektif bağıntı daha dolaysız biçimde ortaya çıkmaktadır. Bunu gözönünde bulunduran ASBP VIII. Kongresi, ana ekonomik ödevi «sosyalist üretimi daha yüksek tempolarla geliştirmek, üretimde etkinliği yükseltmek, bilimsel-teknik ilerleme ve emek

verimliliği artışı temeli üzerinde, halkın maddi ve kültürel yaşam düzeyini daha fazla yükseltmek» ⁽⁶⁾ olarak belirlledi.

SBKP XXIV. Kongresince çıkarılan sonuçlar ve diğer kardeş partilerin kararlarıyla de uyumlu olan bu ana ekonomik ödev, bizim ekonomi politikamızın özü olup, sosyalizm ve komünizmin insancıl özlüğünü ortaya koymaktadır. Bu politikada, sosyal bakımdan amaca yönelim ve bunun ekonomik koşulları sımsıkı bağdaştırılmış durumdadır. Sosyalist yaşam tarzının gelişmesi emek etkinliğini durmadan yükseltmeyi gerektiriyor. Partimiz, ADC'de genel gelişme eğilimlerini ve somut ekonomik olguları göz-önünde tutarak, üretimin hız ve siddetini kesinlikle artırmayı daha yüksek sonuçlara ulaşmanın ana yolu olarak belirlemiş bulunuyor.

Sosyalist plânlı ekonomi sayesinde, varlığının çeyrek yüzyılı boyunca, cumhuriyetimizin ekonomik gücü bir hayli arttı. Öyle ki, maddi üretimde çalışanların sayısı pek de yükselmediği halde, üretilen ulusal gelir 1949'da 22,3 milyar marktan 1973'te 126 milyar marka çıktı. 1973 yılında ADC ulusal sanayii ilk defa olarak 200 milyarı aştı ve 207,8 milyar marklık (1949 yılı düzeyinin 8 mislinden fazla) ürün çıkardı.

ASBP, Sekizinci Kongre'den sonra, ulaşılmış olanı dayanak yaparak, sağlamlık ve dinamizmi çok iyi bağdaştırdığı yeni bir güçlü atılıma geçti. Emekçilerin bu politikayı benimsemeleri, emek heyecanında bütün ülkeyi kaplayan yeni bir yükselişe dönüştü. Bu heyecan, iyiniyetle çalışmanın cömert meyvalar verdiğine insanların günlük yaşamdaki büyük iyileşmeyi görerek inanmaları ölçüsünde arttı ve güçlendi. Partimiz, ekonomik ve moral teşviklerle emek yarışının gelişmesine yardım etmeye büyük bir önem veriyordu. Bu da, öncelikle sosyalizmin ekonomik kanunlarının, hele temel ekonomik kanunun, halk ekonomisini plânlı ve orantılı biçimde geliştirme kanununun titizlikle dikkate alınmasını ve tüm ekonomi politikasının bu temele oturtulmasını gerektiriyordu. Doğaldır ki, kendi olanaklarını isabetle değerlendirmek, hayatın bütün alanlarında daha fazla ilerlemenin sağlam temelidir.

Biz, üretimde, beşyıllık plânın yerine getirilmesi boyunca elde edilen başarılarla dayanarak, Sekizinci Kongremizin kabul ettiği sosyal programın önemli bir bölümünü gerçekleştirmeye muvaffak olduk. Konut yapımı programı, bizim sosyal-politik tedbirlerimizin merkezinde yer alıyor. Bu program 1971 yılından 1975'e kadar 500 bin konut kurulmasını, yenilenmesini veya onarımla iyileştirilmesini öngörüyor. Ve bu program başarıyla yerine getiriliyor. Son üç yılda, yaklaşık olarak 1 milyon yurttaşın barınma koşulları iyileştirilmiş bulunuyor. Biz 1990 yılına kadar ADC'de konut problemini kökünden çözmek istiyoruz. Memleketimizde, ücretlerin ve emekli

⁽⁶⁾ Alman Sosyalist Birlik Partisinin VIII. Kongresi. Dietz Verlag Berlin, 1971, S. 48-49.

maaşlarının artırılması sayesinde, genç evlilere ve çok çocuklu ailelere yapılan cömertçe yardımlar sayesinde, sağlık sisteminin yetkinleştirilmesi ve dinlenmede yeni olanaklar yaratılması sayesinde emekçilerin yaşama düzeyi önemli derecede yükseltilmiş bulunuyor.

Biz, sosyalizm kuruculuğu genel yasallıkları çerçevesinde ve yasallıklar temeli üzerinde, Sekizinci Kongreden sonra, sosyalist üretim ilişkilerine geçişte birçok yeni biçimleri de başarıyla denedik, uyguladık. Örneğin, ASBP, 1972 yılında, mülkiyet konusunda sosyalist ilişkileri daha ileri doğru yetkinleştirme ve pekiştirme gereğinin olgunlaştığı kanısına vardı. Bu yolda 11 bine yakın karma işletme (devletin katıldığı), özel sanayi ve yapıcılık işletmesi, aynı zamanda endüstriyel kooperatif satınalma yoluyla halk mülkiyeti haline getirildi. Bu tedbirler sosyalist üretim ilişkilerinin daha da güçlenmesini, üretimin artırılmasını ve etkinliğinin yükseltilmesini sağladı.

Bilindiği üzere, Marksizm-Leninizmin temel prensiplerinden biri şudur: Sosyalizmde yeni toplumsal yaşam yeni toplumsal bilinci doğurur; kendi başına yeni toplumsal bilinç de yaşam üzerinde aktif bir etki yapar. Biz, ADC'nin 25. jübilesini kutladığımız memleketimizde, ideoloji ve kültür alanındaki sosyalist devrimin insanların kabiliyet ve yeteneklerini etraflı olarak geliştirme olanağını sağlamış olmasıyla kıvanç duyuyoruz. Biz, bu başarıyı, 12 yıl süren bir faşist rejimden sonra, yalnız harp yıkımının değil, aynı zamanda militarizm, şövenizm, milliyetçilik ve ırkçılığın ruhlarda yaptığı yıkımın da giderilmesi gerektiği ve bu dâvanın üstesinden gelinebildiği için de daha yüksek bir takdirle kaydediyoruz. Partimiz, emekçiler arasında, onların (F. Engels'in deyimiyle) işlerini tamamiyle bilerek kendi öz toplumsal eylemlerinin kanunlarını uygulama ve bu suretle kendi tarihlerini bilinçle yaratma kabiliyetlerini geliştirmekte günden güne daha başarılı oluyor. (7) Ve ölçüler bakımından eşî görülmemiş olan bu süreç, partimizin, daha kurulduğu andan itibaren, üyelerinin ve kadrolarının sistemli ve etraflı ideolojik eğitimi için büyük bir dikkat gösteregelmiş olmasından ötürü de başarıyla gelişiyor.

Marksizm-Leninizm klâsiklerinin öngördükleri gibi, burjuva ideolojisinin ardıcıl çabalarla alt edilmesi, devrimci geleneklerin ve insanîcî mânevi mirasın benimsenmesi, sosyalist ideolojinin yerleşip pekişmesi sosyalist kişilik ve kolektiflerin gelişmesinin kesin koşullarıdır. Gelişmiş sosyalist toplumun oluşmasında, sosyalist bilinçlenmeyi geliştirme çabası ve emperyalist ideolojiye karşı savaş daimi ödevdir. Kaldı ki, Sovyetler Birliği etrafında sımsıkı birleşik kardeş sosyalist devletler topluluğu içinde bizim daha ileri doğru hareketimiz ve ideolojik alanda uluslararası sınıf savaşının keskinleşmesi ideolojik çalışmada titizliğin arttırılmasını gerektirmektedir. Bundan ötürü ASBP'nin ideolojik çalışmaları partinin eyleminin özüydü ve özü olarak kalmaktadır.

(7) Bak: K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 19, s. 227, 228.

Edindiğimiz bütün tecrübenin de gösterdiği gibi, gelişmiş sosyalist topluma götüren yolda, sosyalizmin enternasyonalist özü yeni bir nitelik kazanıyor. Sovyetler Birliği etrafında yekpâre bir birlik meydana getiren ülkelerimizin çokyanlı işbirliği günden güne verimi daha da artan bir gelişme gösteriyor.

Ortada gittikçe daha belirgin hale gelen bir gerçek vardır; Sosyalizm, duraksamadan yetkinleşen ve uluslararası olayların gidişi üzerindeki etkisi artan, canlı ve dinamik gelişimli bir organizmdir. Şu var ki, hayat, sürekli olarak topluca görüşülmeye ve teorik olarak genelleştirmeye muhtaç sayısız sorunlar ortaya atıyor. Marksist-Leninist partinin yönetmenlik rolüne yönelik istemler çoğalıyor. Bilimsel temellere dayanılarak elbirliğiyle işlenen stratejik hattın uygulanacağı ve buna göre de devletlerimizin ve halklarımızın gitgide daha sıkı birleşmelerine hizmet edecek politik tedbirlerin alınacağı sağlam ortam ancak yaratımlı bir işbirliğiyle yaratılıyor. Bu işbirliği, devletlerimizin ve halklarımızın temel olarak eyleminin bütün yönlerini (sosyalist ekonomik entegrasyon, uyumlu iç, dış politika ve savunma politikası, ortak ideolojik-politik çalışma) kapsıyor.

ADC'nin ortaya koyduğu deneyin de gösterdiği üzere, her sosyalist devletin ulusal menfaatlerinin sosyalizmin genel, enternasyonalist menfaatleriyle uyumlu olarak bağdaştırılması, sosyalist topluluğun bundan böyle de güçlenmesinin temel koşullarından biridir ve bu uyumlu bağdaşım her sosyalist ülkenin gelişmesini de hızlandırmaktadır. Sosyalist devletlerin ve tüm topluluğun karşı karşıya bulundukları problemlerin çözümü, bütün sorunlara enternasyonalist yaklaşım gerektirmekte ve bu yaklaşıma yardım etmektedir. Bundan başka, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin 1971 yılında kabul ettiği Komple Program temeline dayanan sosyalist ekonomik entegrasyon dünya sosyalizminin güçlendirilmesinde ana halka olarak belirmektedir. Biz bu sürecin hızlandırılmasını zamanımızın çözümleyici sorunlarından biri saymaktayız.

Sosyalist topluluk ülkeleri halk ekonomilerinin birbirine örülmesi sayesinde, yeni yeni kaynaklar serbest kalmakta, bu ülkelerin uluslararası etkisi artmaktadır. Plânların koordinasyonunu yetkinleştirme, önemli ekonomi kollarının gelişmesine ilişkin uzun vadeli görüşler belirleyip, bunları elbirliğiyle işleme, uluslararası ekonomi birliklerini sistemli olarak genişletme ve sayıca artırma kardeş ülkelere kabul edilen ana ödevlerin başarıyla yerine getirilmesi yolunda önemli adımlardır. Sosyalist ekonomik entegrasyon, sosyalizmin üstünlüklerinin bilimsel-teknik devrimle etkin biçimde bağdaştırılması için gayet elverişli olanaklar açmaktadır. Biz enerji ve hammadde kaynakları sağlamada da, EYK üyesi diğer kardeş ülkelerle işbirliği yapmaktayız. ADC bu amaçla, kardeş ülkelerde ve öncelikle SSCB'de gerekli görülen yatırımlara katılmaktadır.

Elbirliği, ortak çalışma, ülkelerimiz emekçileri arasında nitel bakımdan

yeni çokyanlı ilişkilerin oluşmasına yardım ediyor. Böylece, enternasyonal birlik ve dayanışma bilinci güçleniyor ve bu ortak eylemlerin, hem sosyalist ülkeler topluluğunun potansiyelini, hem de tek tek her sosyalist devletin olanaklarını bir hayli artırdığı anlaşıyor. ASBP VIII. Kongresi, ADC yurttaşlarının enternasyonalist eğitimi sorunu üzerinde büyük bir dikkatle durdu. Partimiz, dokuz kardeş parti merkez komiteleri sekreterlerinin, 1973 Aralık ayında, Moskova'da, ideolojik çalışma alanında işbirliğini derinleştirmek üzere önemli kararlar alan danışma toplantısının sonuçlarına özenle eğilmekte ve gereken genellemeleri yapmaktadır. Antikomünizmin ve anti-sovyetizmin, ister emperyalist, ister Maoist karakterli bütün biçimleriyle savaş, partimizin izlediği politikanın en önemli ödevlerinden biri olarak kalmaktadır.

Biz, sosyalizmin kurulmasına ve dünyanın bütün devrimci güçlerinin ilerici yolundaki hareketine elverişli koşulların yaratılabilmesi için, barış korumaya yönelik olanca çaba ve aktif eylemlerimizi diğer kardeş ülkelerin çaba ve eylemleriyle birleştiriyoruz. Bu cümleden olarak, dış politikadaki uygunluk ve elbirliğini sosyalist devletler ailesinin kayda değer bir başarısı sayıyoruz. Netekim, dış politikada ADC'nin başta gelen hedefi de, SBKP XXIV. Kongresince kabul edilen ve açıklanan Barış Programı'nın tamamiyle gerçekleştirilmesine yardımcı ve destek olmaktadır. Bunu hareket noktası yapan ADC, halkların emperyalist harplerden azat olarak bugünlerini ve yarınlarını kurabilmelerini amaçlayan savaşa yapıcı bir katkıda bulunmaktadır.

ADC enternasyonalist dayanışmanın büyük gücünü daima hissetmiş ve kendisi de dayanışma göstermiştir. Eğer ADC, sosyalist Alman devleti etrafında emperyalizmin yıllarca sürdürdüğü diplomatik ablukayı yarabilmişse, eğer bugün dünyada 111 ülkeyle diplomatik ilişkiler kurup sürdürmekteyse, eğer Birleşmiş Milletler Teşkilâtının çalışmalarına eşit haklı bir üye olarak katılabilmekteyse, bu her şeyden önce, kendisine Sovyetler Birliği tarafından, diğer sosyalist ülkeler ve bütün ilerici güçler tarafından gösterilen dayanışma yardımının sonucudur.

Uluslararası gerginliğin azaltılması ve sürekli barışın sağlanması savaşında sosyalist devletler topluluğunun değerli başarılarına ulaştığını memnuniyetle kaydedebiliriz. Her şeyden önce, Sovyetler Birliğinin girişimleri sayesinde, Avrupada, şimdiki barış döneminin uzun zaman sürdürülmesi için çok elverişli koşullar yaratılmış bulunuyor. Avrupada İkinci Dünya Savaşı sonucunda meydana gelen sınırların dokunulmazlığının, toplumsal sistemleri ayrı devletler arasında, ve aynı zamanda Alman Demokratik Cumhuriyeti ile Federal Alman Cumhuriyeti arasındaki antlaşma ve anlaşmalarla uluslararası hukuk kurallarına göre kabul edilip saptanmış olması, kıtamızda güvenlik ve işbirliğinin ve bir yandan da ADC'nin egemenliğinin temeltasını teşkil ediyor.

Alman Sosyalist Birlik Partisi, ADC'de işçi sınıfının devrimci öncüsü olarak, dünya komünist hareketinin ayrılmaz bir bileşen parçasıdır ve bu hareketin daha ileri doğru gelişip güçlenmesi yönünde, ideolojik birliği ve topluluğu yönündeki bütün adımları canla başla desteklemektedir. Bu parti, evvelce olduğu gibi, daima, emperyalist saldırganlığa, sömürçülüğe ve yeni sömürgecilığe karşı savaşıyan halklardan yana olacak, bundan böyle de vargüçyle çalışarak enternasyonal ödevini yerine getirecektir.

TÜSTAV

Leninci tarım politikası ve SSCB'deki uygulaması

Fyodor Kulakov

SBKP Politbüro üyesi ve MK Sekreteri

Sovyetler Birliğinde sosyalizm kuruculuğu yıllarında temelli sosyal-ekonomik dönüşümler gerçekleştirildi. Memleketimizde artık gelişmiş sosyalist toplum kurulmuş olup, bugün artık komünizmin madditeknik temeli atılmaktadır.

İlerilik yolunca sosyalist köy ekonomisi de bütün ekonomiyle ayrılmaz bir birlik halinde yürümektedir. Toplumsal üretimin bu alabildiğine geniş ve yaşamsal önemi söz götürmez kolu, Sovyet toplumunun ekonomik ve sosyal gelişimi bakımından, halkın refahının durmadan artırılması ve tüm sosyalist ekonominin plânlı biçimde yükseltilmesi bakımından büyük bir rol oynamaktadır.

Partimizin tarım politikası, her yönüyle ve gerçekten bilimsellikle V. İ. Lenin tarafından temellendirilmiştir. Partimiz, devrimci dönüşümler süreci boyunca, bu politikanın hayata geçirilmesi için büyük çabalar harcamıştır. SBKP, her yeni tarihsel aşamada, somut ödevlere uygunlukla ve toplumsal gelişme objektif yasalarına dayanarak, tarım politikasını yaratıcı olarak işliyegelmiştir. SBKP için tarım politikası genel politik hattın bileşen bir parçasıdır.

I.

V. İ. Lenin, Rusya'nın ve diğer memleketlerin toplumsal-ekonomik gelişmeleri üzerinde çözümlemelere dayanarak, Rus ve Batı Avrupa oportünistleriyle çetin ve amansız bir savaş boyunca, K. Marks ve F. Engels'in devrimci öğretisini savunup geliştirdi, tarım-köylü sorunu üstüne teorik temele dayanan bütünsel bir program ortaya koydu. Bu programın bileşen ana bölümleri, emekçi köylüleri sosyal devrime çekme stratejisi ve emekçi köylü yığınlarını sosyalizm kuruculuğuna yansıtırma plânıydı. Ve bu Leninci Kooperatif Plâni olarak tarihe geçti.

Sözü geçen programı işlerken, V. İ. Lenin, her şeyden önce kapitalizmdeki tarım ilişkileri üstüne temelli bir bilimsel tahlil yaptı, köydeki sosyal çelişkilerin ve sınıf savaşının ekonomik temellerini inceledi ve toprak-köylü sorununun ancak pomeşçik-kapitalist düzeni yokedilmek suretiyle, yani ancak sosyalizmde kesinlikle çözülebileceğini kanıtladı. Böylelikle, emekçi köylünün önünde sınıf savaşı reel perspektifi açılmış ve tarım sorununun çözümü için biricik doğru yol bunlunmuş oluyordu. Bu biricik

doğru yol, proletarya devrimi genel öğretisinin, sosyalizm ve komünizm savaşı genel öğretisinin bileşen bir bölümü olarak temellendirilmişti.

Lenin'in yargı ve tezlerinin bütün önemi ve büyüklüğü, Batı Avrupa sosyal-demokrat partilerinin tarım programları fonu üzerinde tam bir açıklıkla görülüp değerlendirilebilir. Batı sosyal demokrat partilerinin tarım programlarında, köylüler, burjuvazinin bir yedeği olarak, sosyalist fikirleri benimseme kabiliyetinden yoksun bir sınıf olarak nitelenir (Rus oportünistleri, yani Menşevikler ve Traçkistler de aynı görüşteydiler). Geçen onyıllar ve şimdiki tarih de Leninci Tarım Programı'nın politik, ekonomik ve sosyal açılardan kalımlı önemini doğrulamış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, *politik açıdan* Leninci tarım teorisinin özü, işçi sınıfının emekçi köylülerle bağlaşımını yaratmak ve güçlendirmektir.

Proletaryanın egemenliği elde etmesinden önce, parti, böyle bir bağlaşma sağlamak için sistemli bir savaş yürütüyordu. Bunu yaparken de, emekçi köylülerin kapitalist sömürü ve ezgiden ancak işçi sınıfının ve bu sınıfın devrimci partisinin yönetmenliğinde ve eski dünyaya karşı ortak bir savaşla kurtulabileceklerini öngören gayet önemli Marksist-Leninist tezden hareket ediyordu. Ve tarih, köylülerin devrimci savaşına özellikle işçi sınıfı yönetmenliğinin amaca yönelik ve dönüştürücü bir karakter verdiğini inandırıcı biçimde ispat etti. Bolşevik Partisi, kapitalizme karşı savaşta geniş emekçi yığınlarını kendinden yana çekmeye muvaffak oldu. 1917 Ekiminde, işçi sınıfı, en yoksul köylülerle bağlaşma halinde, Komünist Partisinin yönetmenliği altında pomeşçiklerin ve kapitalistlerin egemenliğini yıktı ve emekçilerin egemenliğini kurdu.

İşçi sınıfının ana köylü yığınlarıyla bağlaşıklığını güçlendirme sorununun, üstün gelen proletarya diktatörlüğü koşullarında da büyük bir önemi vardır. Parti, bunu, devrimin üstün gelmesinden hemen sonra apaçık ortaya koydu. Sovyet egemenliğinin çıkardığı ilk kanunlardan biri Toprak Buyruktusu oldu. Bu tarihsel belgeyle, toprak bütün halkın edinimi ilân edildi ve işliyenlere verildi. Devletimizin daha sonraki tarihi de, sosyalizm ve komünizm kuruculuğuna ilişkin sorunların başarıyla çözümünün, işçiler ile köylüler arasında doğru nitelikte karşılıklı ilişkiler kurulmasına bağlı olduğuna söz götürmez biçimde tanıklık eder. Lenin şöyle der: «Sovyet iktidarının bütün temel gücü ve desteği bu bağlaşmadadır; sosyalist dönüşümler dâvasını, sermayeyi yenme dâvasını, her türlü sömürüyü ortadan kaldırma dâvasını başarıyla sona erdireceğimizin garantisi bu bağlaşmadadır.» (1)

Lenin'in bu öngörüsünün yüceliğini, sosyalizm için savaşın bütün aşamalarında partinin izlediği ardıcıl politikanın başarıları dile getirmektedir. Memleketin başarıyla endüstrileşmesi, emekçi köylülerin de desteğiyle

(1) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 38, s. 237.

başarılan bu dâva, bunun parlak bir örneğidir. Diğer örnek, köy ekonomisinin kolektifleştirilmesi, işçi sınıfının yönetmenliğinde ve dolaysız aktif katılımıyla teknik bakımdan yeniden kurulmasıdır. Bir başka örnek de, Büyük Anayurt Harbi'nin zaferle sonuçlandırılması, harp sonrası döneminde halk ekonomisinin süratle canlandırılmasıdır. Gerek sözkonusu zafer, gerekse harpten sonra ekonomiyi canlandırma dâvası, işçi sınıfı ile kolhozcu köylülerin savaştan ve sıkı bağlaşıklığı olmadan elbette başarılamazdı. Bu bağlaşma, gelişmiş sosyalizm aşamasında da, komünizm kuruculuğu yolunda başarıyla ilerlemenin sarsılmaz politik temelidir.

Tarım sorununun politik açısı *ekonomik* açıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Bu açıdan baktığımızda da, Leninci Tarım Programı'nın, Leninci Kooperatif Plânı'nın önemi tam bir açıklıkla belirir. Yeni toplumsal düzen olarak, sosyalizm, üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyete dayanan üretim ilişkilerinin birleşik sistemidir. Böyle bir sistemin yaratılması, köyde temelli sosyal dönüşümler yapılmasını, parça buçuk topraklarda çiftçilikten kolektif emeğe dayanan iri toplumsal üretime geçilmesini gerektirir. Bu ilkesel yargının gereği yerine getirilmezse, ekonomide derin çelişkiler ve oransızlıklar doğabilir. Şüphesiz ki, köy ekonomisinde toplumsallaştırma biçimleri ve dönüşüm tempoları, tek tek ülkelerin somut koşullarına göre değişik ve çeşitli olabilir.

Memelektimizde, köy ekonomisinde sosyalist dönüşümler yapılması, ekonomik bir zorunluk olarak, bir yandan da bu ekonominin küçük mülkiyet temeline dayandıkça köy ortamında üretim güçlerinin geri kalmışlığını gideremeyeceği, geniş sosyalist ve komünist ilerilik yoluna çıkamıyacağı gerçeğinden ileri geliyordu.

Bundan ötürü, parti, köy ekonomisinde iri toplumsal üretime geçme ve bunu geliştirme yolunu tuttu.

Tarım sorununu *sosyal açıdan* ele alırken, köylülerin sınıfsal ayrımlaşmasını ve aynı zamanda çiftçiliği küçük mal üretimi temeline dayanan köylünün ayıncı vasfı olan sosyal yaratılışındaki ikiliği gözönünde bulundurmamız gerekir. «Köylü, bir emekçi olarak, sosyalizme eğilim gösterir, işçilerin diktatörlüğünü burjuvazinin diktatörlüğüne yeğ tutar. Öte yandan, köylü, hububat satıcısı olarak, burjuvaziye, serbest ticarete doğru, yani geriye, «alışılmış»a, eskiye, «oldumolaşı gördüğü»ne, kapitalizme eğilim gösterir.»⁽²⁾

SBKP, güttüğü tarım politikasında, hep bu özelliği hesaba katıyor, küçük çiftçinin psikolojisinde ve alışkanlıklarında dönüşümü, ancak tüm köy ekonomisi toplumsal temeller üzerinde yeniden kurulduğu, iri sosyalist üretime geçildiği takdirde, olanaklı görüyordu. İşte bu yenibaştan kuruluş sürecinde tek ekonomik temel yaratılıyor, köyde yeni üretim ilişkileri olu-

(2) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 38, s. 386.

şuyor, işçi sınıfı ile köylülerin menfaat ortaklığı belirginleşiyor, köy burjuvazisi, yani kulak'lar sınıfı ortadan kaldırılıyor, köylünün toplumsal durumu kökünden değişiyor, ve o artık sosyal olgunluğun nitel bakımından yeni bir basamağına çıkıyor, kültür düzeyi ve maddi genliği (refahı) eskiyle kıyaslanamayacak kadar yükseliyordu. Bütün bunlar, şehir ile köy arasındaki belirli ayrımların kesinlikle giderilmesi bakımından, sosyalist toplumun dost sınıfları olan işçiler ile köylüler arasındaki sınırların yavaş yavaş silinmesi, sınıfsız toplumun yaratılması bakımından da çok önemliydi.

II.

V. İ. Lenin, köylüleri sosyalizme çıkaracak olan geniş yolu üretim kooperatiflerinin kurulmasında ve geliştirilmesinde görüyordu. Ona göre, kooperatif, «köylü için yeni düzene geçmenin elden geldiğince daha basit, daha kolay ve daha elverişli tarzı»ydı. ⁽³⁾ V. İ. Lenin, kooperatifin karakterini büsbütün toplumun sosyal-ekonomik ve politik düzeninin, üretim araçları üzerinde mülkiyetin egemen biçiminin belirlediğini kanıtladı. Burjuva toplumunda, kooperatif, kaçınılmazlıkla kapitalist üretim ilişkileri genel sistemine sürüklenir ve göstereceği işletmecilik eylemi kapitalizmin ekonomik kanunlarına bağlı olur. Bu koşullarda, sözümona kooperatif sosyalizmi taraftarlarının savları bir yana, kooperatif sosyalist bir içeriğe sahip olamaz. Kooperatif, sosyalist devrimin üstün gelmesinden sonra bambaşka bir karakter kazanır. V. İ. Lenin şöyle der: «... üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet koşulları içinde, proletaryanın burjuvazi üzerindeki sınıfsal zaferi koşulları içinde uygar kooperatörlerin düzeni, sosyalizm düzeninin ta kendisidir.» ⁽⁴⁾

Emekçi köylülerin kooperatif yoluyla sosyalizm kuruculuğuna çekilmeleri, proletarya devletine, köylünün kendine özgü toplumsal durumu ve psikolojisini gözönünde bulundurarak, köyde sosyal-ekonomik dönüşümü başarıyla gerçekleştirme olanağı verir. Memleketimizde emekçi köylülerin kolhoz yoluna koyulmaları olayı, onların sosyal durumlarında ve bütün yaşam tarzında *devrim* sayılır. Peki, bu devrimin gerçekleştirilmesi olanağına dayanak teşkil eden prensipler nelerdir?

Her şeyden önce, kolektifleştirme sürecinde, partimiz, kooperatifleri oluşturmada gönüllülük prensibinin gözetimi, kişisel ve toplumsal menfaatlerin doğrulukla birleştirilmesi ve köylülerde emeklerinin sonuçlarına karşı maddi ilgi uyandırılması gibi Leninci prensipleri kılavuz ediniyordu. Kooperatifin alt basamağından yavaş yavaş üst basamağına geçiş pren-

⁽³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 45, s. 370.

⁽⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 45, s. 373.

sipi de çok önemliydi. Bundan başka, SBKP, üretimi kooperatifleştirmede, köy ekonomisinin yeniden kuruluşuna ağır endüstrinin maddi temel olacağı görüşünden hareket ediyordu, ve netekim, ağır endüstrinin süratle kurulmasını birincil bir ödev edinmişti.

V. İ. Lenin'in sözlerine göre, özel köylü işletmelerini iri sosyalist üretim raylarına aktarmak, sosyalizm kurucu!ğunun en güç sorunlarından biridir. SBKP, kolektifleştirme yolunda güçlüklerle karşılaşılacağını tam bir bilinçle kavıyordu. Memleketimizde 25 milyon köy işletmesi (çiftçi ocağı) vardı. Bunların tarlaları arasındaki sınır ve hendeklerin kaldırılması, köylünün özel mülkiyetçi psikolojisinin yenilmesi, köyde sömürücü güçlerin gösterdikleri çetin direnişin kırılması, partinin hareket hattına karşı çıkan sağ ve «sol» oportünistlerin yoldan temizlenmesi gerekiyordu. Köy işletmesi artık yeni teknik temele oturtulmalı, köyde iri sosyalist üretim işletmelerinin kurulmasına önderlik edebilecek nitelikte binlerce örgütçü ve uzman yetiştirilmeliydi. Güçlükler, o zamanlar dünyanın biricik proletarya diktatörlüğü ülkesi olan memleketimizin bulunduğu dış koşulların karmaşıklığı yüzünden, aynı zamanda bu işin yepyeni ve yürünecek yolun da henüz geçilmemiş olmasından ötürü de artıyordu. Deney yetersizliği yüzünden, kolektifleştirmede bazı hatalar da yapıldı. Parti, bu hataları zamanında bulup ortaya çıkarıyor, hiç bir şeyi gizlemeden konuşuyor ve çeşitli bölgelerde yapılan yanlışlıkları düzeltmeye çalışıyordu.

Kısacası, Leninci prensipleri kılavuz edinen Sovyetler Birliği Komünist Partisi, bütün güçlükleri yendi ve köylüyü yeni hayat yoluna çıkardı.

Köyde yeni, sosyalist işletmeler örgütlenmesine, daha Sovyet egemenliğinin ilk günlerinden itibaren, toprağın millileştirilmesinden hemen sonra başlandı. Ana toplumsal işletme biçimleri olarak, devlet işletmeleri (sovhozlar) ve köylülerin kooperatif birlikleri (kolhozlar) meydana getirildi. Başlangıçta eski pomeşçik ve kapitalistlerin işletmeleri temeli üzerinde kurulup gelişen sovhozlar, parti tarafından, toplumsal üretimi örgütlemenin ve tarım kültürünü yükseltmenin örnekleri olarak kullanıldı.

Parti ve devlet, köyde tam kolektifleştirmeye geçmeden önce, çok çeşitli nice büyük tedbirlerin gerçekleştirilmesini içeren muazzam bir hazırlık çalışması yaptılar. Köylüler arasında girilen büyük politik çalışma, örgütleme işleri, onların çeşitli kooperatif biçimlerine yavaşştırılması, yeni kurulan kolektif işletmelerine maddi destek ve parasal yardım, makine-traktör istasyonları kurulması, köyde okur-yazarlığın ve genel kültürün yükseltilmesi vb. hep hazırlık çalışmaları cümlesindendi.

Kolektifleştirmenin yönetici gücü işçi sınıfıydı. Bu sınıf, köylülere yalnız traktörler, biçer-döğerler, motorlu araçlar ve diğer makineler vermekle kalmıyor, aynı zamanda, partinin çağrısına uyararak, en iyi binlerce temsilcisini köye yardıma gönderiyordu. Bu bilgili ve uzman temsilciler, kolektif işletmelerin kurulmasına önderlik ettiler.

1930 yılları ortalarına doğru, Sovyetler Birliğinde artık parça buçuk köy işletmeleri (çiftçi ocakları) yerine kolhoz düzeni kurulmuş bulunuyordu. Böylece, memlekette, ekonomik temeli toplumsal mülkiyetin her iki biçiminden, yani genel halk ve kooperatif-kolhoz biçiminden oluşan köy ekonomisi tek sosyalist sistemi yaratıldı. Köy ekonomisinin kolektifleştirilmesi, köyü sonsuz olarak, kulak'lara kölece bağımlılıktan, sınıfsal tabakalaşmadan, yoksulluk ve yıkımdan kurtardı. Bu başarı SBKP Programı'nda şöyle özetleniyordu: «Leninci Kooperatif Planı temeli üzerinde, köy sorunu gerçek çözüme kavuşturuldu.»⁽⁵⁾

Sovyet köyünde sosyalizmin üstün gelmesi, dünyanın ilk sosyalist ülkesinin gelişmesi bakımından tarihsel bir önem taşımaktadır. Bu zafer, Sovyet devletini ve bu devletin ana temeli olan işçi-köylü bağışıklığını daha çok güçlendirdi, köy emekçilerinin politik ve toplumsal hayata aktif olarak katılmaları için reel koşullar yarattı, iri köy ekonomisi üretiminin nimetlerini halkın yararına sundu, köyde yeni insanın oluşması için, onun bütün kabiliyetlerinin gelişmesi için geniş ufuklar açtı. Bu zafer sayesinde, kolhozlarda birleşen köylüler, geniş sosyal ilerleme yoluna çıkarak, yeni, sosyalist sınıf haline geldiler.

Kolhoz ve sovhöz biçimli köy ekonomisi temeli üzerinde, daha ikinci Dünya Savaşı'ndan önceki yıllarda büyük başarılar elde edildi. Memleket, üretim kaynaklarını durmadan artırıyor, halka köy ekonomisi hammadde-lerinden üretilen besin maddeleri ve diğer gereksinme malları sağlama işleri iyileştiriliyor, gerekli yedekler meydana getiriliyordu.

Köyde yeni toplumsal düzenin muazzam yaşamsal gücü, Büyük Anayurt Harbi'nin o ağır günlerinde en parlak biçimde kendini gösterdi. Bütün halkımızla beraber, köy emekçilerimiz de savaşın çetin sınavlarından açık alınla çıktılar. Büyük güçlülere karşın, kolhozlar ve sovhözler, cepheye ve cephegerisine gerekli malları ve hammaddeyi sağlıyorlardı. Harp, tüm SSCB halk ekonomisine olduğu gibi, köy ekonomisine de çok büyük zararlar verdi. Binlerce kolhoz, sovhöz ve makine-traktör istasyonu yıkıldı, yıkıldı, talan edildi. 1945 yılında, köy ekonomisinin genel ürünü, harpten önceki düzeyden % 60 oranında daha az oldu. Ama buna karşın, partimiz ve halkımız, kolhoz düzeninin gücüne ve kudretine dayanarak, kısa bir süre içinde ağır yaraları sarmayı, köy ekonomisinde harbin sebep olduğu yıkımı gidermeyi başardılar. Daha 1950 yılında, köy ekonomisi üretiminde harpten önceki düzeye ulaşmış bulunuyorduk.

Sosyalizm kuruculuğu yıllarında kolhozlar ve sovhözler yüksek derecede makineleşmiş iri işletmeler haline getirildi. Halen memleketimizde 31,5 bin kolhoz ve 17 binden fazla da sovhöz vardır. Ortalama olarak, bir kolhoza

(5) SBKP Programı, Moskova, 1974, s. 14.

3 bin hektardan fazla, bir sovhoza da 6 bin hektar kadar ekilir arazi düşmektedir.

Bütün bu belirgin başarıların ışığında, sosyalizm düşmanlarının, köydeki sosyalist düzeni karalama, bunun önemini küçümseme, sosyalist kooperatif işletmeciliğinin yaşımsal güçten yoksun olduğu ve köylülerin psikolojisinde kök salamadığı gibi çoktan ipliği pazara çıkarılmış savları tekrar geveleme çabaları alabildiğine zavallı görünüyor.

SSCB'nin ve diğer sosyalist ülkelerin pratiği, köylülerin kooperatiflerde birleştirilmesine ilişkin Leninci fikirlerin temeline dayanan yeni baştan kuruluş yolunun, köy ekonomisinde üretim güçlerini yükseltmenin, köylüyü sosyal kurtuluşa kavuşturmanın ve tüm halkın refahını artırmanın biricik doğru yolu olduğunu inkâr götürmez biçimde kanıtlamaktadır. Bu, yeni toplumun kuruluş ve gelişme objektif gereksinmelerinin şartlandığı yasal bir süreçtir; köylülerin menfaatlerine uygun olan ve onların yavaş yavaş sosyalizme komünizme doğrulmalarını sağlayan en emin yoldur.

III.

Sovyet toplumunun gelişmiş sosyalizm dönemine girmesi ve komünizmin maddi-teknik temelini yaratılması, memleket ekonomisini daha ileri doğru geliştirme gereksinimleri, partinin halkın maddi ve kültürel yaşam düzeyini esaslı olarak yükseltmeyi öngören hareket hattı köy ekonomisi üretiminin gelişmesine yönelik yeni ve daha yüksek istemler ortaya koymaktadır. Partimiz çalışmalarında bütün bunları dikkate almaktadır. SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaş şunları belirtmiştir: «... Köy ekonomisini daha da kalkındırma, komünizmi başarıyla kurabilmemiz için yaşımsal değerde bir zorunluktur.»⁽⁶⁾

SBKP MK'nin Mart (1965) Plenumu, köyde üretim güçlerinin geliştirilmesinde yeni aşamanın başlangıcı oldu. Merkez Komitesinin bu ve daha sonraki plenumlarında – Mayıs (1966), Ekim (1968), Temmuz (1970), partinin XXIII. ve XXIV. kongrelerinde, köy ekonomisinin her yönlü ve biteviye kalkındırılmasına yönelik ilkesel politik hat çizilip işlendi, çağdaş aşamada uygulanacak tarım politikasının ana doğrultuları belirlendi. Partice çizilen bu hat bilimsel karakterli olup, amaçları ile gerçekleştirilme yolları arasında uyum ve birlik vardı. Bu hattın ve tüm parti politikasının belirlenip işlenmesine, SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaş şahsan büyük bir katkıda bulundu.

Leninci tarım teorisi, bugün, yeni tarihsel koşullar içinde, SBKP tarafından köy ekonomisi alanında gerçekleştirilen politikada ifadesini buluyor.

⁽⁶⁾ L. İ. Brejnev, Lenin'in yolunda, c. 1, Moskova, 1970, s. 70.

Partinin tarım politikası komünizm kuruculuğunun ana ödevlerine uygundur. Problemlerin çözümüne komple yaklaşım, tüm ekonomi hattına ton verdiği gibi, bu politikanın da karakterini oluşturuyor. Köy ekonomisi ile sanayi arasında organik bir karşılıklı bağıntı yaratılmasına, işçi sınıfı ile kolhozcu köylülerin, şehir ile köyün menfaatlerinin, tüm toplumun menfaatlerinin uyumla bağdaştırılmasına büyük bir önem veriliyor.

Parti, *ekonomik ilişkiler sistemini yetkinleştirmeye*, köy ekonomisinde üretimin gelişmesiyle, kolhoz ve sovhozların ekonomik bakımdan daha fazla güçlendirilmesiyle işçilerin göreceği maddi yararın artırılmasını sağlayacak koşulları yaratmaya özel bir önem veriyor. Bu yönde birçok tedbir belirlenmiş ve gerçekleştirilmiş bulunuyor. Köy ekonomisinde artık yeni bir plânlama tarzı uygulanıyor. Bu yeni tarz plânlama, merkezsiz plânlama ile kolhoz ve sovhozların kendi girişimini organik biçimde bağdaştırmayı öngörüyor. Kolhoz ve sovhozlar, yıllarca önceden, gayet sağlam dengeli ürün teslimat plânları alıyorlar. Devlet, perakende fiyatları düzeyini koruyarak ⁽⁷⁾, köy ekonomisi ürünleri satınalma fiyatlarını belirli ölçüde artırdı. Plânüstü olarak devlete satılan ürünler için teşvik fiyatları kabul edildi. Kolхозlarda emeği garantili ödeme sistemi yürürlüğe konuldu, sovhozlarda iş ücretleri artırıldı, kendi masraflarını kendi karşılayarak çalışma temeline dayanan ilişkiler geliştirildi. Bu ve benzeri tedbirler, köy ekonomisi üretiminin hızla ve biteviye artması ve etkinliğinin daha da yükselmesi koşullarını yarattı.

Partimiz köy ekonomisinin gelişmesiyle ilgili problemleri çözerken, *köy ekonomisini her yönlü yeğînleştirme, çağdaş endüstriyel temellere oturtma ve bilimsel ilerlemeyi hissedilir derecede süratlendirme* objektif gereğinden hareket ediyor. Köy ekonomisinde maddi-teknik temel azami ölçüde sağlamlaştırılıyor, büyük miktarda yatırımlar yapılıyor, köy için vasıflı kadrolar yetiştirme ve çalışmakta olanları yeniden eğitime sistemi genişletiliyor. Tarımı ve hayvancılığı yeğînleştirme işleri plân gereğince yürütülüyor. Toplumun bütün üyelerinin yararına olan bu tedbir, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, köy emekçilerinin maddi refahının ve kültürel-teknik düzeyinin yükseltilmesini amaçlıyor.

SBKP Merkez Komitesi ve Sovyet hükümeti, memleketin artan ekonomik potansiyelinden yararlanarak, köy ekonomisinde yatırımları bir hayli artırmayı gerekli buldular. Yedinci beşyılıktaki (1961–1965) bu yatırımlar 48,6 milyar rubleyi ya da halk ekonomisindeki toplam yatırımların $\frac{0}{10}$ 20'sini; sekizinci beşyılıktaki aynı sırayla 82,2 milyar rubleyi ya da $\frac{0}{10}$ 23'ü; dokuzuncu beşyılıktaki da (plân gereğince) 128,6 milyar rubleyi ya da $\frac{0}{10}$ 26'yı

(7) Bugün, birçok gelişmiş kapitalist memlekette bununla keskin bir kontrast teşkil eden bir durum vardır. Buralarda, tekeller, köy ekonomisi mallarını satınalma fiyatlarını boyuna düşürür ve besin maddeleri perakende fiyatlarını yükseltirler.

buldu. İçinde bulunduğumuz beşyıllığın ilk üç yılında (1971–1973) köy ekonomisinde artık 72 milyar ruble yatırım yapılmış bulunuyor.

Sovyetler Birliğinde köy ekonomisinin gelişmesi, teknik ilerlemede hızlanma, makineleşme ve elektrikleşme düzeyinde yükselme gibi karakteristik çizgilerle belirliyor. Köye güçlü ve sürati yüksek traktörler, güçlü biçerdöğür makineler, tonajları artırılmış motorlu araçlar, özel ulaştırma ve taşımacılıkla, hayvancılık fermalarının mekanizasyon ve otomasyonu için gerekli modern araçlar gitgide daha büyük ölçüde sağlanıyor. 1966–1973 yıllarında, köy ekonomisinde enerji gücü hemen hemen 1,7 defa, emeğin enerjile donatımı da 1,8 defa artırıldı. Bugün bütün kolhoz ve sovkhozlar üretim ve yaşam gereksinimleri için elektrik enerjisinden yararlanıyorlar. Köyde evlerin önemli bir bölümüne havagazı da girmiş bulunuyor.

Parti, bilimsel-teknik devrim koşullarında ihtisaslaşmış iri üretimin gereksinmelerine cevap verebilecek köy ekonomisi teknik araçları yapımında kapasitenin artırılması için yeni tedbirler alıyor. Bu cümleden olarak, SBKP XXIV. Kongresinin kararları gereğince, köy ekonomisi için üretim araçları, köy ekonomisi ürünlerinin işlenmesi için, bunların taşınması ve korunması için donatım ve gereçler üreten sanayi kollarının gelişmesine hız verildi. Traktör ve diğer tarım makineleri fabrikalarının genişletilmesi, modernizasyonu ve yeniden kurulması işleri de hızlandı.

Son zamanlarda Sovyetler Birliğinde tarımda kimyasal maddelerin kullanılmasıyla, tarımın ve hayvancılığın gereksinimleri için mineral gübreler ve diğer kimyasal araçlar üretiminin artırılmasıyla ilgili önemli tedbirler alındı. Büyük kapasiteli yeni işletmeler ve kimya sanayii kompleksleri hizmete girdi. Köy ekonomisine, sağlanan mineral gübre miktarı, 1960 yılında 11,4 milyon tondan 1974'te 64 milyon tona yükseldi, yani 6 misli arttı. Daha önce pratiğe girmemiş olan mikro-biyoloji sanayii yaratıldı.

Bizim çiftçilerimiz, değişik ve bazan çok karmaşık toprak-iklim koşulları içinde tarım yapıyorlar. Memlekette periyodik olarak kuraklığın hüküm sürdüğü, yer yer de yağışların haddinden fazla olduğu bölgeler vardır. Biz, bunu gözönünde tutarak, sulamaya ve diğer arazi ıslahı tedbirlerine büyük bir önem veriyoruz. Son dokuz yılda 12 milyon hektar kadar sulanabilen ve bataklıkların kurutulmasıyla ekilir hale getirilmiş arazi hizmete konuldu. Böylece kazanılan arazi miktarı 1973 yılında hemen hemen 25 milyon hektara çıktı. Arazi ıslahı komple tedbirlerinin gerçekleştirilmesi için, dokuzuncu beşyılıktaki toplam 27 milyar ruble devlet yatırımı, yani sekizinci beşyılık döneminde aynı maksatla öngörülen ödeneğin iki mislinden fazla bir harcama yapılmaktadır. Kurak bölgelerde hububat ekimi için sürekli olarak sulanan büyük arazi kesimleri meydana getirilmektedir. Pirinç üretimi için kurulan komple sistemler artırılmaktadır. Pamuk ekiminde, sebze üretiminde ve uzun yıllar yararlanılmaya elverişli meralar

meydana getirme işlerinde sulama kapasiteleri genişletilmektedir. Parti, gelecekte köy ekonomisi üretimi ve köyün yeniden kurulması problemlerinin tamamiyle çözülebilmesi için, tarımın âfetleri eksik olmıyan doğa güçlerine bağımlılığının azaltılabilmesi için gerekli bir köy ekonomisinin maddi-teknik temelini daha şimdiden yaratılması ödevini ortaya koymaktadır.

Köy ekonomisi alanındaki yatırımların artırılmasında, bütün maddi-teknik araç ve kaynakların en akla uygun ve en verimli biçimde, bilimin ve pratikteki en iyi ulaşımların istemleri gözönünde tutularak kullanılmasına büyük bir dikkat gösteriliyor. Bugün, tarımda ve hayvancılıkta yüksek kültürlü çalışma, köy ekonomisi ürünlerinin kalitesini iyileştirme ve maliyetini azaltma savaşı bu ekonomi dalının olağanüstü önemli problemidir.

Bilimsel araştırmaların büyük atılımı, bilimin üretimle gitgide daha aktif biçimde birleştirilmesi, yeni seleksiyon merkezleri ve diğer bilimsel merkezler meydana getirilmesi, Sovyetler Birliğinde köy ekonomisi gelişmesinin karakteristik çizgileridir. Memlekette yüzlerce köy ekonomisi bilimsel araştırma enstitüsü, deneme istasyonu ve belirli problemlerle uğraşan laboratuvar eylemdir. SSCB «V. İ. Lenin» Köy Ekonomisi Bilimleri Akademisi ve bunun dallarını oluşturan enstitüler, bu sistemin içinde merkezsel bir yer tutuyor. Bilginler ve uzmanlar, pratikte giderek daha geniş ölçüde yer bulan birçok yenilikler yaptılar ve öneriler ileri sürdüler. Örneğin, yüksek verimli buğday, ayçiçeği, pamuk ve diğer bitki cinsleri meydana getiren Sovyet seleksiyonlarının başarıları hem memleketimizde, hem de diğer birçok ülkede ün yapmış bulunuyor.

Şimdiki aşamada, partinin tarım politikasının önemli bir doğrultusu da, *üretim örgütü biçimlerinin yetkinleştirilmesi ve köy ekonomisi yönetiminin iyileştirilmesidir*. Bu yolda, köy ekonomisi üretiminde ihtisaslaşma ve işletmeleri geniş ölçüde kooperatifleştirme temeli üzerinde üretimi daha fazla yoğunlaştırma birincil bir önem kazanıyor. Memleketin birçok bölgesinde, ihtisaslaşmış yeni iri köy ekonomisi işletmeleri, kolhozlararası (karma), sovhoz-kolhoz birlikleri ve tarım-sanayi kompleksleri oluşmakta ve eylem göstermektedir.

Sosyalist toplumda kooperatif donuk bir toplumsal biçim olarak ele alınamaz. Kooperatif biçimi işletmecilik, komünizm kuruculuğu sürecinde gitgide geliyor, potansiyel olanaklarını daha çok ortaya koyuyor ve yeni bir içerikle zenginleşiyor. Kolhozların araç ve olanaklarının, bir yandan da kolhozlarla sovhozların araçlarının birleştirilmesiyle oluşturulan ihtisaslaşmış köy ekonomisi işletmeleri, üretimsel kooperatifleştirme yeni bir nitel aşamadır. Peki, bu yeniliğin özü nedir? Bugün kooperatifleşme artık küçük küçük özel çiftçi ocaklarını birleştirme temeli üzerinde değil, iri sosyalist işletmeler, yani kolhozlar ve sovhozlar temeli üzerinde oluyor. Bundan başka, parti, karma işletme ve birliklerin yalnız memleket üretim güçlerinin

gelişmesinde etkin bir uygulama biçimi olmakla kalmayıp, aynı zamanda devlet ve kolhoz-kooperatif mülkiyeti biçimleri arasındaki farkı giderme aracı oldukları gerçeğinden hareket ediyor.

SBKP MK'nin Aralık (1973) Plenumu, ihtisaslaşma ve yoğunlaştırmada giderek artan olanakları ve bunların ekonomik üstünlüklerini gözönüne alarak, adım adım, bilim ve tekniğin başarılarından geniş ölçüde yararlanılarak, endüstriyel metotlar temeli üzerinde iri ihtisaslaşmış üretime geçilmesi ödevini ortaya koydu. Bugün bu, memleketimizde sosyalist köy ekonominin gelecekteki gelişmesinin ana doğrultusudur.

SSCB köy ekonomisinde sosyal-ekonomik ve örgütsel-politik tedbirleri içeren ve parti tarafından işlenen sistemin uygulanmasında, bu ekonomi dalının gelişmesi boyunca daha yüksek bir aşamanın başlangıcı olan yeni nitel eğilimler en belirgin biçimde kendini gösterdi. Bu eğilimlerin özünü yansıtan belirtiler nelerdir?

Birincisi, köy ekonomisi güvenle yoğun gelişme yoluna girdi. Bugün üretimde artış, her şeyden önce üretim hızını ve şiddetini artırma etkenleriyle sağlanıyor. Bu sayede, köy ekonomisi üretiminde yalnız nitel değişimler değil, aynı zamanda temelli nicel değişimler gerçekleştiriliyor, toprağın ve hayvancılığın verimliliği durmadan artıyor.

İkincisi, köy ekonomisi giderek daha dinamik bir karakter kazanıyor, geçmişte elverişsiz iklim etkenlerinin sebep olduğu kesin ikircimlerden ozat olarak, daha kararlı biçimde gelişiyor. Eşi ender görülen bir kurağın kasıp kavurduğu 1972 yılında bile, köy ekonomisi toplam gelirinde daha önceki, sekizinci beşyılık döneminin yıllık ortalama üretim düzeyi $\frac{0}{100}$ 5 oranında aşılmış bulunuyor.

Üçüncüsü, köy ekonomisi üretiminin etkinliği ve bunun ana göstergesi olan emek verimliliği giderek artan bir hızla yükseliyor. Bu ise, başarıyla ilerlemenin kesin koşuludur. Yalnız şunu belirtelim ki, SBKP MK'nin Mart (1965) Plenumu'ndan sonraki yıllarda, kolhoz ve sovhozlarda emek verimliliği $\frac{0}{100}$ 56 oranında arttı, bu artışın yıllık ortalamasında ise hemen hemen 1,5 misli yükseliş görüldü. Üretim rentabilitesi de artmakta, kolhoz ve sovhozların ekonomisi güçlenmektedir.

Memlekette köy ekonomisi ürünleri üretiminde ve satın alımında sistemli bir artış vardır. Köy ekonomisi ürünleri yıllık ortalama hacmi, yedinci beşyılıktaki 66,3 milyar rubleden sekizinci beşyılıktaki 80,5 milyar rubleye çıktı, 1971–1973 yıllarındaysa 89,5 milyar rubleye ulaştı.

Köy ekonomisinin çözümleyici problemleri arasında tahıl üretiminin daha fazla geliştirilmesiyle ilgili sorunlar en önemli yeri alıyor. Son yıllarda tahıl üretiminde memnuniyet verici sonuçlar elde edildi. 1971–1973 döneminde yıllık ortalama tahıl üretimi 190,6 milyon tonu buldu (1961–

1965 yılları üretiminden 60,3 milyon ton daha fazla ve sekizinci bışyıllık-taki üretim düzeyinin de 23 milyon ton üstünde). 1973 yılında çok daha başarılı sonuçlar alındı, memlekette 222,5 milyon ton tahıl üretildi.

Emekte teknik donatının ve üretim kültürünün artması sonucu olarak, artık tek tek iller değil, tüm bölgeler, kesimler ve birlik cumhuriyetleri, her yıl hektar başına 25–30 sentner, Kuban ve Moldavya ovalarındaysa 33–36 sentner tahıl elde ediyorlar. Memleket, büyük çalışmalarla ıslah edilen, uyandırılan boztopraklıklardan, ekilir hale getirilen araziden kaldırılan muazzam mahsulle hububat kaynaklarını artırıyor. İşlenmemiş toprakların geniş ölçüde işlenir hale getirilmesiyle muazzam arazi kesimlerinin üretim güçlerini daha fazla geliştirilmesini öngören Leninci fikirler hayata geçiriliyor, böylelikle de sosyalist düzenin üstünlükleri bir daha kanıtlanıyor. Boztoprakların işlenir hale getirilmesi, halkımızın tarihine, olağanüstü bir emek kahramanlığı olarak, bütün Sovyet halklarının eylem birliğinin parlak bir örneği olarak geçmiş bulunuyor. İşlenir hale getirilen yeni araziler, halen bütün Sovyetler Birliği tahıl üretiminin $\frac{1}{10}$ 27'sini veriyor.

Memlekette pamuk üreticileri büyük başarılarla ulaştılar. 1973 yılında, pamuk üreticileri, hektar başına 28 sentner kütlü pamuk yetiştirdiler ve 7,7 milyon ton «beyaz altın» elde ettiler. Devrimden önceyse, çarlık Rusyasının bu kesimlerinde ancak 744 bin ton pamuk elde ediliyordu.

Partimiz, hububat ve diğer köy ekonomisi ürünleri gelirini ve düzeyini daha fazla yükseltmeyi, halk ekonomisinin en önemli sorunlarından biri sayıyor.

Halka en iyi besin maddeleri sağlama işlerini duraksamadan iyileştirmek amacıyla, hayvancılıkta yem hazırlama işlerini daha sağlam temellere oturtturarak geliştirmek için, büyük ve küçükbaş hayvan ve kümes hayvanları cinslerini iyileştirmek ve bunların verimliliğini artırmak, bir yandan da sayılarını çoğaltmak için büyük çalışmalar yapıyor. Son yıllarda hayvancılıkta ve kümes hayvancılığında üretimi ve pazarlamayı artırmada önemli başarılarla ulaşıldı. Bütün bunlar, Sovyet yurttaşlarının beslenmesini iyileştirme olanağı veriyor.

Memlekette büyük et ve süt üretimi kompleksleri, kümes hayvanları fabrikaları yapıcılığı genişliyor, kolhoz ve sovkozlarda varolan fermalar irileştiriliyor ve teknik bakımdan yenileniyor, üretimde endüstriyel metotlar ve ilerici teknoloji benimseniyor. Yeni ve etkin yem cinsleri üretiminin artırılmasına, karma yemler üretiminin genişletilmesine, doğal meraların iyileştirilmesine büyük bir önem veriliyor.

Partimiz, köy ekonomisinin sağlıklı ve kararlı gelişmesi için, bundan böyle de elinden geleni yapacak, köyün gerek şimdiki, gerekse geleceğe ilişkin problemlerini komple biçimde çözmeye çalışacaktır. Bunun parlak bir örneğini, geçenlerde SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaşın

girişimiyle kabul edilen «RSFSC'nin karatopraklık dışındaki kesiminde köy ekonomisini daha fazla geliştirme tedbirleri hakkında» başlıklı SBKP MK ve SSCB Bakanlar Kurulu kararnamesinde görüyoruz. Bu kararnameyle, ekilir araziye iyileştirme, üretimsel ve kültürel-yaşamsal öbekler, bayındır konum yerleri meydana getirme ve yollar yapma işleriyle ilgili geniş bir programın gerçekleştirilmesi sözkonusudur. Hemen bundan sonraki beşyılıktaki 35 milyar rublelik ödenekle uygulanmasına girilecek olan bu programın gerçekleştirilmesiyle, memleketimizin bu geniş kesiminin çehresi değişecek, köy ekonomisi üretiminin daha fazla artırılması, tüm sosyalist ekonominin daha da kalkındırılması sağlanacaktır. *Bu, ölçütleri ve önemi bakımından, boztoprakları işlenir hale getirmeden sonra gelen ikinci muazzam işimizdir.*

Kısacası, SBKP'nin uyguladığı tarım politikasının bilimsellik ve gerçekliği köy ekonomisinde ulaşılan büyük olumlu değişimler doğrulamaktadır. Bu, SBKP'nin son dönemdeki eyleminin başlıca sonuçlarından biri, tüm Sovyet halkının en önemli başarılarından biridir. Partimizin tarım politikası, EYK üyesi ülkelerin işbirliğini ve sosyalist ekonomik entegrasyonun gelişmesini daha da derinleştirme ve yetkinleştirmekle yakından bağlı biçimde oluşturuluyor. Sosyalist ülkeler arasında öncü üretimsel deney ve bilimsel-teknik başarılar değiş tokuşu değişik biçimlerde alabildiğine geliştiriliyor, köy ekonomisi üretiminin çağdaş endüstriyel temele oturtulmasıyla ilgili güncel problemler elbirliğiyle çözümleniyor. Bitki ve hayvan cinsleri seleksiyonu alanındaki başarılar özellikle belirtilmeye değer. Hele en yeni teknolojinin, ilerici projelerin ve teknolojinin işlenip benimsenmesine büyük bir önem verilmektedir.

EYK çerçevesinde sosyalist ekonomik entegrasyon komple programının ardıcıl çabalarla gerçekleştirilmesi ve işbirliği biçim ve metotlarının daha fazla yetkinleştirilmesi, uluslararası sosyalist işbölümünü sosyalizm ve komünizm kuruculuğu yararına derinleştirme ve genişletme olanağı vermektedir.

IV.

SBKP'nin tarım politikasını uygulama eyleminde, Sovyet köyünün sosyal gelişmesini hızlandırma özeni son derece önemli bir doğrultudur. Bu alanda, üretim güçlerinin gelişmesinde olduğu gibi, büyük değişimler görülüyor.

Kolhozcuların ve sovhozlarda çalışan işçilerin reel gelirleri yıldan yıla artıyor, refah düzeyleri yükseliyor. Bu yönde özellikle son iki beşyılıktaki dönemde büyük adımlar atıldı. 1965 yılından sonra, kolhozcuların aylık ortalama emek ücretleri hemen hemen iki misli, sovhozlarda çalışan işçi-

lerin emek ücretleri de % 70 arttı. Şunu da önemle belirtelim ki, kolhozlarda çalışan köylülerin maddi ve kültürel gereksinmelerinin giderilmesinde toplumsal işletme başlıca rolü oynuyor. Bunun yanı sıra, kolhoz üyeleri ve sovhöz işçileri, gelirlerinin bir bölümünü kendilerine bırakılan toprak parçalarında yaptıkları yardımcı çiftçilikten sağlıyorlar.

Kolhozculara da yaşlanma ve sakatlanma nedeniyle emeklilik hakkı tanınması, emeklilik maaşlarının aynen işçilere ve memurlara yapılan işlemlerle belirlenmesi, kolhoz üyelerinin sosyal yardımlardan da yararlanmaları büyük bir sosyal başarıdır. Köy emekçilerimiz de dinlenme evlerinden ve sanatoryumlardan geniş ölçüde yararlanıyorlar.

Sovyet köyünde konut ve kültür-yaşam koşulları durmaksızın iyileştiriliyor. Son on yıl içinde, köyde her üç aileden biri yeni eve geçti. Bayındırılan, şehirler gibi üretimsel emek ve kültürel dinlenme için gerekli her şeye sahip olan köylerin sayısı artıyor. Köy emekçileri artık daha iyi giyinmeye, mobilya, televizyon, radyo, buzdolabı, motosiklet, otomobil vb. gibi uzun süre kullanımlı eşyaları daha çok satınalmaya başlıyorlar.

Komünizm kuruculuğu süreci boyunca, köy emekçilerinin kültürel gelişmesinde köklü değişimler oluyor. Bugün köylerde çalışanların yarısından çoğu orta ve yüksek öğrenimlidir. Genel orta öğrenime geçilmesi sorunu da çözüm yolundadır. Artık memleketin sahip olduğu bütün mânevî kültür hazinesi ve bütün yığınsal enformasyon araçları köy emekçilerine açıktır. Örneğin, bugün Sovyet köylerine 110 milyon üstünde gazete ve dergi giriyor, bir başka deyişle her aile ortalama 4 yayın alıyor.

Sosyalizm kuruculuğu yıllarında, köyde, büyük sayıda kadro (gayet kabiliyetli toplumsal üretim örgütçüleri, yüksek vasıflı yöneticiler ve uzmanlar, geniş politik görüşlü ve tamamiyle işinin ehli ustalar) yetişti. Hemen hemen bütün kolhoz başkanları ve sovhöz direktörleri yüksek veya orta özel öğrenimlidirler. Köylerde büyük bir aydın yığını çalışıyor. Köylerde endüstriyel profilli işçilerin payı durmadan artıyor. 1973 yılında kolhoz ve sovhözlerde 4 milyon kadar traktörcü, biçer-döğme makinisti, şoför ve diğer teknisyen vardı.

Memlekette köy ekonomisi üretiminde çalışacak kadrolar yetiştiren 99 yüksek okul, 685 teknik okul ve 1.415 köy meslek-teknik okulu vardır. Bunun yanı sıra, bütün kategorilerden köy ekonomisi işçilerinin yetiştirilmesi ve kalifikasyonu için kurulmuş bir sistem eylemedir. Komsomol'un girişiyle, yığınsal teknik mesleklerin benimsenmesi yönünde yaratılan bir gençlik hareketi gelişme halindedir. Biz, yakın gelecekte, bütün köy emekçilerinin yüksek bir kalifikasyona sahip olacaklarını ümit ediyoruz.

Köy ekonomisinde üretim güçlerinin büyümesi, bu ekonomi dalında yegînleşmenin gittikçe ilerlemesi ve köy ahalisinin kültürel-teknik düzeyinin yükselmesi köylünün psikolojisinin daha fazla değişmesine yol açıyor.

Onun sosyal çehresi günden güne daha çok sanayi işçisinin çehresine yaklaşıyor. Komünizm kuruculuğu sürecinde, geçmişin kalıntıları silinip gidiyor ve yeni gelenekler yerleşiyor. Kolektivizm, toplumsal ödev duygusu, Leninci yüce ideallere bağlılık, çalışkanlık ve politik aktiflik Sovyet köylüsünün karakteristik çizgileri oluyor.

1969 yılında Sovyetler Birliği Kolhozcuları Üçüncü Kongresi'nde kabul edilen yeni Kolhoz Örnék Tüzüğü, yalnız köy ekonomisi eylemi üzerinde değil, aynı zamanda emekçilerimizin politik gelişmesi, sosyalist ve komünist bilinçlerinin oluşması üzerinde de büyük bir etki yapıyor. Tüzük, kolhoz hayatının demokratik temellerinin daha fazla genişletilmesini, üretim kolektiflerinin rolünün yükseltilmesini, toplumsal işletmenin yönetiminde köy emekçilerine düşen işlevlerin, öncelikle kolhozların her semtte, bölgede, yörede, cumhuriyette ve merkezde eylem halinde olan yasama kurulları vasıtasıyla daha aktif olarak yerine getirilmesini öngörüyor.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, köyün gelişmesine ilişkin politik, ekonomik ve sosyal problemleri, köy ekonomisinin içinde bulunduğumuz komünizm kuruculuğu aşamasının düzeyine çıkarılmasıyla ilgili temel sorunları ardıcıl olarak ve karşılıklı bağıntısını gözetenek çözmeye çalışıyor. Bugün parti örgütü olmyan bir tek kolhoz ve sovhoz gösterilemez. Köy kesimlerinde 5 milyondan fazla komünist, yani SBKP'nin bütün üyelerinin üçte birinden fazlası yaşıyor ve çalışıyor. Partinin köy bölge komiteleri, kolhoz ve sovhozlardaki parti ve sendika örgütleri, büyük bir yığınsal-politik eylem gösteriyor, yığınların girişimini geliştirmenin ve köyde ekonomik-politik sorunları başarıyla çözmenin güçlü aracı saydıkları sosyalist yarışmaları örgütlüyorlar.

Sovyet köyündeki sosyal dönüşümlerin tarihsel deneyi ve SSCB'de sosyalist köy ekonomisinin başarıyla gelişmesi Leninci tarım politikasının büyük gücünün ve yaşamsallığının inandırıcı kanıtıdır. SBKP, Lenin'in öğütlerini sadakatle tutarak ve bunları yaratımla uyguluyarak, işçi sınıfı ile köylülerin bağlaşığını daha fazla güçlendirmiş, ilerici ideallere yönelişte işçileri, kolhozcuları, aydınları, bütün Sovyet insanlarını sınıksız birleştirmiş, halkın maddi ve mânevi yaşamını serserpe geliştirmiş bulunuyor. Memleketin gelişmesine komünizm yolunca yön veren partimiz, güçlü sanayiimizin, yanısıra, komünist toplumun istemlerine cevap veren, her yönlü gelişmiş ve yüksek verimli bir köy ekonomisine sahip olabilmemiz için gerekli her şeyi yapmaktadır.

İşçi sınıfının öncüsü ve yığınların örgütçüsü

Rubens İskaro

Arjantin Komünist Partisi Merkez Komitesi

*Yürütme Komitesi üyesi**

Yıllarca evvel olduğu gibi, bugün de, işçi sınıfının öncü kolu olarak partinin rolünü inkâr etmek veya küçümsemek için, sağcı ve aşırı solcu mevzilerden tekrar tekrar denemeler yapılıyor. Ve bugün, yalnız Marks, Engels ve Lenin'in parti hakkında ve partinin öncülük rolü hakkındaki teorik yargılarını savunmanın değil, aynı zamanda bütün çabaları bizim koşullarımızda sosyalizme yol açacak olan anti-empyralist ve demokratik devrimin önderi olan bu öncü kolun örgütsel kuruluşu üzerinde yoğunlaştırmanın her zamankinden daha büyük bir önemi vardır.

İşçi sınıfının menfaatleri ve objektif tarihsel kanunlar, V. İ. Lenin'in düşündüğü ve yüzyılımızın başında Rusya'da kurduğu biçimde yeni tip proletarya partisinin yaratılması gereğini kuvvetle dayatıyor. Gerçi, tek tek ülkelerin özellikleri, politik savaş koşullarındaki basklıklar, örgüt üzerine kendi damgasını vurur, şu veya bu komünist partisinin çehresinde belirli değişiklikler yapar. Fakat bu kendine özgü çehre, bu ulusal bireysellik, uluslararası komünist hareketine özgü ortak çizgileri ortadan kaldırmaz.

Yeni tip partinin ana çizgilerini belirliyen, onun çözmeyi düşündüğü sosyal sorunlardır, yani kapitalist düzene özgü sınıfların, sosyal imtiyazların ve adaletsizliklerin ortadan kaldırılmasına temel olarak üretim araçlarının kamulaştırılması sorunlarıdır. Komünist partilerinin kapitalizmle uzlaşmazlıkları, bu düzeni ortadan kaldırma, toplumu devrim yoluyla yeniden kurma savaşındaki enerjileri bundan ileri geliyor. Üstün geldiği sırada kapitalist ilişkiler öğelerini artık hazır bulan burjuvaziden farklı olarak, iktidarı ele geçiren ve kendi diktatörlüğünü gerçekleştirmeye girişen proletarya, karşı-devrime gereken direnişi göstermekten başka, sosyalizmin temellerini kurmak gibi bir sorunla, yani en karmaşık ödevle karşı karşıya geliyor. Bu da partinin çok şeyler yapmasını gerektiriyor.

Partinin devrimci niteliği, onun örgütsel prensiplerini, birliğini, ilkesel metanet ve taktik esnekliğini, yani işçi sınıfını yönetebilmek ve halkın diğer ilerici tabakaları üzerinde etki yapabilmek için mutlaka sahip olması gereken çizgilerini belirliyor.

(*) «Çağımızın Marksist-Leninist partisi» konulu uluslararası fikir değiş-tokuşu yazılarımıza devam ediyoruz. Bak: «Barış ve Sosyalizm Problemleri» («Yeni Çağ»), sayı 2, 4, 6, 1974.

Doğaldır ki, komünist partisi ve işçi sınıfı eşdeğer kavramlar değildirler. Parti, işçi sınıfının tümünü değil, bilinçli bölümünü kapsar; parti onun öncüsüdür. Fakat komünist örgütlerin gücü, halktan kopuk küçük profesyonel devrimci gruplarından meydana gelmeyip, emekçi yığınlarının partisi olmalarında, onların özlem ve emellerini dile getirmelerinde, onları temsil etmelerinde ve yönetmelerindedir.

Komünist partisi özlüğü bakımından her şeyden önce işçi sınıfının partisi, fakat diğer emekçi tabakalarıyla da sıkı sıkıya bağlıdır. Komünistler soyut varlıklar değil, işçi, köylü, aydın, halkın bağrından çıkma kimselerdir. Onların belirgin yanı, yüksek bilinç sahibi oluşları, fikirlerde açıklık ve yüksek devrimci mâneviyattır. Bu nitelikler, gerçekleştirilmesi uğrunda birleştikleri idealler için savaşta her türlü güçlüğü yenmelerini sağlar. Besledikleri emeller halkın emelleridir, halkın dertlerini dert edinirler.

V. İ. Lenin, öncü kolun, örgütün, yığına hizmet edebilmek ve onun doğru olarak bilincine varılmış menfaatlerini dile getirebilmek için, bütün eylemini yığınlar arasında geliştirmesi ve bu süreç boyunca onların arasından en iyi güçleri istisnasız kendinden yana çekmesi, yığınlarla ilişkinin işlerlikte olup olmadığını, bu ilişkinin yaşayıp yaşamadığını her adımda titizlikle ve objektif olarak yoklaması gerektiğine işaret ederek şöyle der: «Öncü kol, yığını böylece, ancak böylece, onun menfaatlerini dile getirerek, ona örgütlülüğü öğreterek, onun tüm eylemini bilinçli sınıfsal politika yoluna yönlterek eğitir ve aydınlatır.» (!)

Komünistler, partisiz yığınsal örgütlere, yani sendikalara, çiftçi birliklerine, kooperatiflere, aydın örgütlerine, üniversite öğrencilerine, serbest meslek sahiplerine, kadınlara, gençliğe, konum yerleri birliklerine vb. büyük bir dikkat gösterirler. Bu yasal bir olaydır. Saydığımız öbeklerin her biri yararlı toplumsal örgütlülüğün bir filizidir, ve komünistler, bu örgütleri hiç bir suretle küçümsemez, tam tersine, eylemlerine değer verir, kendileriyle işbirliği yapar, emekçilerin menfaatlerini daha başarılı olarak savunabilmeleri için onlara her suretle yardım etmeye çalışırlar.

Lenin, politik bakımdan en geri kalmış, bilimimize en yabancı kimselere yaklaşma tarzı bulma hünerini, onlarla konuşma, güvenlerini kazanma, gayet taktik ve sabırlı çabalarla ve öğretimizi bir dogmaya, bir mekanik alıntı ezberciliğine çevirmeden, proletaryanın bu geri kalmış ve bilgisiz tabakalarını günlük savaşa kendi katılımları deneyi temeli üzerinde eğiterek sosyalist bilinçlilik düzeyine yükseltme hünerini çok önemli sayıyordu.

Ne var ki, işçi sınıfının çeşitli kollarının politik bilinç reel düzeyi hakkında açık bir fikir sahibi olmak başka şey, kendimizi buna uyarlamaya, sınıfın geri kalmış tabakalarının düzeyine inmeye çalışmak başka şeydir.

(!) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 24, s. 37.

Yığınlarla ilişkiyi sadece onların düzeyine inme biçiminde tekyanlı anlayış oportünizme özgüdür. Marksist devrimciler bu ilişkiyi daha başka türlü anlıyorlar.

Parti, yığınları, ancak onları aydınlatıp eğiterek, aynı zamanda kendisi de onlardan bir şeyler öğrendiği, bir başka deyişle, pratiği doğuran her şeyi dikkatle incelediği, halkın biriktirdiği bilgeliği benimsediği takdirde yönetebilir. Marksist-Leninist yönetim prensipi şöyle özetlenebilir: Yığınlara öğretebilmek için, yığınlardan öğrenmeliyiz.

Öncü kol hiç yanılmaz bir öğretmen olarak düşünülemez; bu kol halkla açık konuşur, yığınların yaşadıkları hayatı paylaşır, yürüttükleri şavaşa yön verir, olaylardan ders çıkarır, benimser, tohum saçar ve ürününü toplar. Devrimci örgüt ve devrimci eylem böyle doğar, bu örgüt ve eylem süreci içinde parti ile yığınların birleşimine ulaşılır.

Lenin şöyle der: «Yalnız komünist partisi (eğer devrimci sınıfın gerçekten öncüsüyse, eğer bu sınıfın bütün en iyi temsilcilerini kendinde birleştiriyorsa, eğer tamamiyle bilinçli ve sadık, çetin devrimci savaş deneyiyle aydınlanıp çeliklenmiş komünistlerden oluşuyorsa ve eğer bütün hayatını kendi sınıfı ve dolayısıyla bütün sömürülenler yığını ile birleştirmeyi başaramış, bu sınıfa ve bu yığına tam bir güven telkin edebilmişse), ancak böyle bir parti, proletaryayı, kapitalizmin bütün kuvvetlerine karşı en amansız, kesin ve son savaşta yönetme yeteneğine sahip olabilir.»⁽²⁾

Lenin'in parti öğretisinin bu en önemli yargılarını, devrimci öncünün varlığını kabul etmeyen ve böyle bir öncünün asıl bundan sonra kurulması gerektiğinden dem vuran mahut aşırı soltar tarafından şüpheye düşürüldüğü için, emekçilere gerekli partinin örneğın Arjantin'deki Hustisiyalist Partisi⁽³⁾ gibi popülist bir parti olduğuna yığınları inandırmaya çalışan sağcılar tarafından da şüpheye düşürüldüğü için sık sık hatırlamalıyız.

Yığınların günden güne kabaran anti-emperyalist ve devrimci savaş dalgasının üstüne çıkmaya ve onların savaş mâneviyatından yararlanmaya çalışan bütün bu gruplar, en önemli şeyi dikkate almıyorlar ve alabilecek durumda da değildirler. En önemli dediğimiz şudur: Devrimci öncü olabilmek, savaşta bu role erişebilmek için, sosyal-ekonomik hayatı bilimselikle tahlil eden, devrim yollarına ve savaş metotlarına işaret eden ve bunların somut koşullara göre vakitlice değiştirilmesi gerektiğini öğreten Marksizm-Leninizmin derinlemesine kavranmış olmasına kesinlikle ihtiyaç vardır.

Bu gruplardan bazıları, Lâtin Amerika komünist partilerine, «yeni» ve «gerçek» devrimci öncüyü doğurmakta olduğundan söz ettikleri güçlere

⁽²⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 41, s. 187.

⁽³⁾ Roma kilisesinin ezgisine karşı savaşan Çekoslovak dinsel reformatörü Yan Hus (1369–1415) öğretisine bağlı parti. (not. red.)

basit bir yardımcılık rolünü yaraştırıyor ve bunda ısrar ediyorlar. Gerçi şu veya bu memlekette, Marksist-Leninist partinin yanısıra, demokratik, anti-emperyalist, anti-oligarşık kurtuluş savaşı yürüten diğerk birlikler de olabilir. V. İ. Lenin vaktiyle komünist partisinin yanısıra varolan bu gibi birliklerden söz ediyordu. Fakat bunların oynıyabilecekleri ilerici devrimci rol, büyük ölçüde, anti-sovyetik, anti-komünist etkilerden azat olup olamıyacaklarına bağlıdır. Hem anti-komünist, anti-sovyetik, hem de devrimci olmak bağdaşır şeyler değildir. Bu tutarsızlığı kabul etmedikleri için «ilerici» geçinen birçok grup eninde sonunda prensipsiz servenciliğe varıyor, oligarşıye ve emperyalizme, yani ulusal kurtuluş ve sosyalizm savaşının kendilerine karşı yöneltilmesi gerekenlere objektif olarak yardımda bulunmakla bölücülüğe sürüklenmiş oluyorlar.

Memleketimizde, Peronist hareket emekçiler partisi olarak gösterilmek isteniyor, ve bunu yapanlar büyük sayıda işçinin bu harekete sempati beslediği gerekçesine dayanıyorlar. Gelgelelim, yalnız bu olay, bir partiyi işçi partisi yapmaya yeterli midir?

Partinin hangi sınıf veya tabakaları temsil ettiğini anlamak için, önce onun programını, öğretisini, son amaçlarını tahlil etmemiz, yönetiminde ne gibi kimselerin ağır bastığına ve bunların sosyal kökenlerinin ne olduğuna bakmamız gerekir. Partinin işçi niteliğini, yalnız ona emekçilerin ye olmaları değil, her şeyden önce ideolojisi, sınıfsal programı belirler. Peronizm bu belirtilerden yoksundur; yönetim kadrosunda burjuvazinin temsilcileri ağır basmaktadır ve bunlar sınıf savaşına karşılık «sınıf barışı» ğtlemekte ve sosyalizmin temeli olan kolektif mülkiyete karşılık da üretim araçları üzerinde özel mülkiyeti savunmaktadırlar.

Demek ki, Peronizm, kendi ideolojik görüşlerini işçi sınıfına kabul ettirmeye çalışan burjuvazinin ve küçük burjuvazinin politik gücüdür. Böyle bir g, anti-emperyalist, demokratik mevziler alabilir, bazı sosyal reformlardan yana çıkabilir ve bu yönde bir programı gerçekleştirdiği ölçüde de işçi sınıfı ve ilerici tabakalar tarafından desteklenmesi gerekir. Fakat çok sınıflı partinin, bizzat tarih tarafından köklü demokratik, anti-emperyalist devrime, sosyalizme yol açan devrime önderlik etmekle görevlendirilen sınıfın gerçek temsilcisi olabileceğini sanmak hatadır.

ıkarları Peronizmin korunmasında olan ulusal burjuvazi ve küçük burjuvazi, ancak kapitalizm çerçevesinde serbest gelişmeye engel olan emperyalizm ve oligarşı zincirlerinin gevşetilmesinden yanadırlar. Ama aynı burjuvazi, işçi sınıfının diğerk halk tabakalarını da peşine takarak gerçek devrimci değişimlere ulaşmasını engellemeye çalışmaktadır. Peronizm'in burjuvazi ile işçi sınıfı arasında oluşturmaya çalıştığı «sosyal pakt», yalnız ve yalnız burjuvazinin çıkarlarını gerçekleştirmeyi ve işçi sınıfını onun sadık yardımcısı haline getirmeyi amaçlamaktadır.

Bu böyle olsa da, burjuvazi emekçilere bazı sosyal-ekonomik tâvizlerde bulundu. Bunu yaparken elverişli bir konjonktürden yararlandı, her adımı geniş bir sosyal demagojiyle süslüyerek, Peronizmi emekçilerin partisi olarak göstermeye girişti. Bu spekülasyon, belirli başarılar sağladı, zira Peronizm harpten sonraki sanayi kalkınması atılımları içinde belirdi; bu sırada proletarya sayıca iki kat arttı, yeterince politik bilgisi olmıyan köylü kökenli tabakalar bu yığının içinde vaktiyle sosyalizm tohumlarını 'beraberlerinde getiren göçmen kökenli tabakalardan yine ağır basmaya başladılar.

İşçi sınıfının önemli bir bölümü, Peronist, ya da Hustisiyalist partinin kendi partisi, kendi savunucusu, kendi temsilcisi olduğuna inanıyordu. Bu yanlış kanı, biraz önce belirttiğimiz gibi, tarihsel bakımdan açıklanabilir bir gerekçeye dayanıyor.

Peron kendi partisini çok sınıflı parti diye ilân etti. Gerekçe olarak da şöyle diyordu: «Çok sınıflı olmak, partimizin içinde işçiden ve köylüden ulusal burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin temsilcilerine kadar herkesin yeri olduğu anlamına gelir.» Bu parti, sözümona «tarafsız» bir devletin himayesi altında sınıflar arasında bir sosyal uyum ve uzlaşma sağlamayı ödev edinmektedir. Soyut hümanizmle dolup taşan ve sınıf savaşı olmıyan bir sosyal adalet öğütliyen bu iki yönlü programın yanı sıra, partinin özdeş olmıyan bileşimi, bu örgütün içinde, halen sağ ve sol kanatları arasındaki çetin çarpışmalarda yansıyan sayısız çelişkiler doğurmaktadır.

Peronizmin sağ ve sol kanatları arasında, onun sosyal kötülüklerden sözümona «kurtuluş» idealleri ile reel politikası arasında, kurtuluş sloganları ile tekeller konusundaki uzlaşmacılığı arasında, dönüşümlerin gereğini kabul eden deklârasayonları ile eski yapıları koruma çabaları arasında başgösteren çelişmeler, artık bu akımı parçalanmaya götürmektedir. Emekçilerin, son yıllarda görülen sola dönüşü sürdürerek, burjuva reformizm ve nasyonalizminden uzaklaşmaya çalışacakları ve zamanın buyruğuna uygun sınıfsal ve gerçek devrimci mevizilere ulaşacakları beklenabilir.

Şimdi işçi sınıfının örgütlü kolunun, yani komünist partisinin etkisinin alabildiğine arttığı günümüzde, Peronist işçi yığınlarının bu devrimci mevizilere geçmeleri yeterli değildir; asıl emekçi kolun bu süreci örgütsel bakımdan oluşturması ve yönetmesi, bu suretle de memlekette demokratik ve halkçı, anti-emperyalist ve anti-oligarşik iktidar alternatifine, sosyalist perspektif aletnatifine hız vermesi gereklidir.

Arjantinde savaşın başarıları, komünist partisinin politik hattının doğruluğunu onaylamakta ve örgütlerimizin, komünistlerin toplumsal hayatta ne kadar önemli bir rol oynadıklarını göstermektedir. Bu başarılar, aynı zamanda komünistlere yeni ödevler yüklemekte, onlara yeni istemler yö-

neltmektedir. Bu istemleri ancak sayıca dolgun bir parti yaratabildiğimiz, saflarımızı kısa zamanda iki misline çıkardığımız takdirde, partinin örgütsel ve politik düzeyini yükselttiğimiz takdirde yerine getirebiliriz.

Halen partinin 126 bin. üyesi vardır ve bunun kısa zamanda 200 bine çıkarılması öngörülmektedir. XIV. Kongrenin tezlerinde şöyle deniliyordu: «Partinin şimdiki üye sayısını iki misline çıkarmak, gereksindiğimiz büyük yığınsal partiyi yaratma yolunda bir adımdır. Memlekette oluşan yeni durum, işçilerin ve genellikle emekçilerin bilincindeki önemli değişimler bunu gerektiriyor. Parti üyeleri sayısını iki misline çıkarma ödevi, bir cesaret sorunu olarak görünse bile, gerçekçi bir karardır.» (1)

Parti öncelikle nerede, hangi ortamda örgütlenmeli, büyümelidir? Biz, büyük sayıda ve iyi örgütlü taban örgütlerine sahip, binlerce işçinin biriktiği büyük işletmelerle, köylü kesimleriyle, okullar ve öğretim kurumlarıyla, atelyeler ve işçi semtleriyle sıkı sıkıya bağlı bir büyük komünist partisini son derece gerekli sayıyoruz. Bu demektir ki, güçlü komünist partisi tam da *bugün Peronizmin ağır basmakta olduğu yerde* kök salacak ve tutunup yerleşecektir.

Partiye yeni üyeler alınması için açılan son iki kampanya, yeni alınanlar arasında büyük işletmeler işçileri ve köylüler oranının bir hayli küçük olduğunu gösterdi. Bu yetersizlikler, halkın bu tabakalarıyla çalışmaya özgü güçlüklerden ileri geliyor. Uyguladıkları prim ve fazla mesai sistemiyle, 10–12 ve giderek 16 saatlik işgünüyle büyük işletmelerdeki ağır koşullar, bu arada işyeri ile ev arasında işçilere çok vakit kaybettiren (günde iki-üç saat) büyük mesafeler, işletme sahiplerinin ve sendika önderlerinin buyruğuyla atanan sendika komisyonlarındaki yolsuzluklar, bu komisyonların yapmakla yükümlü oldukları ihbarlar, işletmeleri tam anlamıyla sermayecilerin babalarının çiftliği haline getiren kışla rejimi, temelli ve geçici olarak işten çıkarmalar, personel aktarmaları gibi hususların hepsi ve daha bunlara eklenen nice nedenler, proletaryanın bu birikim yerlerinde partinin çalışmasını güçleştiriyor. Köye gelince, bu ortamda da feodalizm artıkları ve memleketin seyrek nüfuslu geniş bölgeleri arasında büyük mesafeler çalışmayı zorlaştırıyor. Ama biz bu güçlüklerin kendi yetersizliklerimizi haklı gösteremeyeceği kanısındayız. Olaylar ve kanıtlar, doğru bir yönelim ve azimli tutumla, saflarımızı genişletme ve partinin örgütsel kuruluşunu yetkinleştirme işinde başarılar elde edebileceğimizi göstermektedir.

San Nikolas, Paçeko, Kilmas, Santa Fe illerinin büyük işletmelerinde ve aynı zamanda birçok büyük yapı yerlerinde, şeker ve dokuma fabrikalarında, tek sözle işyerlerinde kendi gazeteleri’de olan güçlü taban örgüt-

(1) Hacia el XIV. Congreso del Partido Comunista de la Argentina. Editorial Anteo, Cuenos Aires, Agosto 1972, p. 22.

lerinin kurulabildiği her yerde, ısrarlı politik çalışmalarımız kayda değer sonuçlar verdi. Biz bu temel üzerinde, diğer politik çevrelerle beraber, üniter birlikler meydana getirmiş ve bunlar sayesinde işletmelerdeki sendika komisyonlarının çalışmasına katılma olanağı elde etmiş bulunuyoruz. Bu deneyin genelleştirilmesi, sendikal hayatta demokrasinin canlandırılması savaşında yığınların seferber edilmesine dayanak olacak ve bu da işçi hareketinin sınıfsal barış politikasından yana değil, sınıfsal politika-dan yana kazanılmasına yardım edecektir.

Büyük işletmelerde parti taban örgütlerini oluşturma ve güçlendirme işi, emperyalist tekellere ve sendikal hiyerarşiye karşı karmaşık bir savaştır. Bu savaşta, parti tarafından yıllar boyunca edinilen ve her işletme kolektifinin çalışmakta olduğu özel koşullarda isabetli yönelime, bu kolektifin isteklerini öğrenmeye, ajitasyon ve propagandayı (mitingler, konferanslar, plâkatlar, beyannameler, gazete ve dergiler), aynı zamanda eğitimi (kurslar, seminerler, toplu görüşmeler) ve ayrıca kadro seçme, yetiştirme ve yükseltme işini, sendikal, kültürel ve sportif yığınsal eylemi öngören, yani işletmenin çeşitli atelyelerinden işçilerin tanışma ve yakınlaşmalarına yardımcı olacak her şeyi hesaba katan ayrıntılı bir plân hazırlamaya olanak veren bilgi ve hüneri iyice uygulamanın büyük bir önemi vardır. Hiç bir şeyde işi rastlantıya bırakmak doğru değildir.

Hangi güçlüklerle karşılaşsak karşılaşalım, bunları mutlaka yenmek zorundayız. Anarşistlerden ve şimdiki takipçileri olan ve toplumu değiştirmeye olanağını yalnız komploda gören aşırı solların farklı olarak, aynı zamanda kendi hayal dünyalarında sınıfların uzlaşması temeli üzerinde bir refah toplumu, doğal evrim yoluyla ulaşılabilecek bir toplum yaratmakta olan sosyal-reformistlerden farklı olarak, biz komünistler, devrimci partinin ödevini, proletaryanın savaşını, örgütlemesinde ve son amacı proletaryanın politik egemenliği ele geçirmesi ve sosyalist toplumun örgütlenmesi olan bu savaş yürütmesinde görüyoruz.

Doğal olarak biliyoruz ki, hele bizim memleketimizin koşullarında «arık» devrim diye bir şeyin olanağı yoktur. Zira memleketimizde, sosyal ve ulusal geri kalmışlığın ana etkenlerinin emperyalist tekellere bağımlılıktan ve yarı-feodal lâtifundiyalardan doğduğu dikkate alınmadıkça, kapitalizmin ortadan kaldırılması sorunu gündeme getirilemez. Ancak bunlara karşı savaş yürütülürse, kapitalizmin yokedilmesinde ve sosyalizmin kurulmasında menfaatleri olan sosyal tabakalar geçici olarak birleştirilebilir. Partimizin stratejisi, bütün bu sosyal güçlerin, politik iktidarı elde edebilecek, bir koalisyon hükümeti kurabilecek ve temel yapısal dönüşümlere girişebilecek bir ulusal demokratik cephede birleştirilmesini amaçlıyor. Aşırı solların politik miyopluk yüzünden küçümsedikleri bu strateji, gerçekte, memleketimizin sosyalizme doğru ilerlemesinin temelini oluşturmaktadır.

Fakat sosyal güçlerden meydana getirilmesini önerdiğimiz koalisyonun burjuvazi tarafından yönetilmesini elbette istemeyiz. Zira böyle olursa, burjuvazi bunu kendi amaçları ve çıkarları için kullanır. Kaldı ki, burjuvazi oligarşiyle ve emperyalizmle uyuşma yanlısıdır. Bu koalisyonun, bazıları yönetimi aydınların ele almasından yana olsalar da, ideolojik bakımdan kararsız orta tabakalarca yönetilmesini de istemeyiz. Koalisyonun, yükümleneceği ödevi (anti-emperyalist, demokratik devrime girişme ödevi) yerine getirmesinin biricik garantisi işçi sınıfının hegemonyasıdır. Fakat bu sınıf, eğer büyük kısmıyla ideolojik ve örgütsel bakımdan burjuvaziye bağlı olursa, sendikaları sağcı Peronistlerin elinde bulunursa, burjuva milliyetçiliğini propagandaya devam ederse, hangi hegemonyayı gerçekleştirebilir? Demek ki, geniş işçi yığınlarını burjuva milliyetçi ideolojisinin etkisinden çekip kurtarmamız, bilinçlerini Marksizm-Leninizmin ışıyla aydınlatmamız, onları kendi partileri olan komünist partisinden yana çekmemiz gerekmektedir.

Partinin işçi yığınlarının güvenini kazanma kabiliyeti, kendi ilerici öğretisinden, politik hattının doğruluğundan ve üyelerinin Marksizm-Leninizmi pratik eylemlerinde uygulama yeteneğinden doğmaktadır. Bizi gereksiz bir teoriklik ve doktrinerlikle suçlayanlar, sırf Avrupa için hazırlanmış, bizim hayatımızdan kopuk ve halkımızın özgünlüğünden uzak bir takım görüşleri memleketimizin koşullarına uydurmaya çalışmakla suçlayanlar, ya memleket özel koşulları üzerinde bizim yaptığımız analizden habersizdirler, ya da bizi ille de perspektifsiz bir pratisizme hükümlü göstermek istemektedirler. Oysa biz kuru ve kalıpsal teorisyenler değiliz ve ithal malı hazır reçetelerle de işimiz yoktur. Fakat biliyoruz ki, Lenin'in dediği gibi, devrimci teori olmadan devrimci hareket de olamaz. Marksizm-Leninizm dogma değil, eylem kılavuzudur. Biz bu pusulayla yönümüzü belirliyerek, memleketimizin bileşik sorunlarını doğru anlamak ve bunlara çözüm bulmak üzere inceliyor ve tahlil ediyoruz. Daha 1928 yılında, partimizin VIII. Kongresi, safdıl devrimcilikten, «genellikle kapitalizme karşı» savaştan vazgeçmek, ideoloji ve eylem silâhını memleketimizin felâketinin asıl nedenlerine, yani emperyalist egemenliğe ve lâti-fundiyaların varlığına karşı çevirdi. Kongre, sosyalizme yol açacak olan anti-emperyalist ve demokratik devrimin gerçekleştirilmesi için bütün anti-oligarşik ve anti-emperyalist güçlerin birleşmesini önerdi. Bizi ortodoksallıkla ve sosyal yaşamda yeni olguları bulup ortaya çıkarma yeteneğinden yoksunlukla suçlayanlar, bu hayata ve gerçekliğe uygunluğunu yoklama zahmetine girmeden, bizim doğru çizilmiş politik hattımıza uluorta saldırıyorlar.

Tartışmamız yüksek bir teorik ve politik düzeye ulaştı. Yüzyılımızın başında, bir süre anarşistlerle tartıştık. Sonra reformizmin bütün çeşitlerine, yani işçi sınıfının bağımsızlığını inkâr eden sosyal-demokratizme, sendikalizme, ekonomizme karşı savaş vermemiz gerekti. Harpten sonraki dö-

nemde, ideolojik bakımdan henüz genç ve deneksiz proletarya için çekici görünen popülizm ve burjuva milliyetçiliği özüyle Peronizmin ortaya çıkışı, bizleri, tartışma metotlarımızı yetkinleştirmeye, yığınları ikna etmek üzere sabırlı bir çalışmaya koyulmaya, Hustisiyalist «teori»yi kendi savunucularının işleriyle karşılaştırmaya ve taraftarlarını incitmeden bu yoldan vazgeçirme çabalarına yöneltti. Daha sonra da (reformizme ve uzlaşmacılığa karşı tepki olarak) «sol» aşırılık doğdu. Bundan da, son zamanlarda, yığınlar arasında dün de kök salamamış olan ve bugün de kökü olmayan bir sürü akım ve gruplar türemeye başladı.

Biz şimdi bütün bu akımlara karşı ideolojik savaş silâhımızı çeviriyoruz ve bunu yaparken gerçek düşmanları ısrarla devrimci yolu arayan dürüst tartışmacılardan ayırdetmeye çalışıyoruz. Emperyalizm, oligarşi ve eskimiş ekonomik yopının, yığınların emellerine ve gereksinmelerine cevap vermiyen politik üstyapının dayanağı olan işbirlikçi burjuvazi başlıca düşmanımız olarak kalıyorlar.

Sağcılar, sendikaları kendilerine bağlamak için her şeyi yaptılar ve buralarda yöneticilerin yardımıyla işçi sınıfını pasif durumda tutmaya ve ona burjuvaziyle «sosyal pakt»ı dayatmaya çalıştılar. Bu pakt, burjuvazinin bunalım içinde ayakta kalmasını, grev hareketlerine yol vermiyerek ve haklı isteklere dayanan savaşı bastırarak, boyuna kazancını arttırmasını sağlamayı hedef tutuyor. Oysa, çatısı altında üç milyon üyeyi toplayan sendikalar, birleştirici sınıfsal akımlar tarafından kazanılabildiği ve yönetilebildiği takdirde, işçilerin ve halk yığınlarının savaşında en önemli güç olabilirler. Biz işte bundan ötürü sendikal demokrasi için savaşa özel bir önem veriyoruz. Bir yandan da, olanca dikkatimizi, doğrudan doğruya etkimizin artmakta olduğu işletmelerde, öncelikle büyük işletmelerde, emekçiler arasında çalışmalar üzerinde topluyoruz.

Emekçileri örgütlerken, atelyeci ve Treydünionist karakterli bir kapanıktan elbette kaçınmaya çalışıyoruz. İşçi hareketi doğrudan doğruya günlük ekonomik isteklerle sınırlanamaz, halkın öteki tabakalarından soyutlanamaz. Olağanüstü proleter karakteri olan bir hareket, eninde sonunda işçileri öteki sınıflardan ayırır ve egemenlik savaşıyla ilgili sorunlardan da uzaklaştırır. Böyle bir hareket proletaryayı burjuvaziye tabi kılar; ideolojik ve politik savaşın işçileri ilgilendirmedini ilân ederek, onların dikkatini parça buçuk kazanımlarla sınırlandırır; bunun sonucu olarak da (en iyi ahvalde) ancak fiyatlarda bazı değişiklikler ve işgücü satımında daha elverişli koşullar sağlanabilir.

Biz terörizmi de kesinlikle silkip atıyoruz. Terörizm, görünüşte ekonomizm ve reformizmle çatışsa da, gerçekte bunlarla akrabadır; zira yığınların bilinçli savaşa seferber edilmesine yanaşmıyarak, işçiler ve köylüler adına savaştıklarını savlayan tek tek grupların eylemlerine belbağlar. Sözümona «arık» işçi hareketinden veya radikal tutumlu orta tabakaların

ihitirastarından doğan kendiliğinden gelmeliğe tapma her iki eğilimin ortak yanıdır. Reformizm ile terörizmin onyıllarca önce arlık Rusyası gibi birçok özellikleri olan bir ülkede Lenin tarafında ortaya çıkarılan bu uygunluğunun şimdi Arjantin'de kendini göstermekte olması ciddi hayrete değer. Lenin'in bu husustaki kanıtları, o zamanki somut tarihsel gerçeklikten alınmış olsalar bile, evrensel bir değer ve geçerlikte olup, bizim için, kendi memleketimizin gerçekliğini daha büyük bir isabetle tahlil etmemize olanak veren bir bilgi kaynağıdır.

Biz geleceğimizin sosyalizm olduğunu söylüyoruz. Ama bunu söylerken, sosyalizmin memleketimizde her an gerçekleşebileceği gibi bir hayal beslemiyoruz. Bu böyle olsa da, asla pasifliğe de düşmüyor, bunu ipotetik koşulların yaratılacağı belirsiz bir süre öteye de bırakmıyoruz. Sosyalizme götüren yol, memlekette hayatın demokratizasyonundan ve en önce ilkel yapısal dönüşümlerin gerçekleştirilmesinden geçiyor. Buna da ancak, içinde işçi sınıfının yöneticilik rolü oynayacağı sağlam bir ulusal demokratik cepheye dayanan bir koalisyon hükümeti kurularak ulaşılabilir. Biz komünistler, bu genel amaçlara yönelerek, emekçi yığınlarının haklı istekleri ğrndaki savaşa önderlik ediyoruz. Memleket lsnde hiç bir çalışma kesimi bizim dikkatimizin dışında değildir.

Memleketimizde ve bütün dünyada durum, bizlere, geleceğe inançla bakma güveni veriyor. Dünyada sosyalizmin mevzileri güçleniyor ve kapitalizmin mevzileri gitgide zayıflıyor. Arjantinde emekçiler, halk yığınları, kendi savaşlarıyla politik deneyler ediniyorlar. Memleketimizde, partimizin nderi Viktorio Kodovilya'nın bundan on yıl önce belirtilerini tahlil ettiği sola dönüş buradan başlıyor ve bugün on yıl öncekine oranla çok daha geniş ller almış bulunuyor. şehirlerde ve köylerde gerçek halk ayaklanmaları dalgası, sanayi merkezlerinde işletmeleri işgal hareketleri, köylülerin ve niversite ğrencilerinin gösterileri, aydın temsilcilerinin ıkışları, her zaman ve her yerde şu veya bu durumda nispi bir iyileşme sağlanması isteklerinin değil, genellikle sosyal-ekonomik yapıdan açıkça hoşnutsuzluğın göstergesi oluyor. Bu olay, yığınların bilincinde, ortadaki sisteme ve savunucularına karşı harekete geçme yönündeki evrimsel oluşmayı gösteriyor.

Sola dönüşten, birleşik eylemler örgütlemeye de olanakların elverdiği lde de kurtuluşçu ve demokratik bir halki ulusal cephe kurmada yararlanmaya çalışıyoruz. Burjuva milliyetçi ideolojisinin etkisi altında bulunan yığınlar, birleşik eylemlerin genişletilmesi yoluyla bu etkiden yavaş yavaş kurtulacak ve Marksizm-Leninizmi benimsiyeceklerdir. Bu da partimizi güçlendirecektir, zira saflarımıza yeni üyeler celbedilecek ve bundan başka Marksizm-Leninizm temeli üzerinde tek devrimci partinin yaratılması olanağı aılacaktır.

Partimizin, Peronizm konusunda, bu hareketin sağ kanadını tecrit etmeyi

ve sol kanadını desteklemeyi, anti-emperyalizm sorunlarında Peronist hükümetin eylemini dört elle tutmayı, buna karşılık olumsuz yanlarını ve anti-demokratik baskılarını eleştirmeyi hedef tutan şimdiki taktiği, böyle bir olanağı yakınlaştırmaktadır. Sağcı Peronistler, devlette, yosının ilerlemiş olmasını kötüye kullanarak Peron'un mirasçıları olmak maksadiyle, ilerici ve sol elemanları iteliyerek, bütün kilit noktalarını tutmuş olsalar bile, yığınları onları protesto etmekte, kendilerinden uzaklaşmakta ve böylece gitgide komünistlerin mevzilerine yaklaşmaktadırlar.

Kam  nist partisi, işçi sınıfına, diğer her hangi bir partiden daha büyük bir açıklıkla refah ve ilerilik yalunu, hayatın gerektirdiği sosyal-ekonomik değişimlerle kopmaz biçimde bağlı olan yolu göstermektedir. Ne var ki, hiç bir türlü ink  arı olanaksız bir öğretiye ve doğru bir politik hatta sahip olmak başlıbaşına yeterli değildir. Parti, ancak yığınların kendisinde güvenilir yöneticilerini gördükleri ve otoritesini kabul ettikleri takdirde, gerçek bir politik güç olabilir ve yönetmenlik rolünü oynayabilir. Biz bu yönde çaba gösteriyor ve mücadele ediyoruz. İlk fırsatta 200 bin üyeye sahip partiyi yaratmaya çalışıyoruz ve giderek bu m  ktarı da a  mak istiyoruz. Böyle bir parti, memleketin sorunlarını etkinlikle çözebilecek ve aynı zamanda uluslararası kam  nist hareketine de büyük katkıda bulunabilecektir.

Dünya sosyalist sistemi ile ulusal kurtuluş hareketi arasında birlik

Bilimsel-teknik konferans

Daha önce de bildirdiğimiz gibi, Bağdat'ta, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisiyle Irak İlerici Ulusal-Yurtsever Cephesi'nin elbirliğiyle örgütledikleri «Dünya sosyalist sistemi ile ulusal kurtuluş hareketi arasında birlik» konulu uluslararası bir teorik konferans yapıldı.

Bu konferansa, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi ve Irak İlerici Ulusal-Yurtsever Cephesi delegelerinden başka, Alman Demokratik Cumhuriyeti, Arjantin, Bangladeş, Bulgaristan, Cezayir, Çekoslovakya, Endonezya, Fās, Filipinler, Güney Afrika, Hindistan, Irak, İran, Kıbrıs, Lübnan, Macaristan, Moğolistan, Polonya, Romanya, Senegal, Sovyetler Birliği, Suriye, Şili, Şri Lanka, Ürdün komünist ve işçi partileri temsilcileri; Asya ve Afrika ülkeleri sol ilerici ve yurtsever parti ve örgütleri temsilcileri Arap Sosyalist Birliği (Mısır Arap Cumhuriyeti), Halk Birliği (Bangladeş), Gine Demokratik Partisi, Zimbabve Afrika Ulusal Birliği, Zimbabve Afrika Halk Birliği, Arap Sosyalist Uyanış (Baas) Partisi (Irak), Kürdistan Demokrat Partisi (Irak), Kürt İlerici Hareketi (Irak), Kürdistan Devrimci Partisi (Irak), Kürdistan Sosyalist Partisi (Irak), Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti Demokratik Halk Birliği, Yemen Baas Partisi, Yemen Devrimci-Demokratik Partisi, Demokratik Halk Birliği Partisi (YAC), Öncü Halk Partisi (YAC), Madagaskar Bağımsızlık Kongre Partisi, Oman Halk Kurtuluş Cephesi, Suudi Arabistan Ulusal Kurtuluş Cephesi, Suudi Arabistan Baas Partisi ve aynı zamanda Irak'ın tanınmış toplum adamları katıldılar.

Konferansın materyallerini yayımlamaya, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi başredaktörü K. İ. Z a r o d o v' - un raporunu tanıtmakla başlıyoruz. Rapor, konferansa katılanlara, görüşmelere temel olmak üzere, önceden dağıtılmıştı.

K. İ. Zarodov'un raporunda şöyle deniliyor: *Bu konferansın görüşme onusu olan problemler, sakin çalışma odaları köşelerinde değil, emperyalizme karşı yeni toplumu savunup pekiştirme savaşının ateşleri içinde loğmaktadır. Sosyalist topluluk ülkeleri ile ulusal kurtuluş hareketi arasında birlik ve bağlaşma bu savaşlar içinde oluşuyor. Anti-emperyalist*

savaşa aktif ve ardıcıl olarak katılanlar, kendi politik başarılarının ve dünya gelişmesinin kaderinin, daha ziyade, bu bağlaşmanın sağlamlığına bağlı olduğunu gayet iyi anlıyorlar.

Bunu, doğal olarak, düşmanlarımız da anlıyorlar. Dünya sermayeciliğinin politik uşakları, sömürgecilik boyunduruğundan kurtulmuş olan ülkelerin, anti-emperyalist savaş yolu, yani objektif olarak her biçimde sömürüye karşı savaşa yükselen yol boyunca gelişmeye devam etmelerine engel olmak için her araca başvuruyorlar. Emperyalizmin ideologları ve politikacıları, gelişme halindeki ülkelerde, kendi bitkin kapitalist organizmleri için «taze kan» bulacaklarına güveniyor ve can çekişen bu organizmin kaçınılmaz sonunu geciktirmek için bu «taze kan»a büyük ümit bağlıyorlar. Aynı ideolog ve politikacılar, sosyalist ülkelerle ulusal kurtuluş güçleri arasında zamanın sınavından geçen ve giderek güçlenmekte olan birlik ve bağlaşmayı sarsmak için çırpınıp duruyorlar.

Uluslararası forumlarda ve dünya literatüründe, sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketi arasında bağlaşma problemi etrafında alıp yürüyen polemik ve bu bağlaşmanın büyük teorik ve politik önemi bundan ileri geliyor.

Burada, yalnız, bu çok önemli ve büyük problemle ilgili bazı sorunlara dikkatinizi çekmek istiyorum.

İlkönce, sosyalist ülkelerle ulusal kurtuluş güçleri arasındaki bağlaşmanın özlüğünü bilimsellikte anlama sorunu üzerinde duralım.

Böyle bir bağlaşmanın varlığından ve gelişmesinden söz ederken neyi kast ediyoruz? Burada uluslararası antlaşmalar sözkonusu değil midir? Bunu söylerken, uluslararası alanda ortak eylem göstermekte yararı olan ülkeler arasında tam ve kesin olarak belirlenmiş olan anlaşmaları kastetmiyoruz mu? Doğaldır ki, bütün bunlar, sosyalizm ve ulusal kurtuluş güçlerinin bağlaşımının, yükümlenilen ödevlerin yerine getirilmesini gerektiren belirtileridir. Fakat, soruna bilimsel yaklaşım, bağlaşmanın belirtilelerinin bu biçimlerini dikkate alırken, yine de bunun derin özlüğünü açıklamaya yönelecek bir çözümleme istemektedir.

Sosyalist ülkeler ile ulusal kurtuluş güçlerinin bağlaşımını bu açılardan ele alırken, bizce, bunun ana içeriğinin ve temelinin, dünya devrimci sürecini oluşturan üç ana kol arasında objektif olarak ve yasallıkla meydana gelmekte olan etkileşme olduğunu belirtmemiz doğru olur.

Uzak ve yakın tarihin gerçekleri bu teorik savı kanıtıyor. Örneğin, Portekiz'deki son olayları ele alalım. Bu ülkede ilerici güçler demokratik bir dönüm yaptılar. Bu dönümün başarısını, Portekiz işçi sınıfının, emekçilerinin ve faşist diktatöraya karşı savaşan bütün ilerici güçlerin kahramanca savaşı hazırladı. Şu da bir gerçektir ki, Portekiz ordusunun halktan yana geçmesi, faşist rejimin âkibetini belirliyen bu olumlu tutumu da, bu reji-

min Afrika halklarına karşı yürüttüğü sömürgecilik harplerinde uğradığı ağır yenilgiler önceden belirlledi. Böylece, faşist, sömürgeci diktatoraya karşı iki cephede ortak savaş, bu dikta rejiminin, sömürgelerdeki kesin yenilgisini kabul etmeden önce, kendi anavatanında çökmesiyle sonuçlandı. Öte yandan, Portekiz sömürgeleri halklarının yürüttükleri ulusal kurtuluş savaşının önemli rolünü objektif olarak değerlendirirken, sosyalist topluluk ülkelerinin yaptıkları politik, ekonomik ve askersel yardımın bu savaştaki katkısını da hesaba katmak yerinde bir hareket olur.

İşte bu, sınıfsal bakımdan türdeş olmyan, coğrafi bakımdan ayrı, fakat emperyalizme, gericiliğe ve sömürgecilik ezgisine karşı savaşta amaç ve menfaat ortaklığıyla objektif olarak birleşmiş bulunan devrimci güçler arasında etkileşmenin taze ve canlı örneğidir. Bu örnek, çağımızın tarihini oluşturan ve sosyalizm ve ulusal kurtuluş güçlerinin pekişmesinde bir-biri ardınca aşamalar teşkil eden en önemli olaylarda artık çoktan ve açıklıkla belirmiş bulunan genel yasallığı yeniden doğrulamaktadır.

Rusya'da 1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, sömürge egemenliği sistemine ağır bir darbe indirdi ve sömürge ülkelerde emekçi yığınlarının, kesin bir dönüşümlle, dünya tarihinin aktif bir etkeni haline, emperyalizmin temellerini sarsan bir güç haline gelmelerine yardım etti. Bu dönüşümün de, SSCB'de devrimin zaferinin pekişmesine ve sosyalizmin kurulmasına yardım ettiği bir gerçektir.

İkinci Dünya Savaşı'nda Alman faşizminin ve Japon emperyalizminin yenilgiye uğratılması (ki buna, Sovyetler Birliğinin kişiliğinde sosyalizm çözümlerini katkıda bulundu), birçok yeni ülkenin kapitalist sistemin yörüngesinden çıkmasına, bütün dünyada emperyalizmin mevzilerinin kesinlikle zayıflamasına yol açtı. Bunun sonucu olarak, emperyalizmin sömürgeler çevresindeki birçok memlekette ulusal kurtuluş devrimlerinin başarıya ulaşması koşulları meydana geldi. Bu da, sosyalizm güçlerinin sermaye üzerindeki devrimci baskısının güçlenmesi için yeniden ek olanaklar yaratıyordu.

Anti-emperyalist ana güç olarak dünya sosyalist sisteminin kurulması ve tutunması, dünyada bütün durumu kökünden değiştirdi ve ulusal kurtuluş devrimlerinin güçlü direnişi karşısında sömürge imparatorluklarının çöküp dağılmasına büyük ölçüde yardım etti. Bu da, kendi başına, kapitalizm kuvvetlerine karşı savaşta sosyalizm güçlerinin takviyesi bakımından büyük bir önem taşıyordu.

Demek oluyor ki, tarihin ve aynı zamanda çağımızın ibret dersleri, sosyalizm ile ulusal kurtuluş hareketi arasında etkileşimin varlığını, bunların objektif menfaat ortaklığını doğrulamaktadır.

Biz, Marksist-Leninistler, bu problemlerin teorik analizine de, Marks ve Engels'in davasını dahice devam ettiren V. İ. Lenin'in ileri sürdüğü ve

etrafı olarak temellendirdiği görüşe dayanıyoruz. Lenin'in başardığı bilimsel davanın yüceliği, yüzyılımızın başında, henüz ilk muaffer sosyalist devrimden önce, daha sömürgecilerin pençeleri altındaki ülkelerde kuvvetle hüküm sürdükleri ve dünya nüfusunun üçte ikisi üzerinde mutlak bir egemenlik kurmuş oldukları sıralarda, ulusal kurtuluş hareketinde kesin bir yükselişin kaçınılmazlığını, bu savaşın proletarya tarafından yürütülen devrim hareketiyle birleşmesi gereğini görmüş ve temellendirmiş olmasındadır.

Marksizmin kurucularının fikirlerini, kapitalizmin emperyalizme dönüşmesinden doğan tarihsel koşullar içinde ve bu koşullar açısından geliştiren Lenin, dünya devrimci sürecinin ve tüm toplumsal gelişmenin kaderi bakımından ilkesel önemi olan birçok sorunu yeni bir biçimde ele alıyordu. Bu sorunlar nelerdi?

Lenin sömürge ve yarı-sömürge halklarının kurtuluş hareketini, dünya burjuvazisinin proletaryaya karşı sınıf savaşında kendi yedeği sayarak güvenemeyeceği bir sosyal-politik güç olarak nitelendirdi.

Lenin, ulusal kurtuluş hareketinin, türdeş olmayan sosyal bileşimine ve belirli iç çelişkilerine karşı, muazzam bir devrimci potansiyele sahip olduğunu, dünya devrimci savaşında aktif ve bağımsız bir güç teşkil ettiğini ispatladı, ve bundan ötürü de, proletaryanın, sosyalizm güçlerinin bu harekete karşı ilişkilerinin ancak etkileşme ve bağlaşma temeli üzerinde kurulabileceğini gösterdi.

Lenin, halkların emperyalizmden kurtuluş savaşının, yalnız ulusal bir içeriğe, yalnız genel demokratik bir güce sahip olmakla kalmayıp, aynı zamanda kaçınılmaz olarak «kapitalizme ve emperyalizme karşı döneceği»ni de ispat etti. (1)

Lenin, yeni tarihsel koşullarda ortaya çıkan olanağı, yani sömürge boyunduruğundan kurtulan halkların, kapitalist gelişme aşamasını atlayarak, doğrudan doğruya sosyalizme geçmeleri olanağını bilimsellikle temellendirdi.

Lenin, ulusal-sömürge sorununu ele almada, sadece ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemeleri hakkını tanımakla sınırlı kalmanın bir Marksist için yetersiz olduğunu belirtiyordu. Ona göre, aynı zamanda, ulusal kurtuluş hareketlerinin devrimci unsurlarını en kesin surette, eylemde, mânen olduğu gibi maddeten de desteklemek gerekliydi. (2)

Kesin kanımızca, bu, gerek ulusal-sömürge sorununu, gerekse devrim güçleri bileşiminde Lenin'in ilk defa olarak ulusal kurtuluş hareketini de

(1) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 44, s. 38.

(2) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 27 s. 261.

gördüğü dünya sosyalist devriminin karakterini anlamada biricik bilimsel yanaşımdı ve biricik bilimsel yaşamım olarak da kalmaktadır.

Lenin'in bu düşüncesi, ulusal ve sosyal kurtuluş uğrunda savaşan halkların önünde aydın bir ufuk açtı; ilkönce metropoller proletaryasının, ulusal kurtuluş güçleriyle, sonra da sosyalist devletlerde iktidarda bulunan işçi sınıfının gelişme halindeki ülkeler halkları, öncelikle emekçi yığınlarıyla bağlaşımının güçlenmesi için sağlam bir ideolojik-teorik ve politik temel hazırladı.

Bu bağlaşmayı içeren görüş, Lenin'in, dünya devriminde en önde yürüyen proletaryanın bütün anti-emperyalist güçlerle geniş bağlaşmalar stratejisinin, ulusal-devletsel çerçeve içinde sıkışıp kalmayan, tüm dünya devrimci sürecini kaplayan stratejinin bileşen bir bölümüdür.

Komünist ve işçi partilerinin 1969 yılında yaptıkları Uluslararası Danışma Toplantısı, Lenin'in köklü düşüncelerini kılavuz edinerek şunu belirtti: *«Sosyalist sistem ile işçi ve ulusal kurtuluş hareketi arasında bağlaşmayı güçlendirmenin anti-emperyalist savaş perspektifleri bakımından birincil bir önemi vardır.»* ⁽³⁾

Bilindiği gibi, ulusal kurtuluş hareketlerinin birçok tanınmış lideri de, sosyalist toplulukla bağlaşmadan yana olmuşlardır ve bugün de bu bağlaşmadan yanadırlar. Gerçi, onların teorik görüş ve çıkış noktaları, çoğu kere, Marksist-Leninistler olarak bizim görüş ve çıkış noktalarımızdan ayrımlıdır; fakat bağlaşmaya ilişkin görüşleri, objektif olarak, bizim görüşlerimize yakındır, çünkü bu görüşler, yaşanılan tarihsel çağın özünü derinden kavrama, dünya alanında güçler oranını, anti-emperyalist savaşta sosyalist sistemin rolünü ayık görüşle değerlendirme ve yalnız bu tümel etkenleri çözümleme temeli üzerinde kendi ülkelerinin ulusal menfaatleri için en iyi savaş yolunu ve yöntemlerini arama emellerinden güç almaktadır. Bu gibi görüş ve tutumlar, ulusal kurtuluş uğrundaki savaşta olumlu sonuçlar vermiştir ve vermektedir.

Öte yandan, değinmeden geçemeyeceğimiz bir nokta da şudur ki, gelişme halindeki devletlerde bazı etkili politik çevreler, bazan başka türlü düşünmek ve davranmak, objektif süreçlerin ciddi analizinin gereğine göre değil, rastgele etkenlerin itelediği yönde kararlar almak eğilimi gösteriyorlar. Bu, devrimci güçlerin uluslararası bağlaşımı için elbette küçümselemeyecek bir tehlike gizliyor. Fakat, ulusal kurtuluş hareketinin kolları için tehlikenin daha büyüğü, bunların böyle tutarsız ideolojik-politik akımların etkisine kapılmaları halinde doğuyor; çünkü bu hata, kaçınılmaz olarak, uluslararası sermayenin, emperyalizmin mevzilerine sürüklenmeye yol açıyor.

⁽³⁾ «Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı. Moskova, 1969», s. 32.

Sözkonusu bağlaşmanın özlüğünü bilimsellikle anlamayı derinleştirmek için, teorik çözümlemede, zamanımızın hangi yeni olguları gözönüne alınmalıdır?

Bizce, bunların en önemlileri, dünya güçler oranındaki yeni değışmeler, uluslararası ilişkiler sisteminde başlayan dönüşüm, ulusal kurtuluş devrimlerini giderek daha büyük bir sosyal içerik kazanması ve emperyalizmin, yeni-sömürgeciliğin stratejisinde görülen çağdaş koşullara uygun bazı değışimlerdir.

Sosyalist ülkelerle ulusal kurtuluş güçlerinin bağlaşıklığı, dünyanın belirli çevresinde vardır. Bağlaşma, bu çevreyi etkiler ve kendisi de onun karşı-etkisini görür.

Son 10–15 yıl içinde sosyalist ülkeler topluluğu çok büyük ekonomik başarılarla ulaştı. Topluluğu oluşturan ülkelerin ekonomik işbirliği genişledi, aralarındaki politik birlik güçlendi. Sosyalizmin askersel-savunma potansiyeli büyüdü. Bütün bunlar, sosyalist topluluk devletlerinin uluslararası durumunu sağlamlaştırdı, sistemin uluslararası otorite ve etkisini alabildiğine artırdı.

Bazıları, bunun yanı sıra emperyalizmin de kendi ekonomik ve askersel gücünü artırdığını söyleyebilirler. Bu doğrudur. Ama yine de, genel güçler dengesi sosyalizmin yararına, bütün devrimci güçler yararına değışmiş bulunuyor. Emperyalizm artık saldırgan plânlarını eskisi gibi hiç burnu kanamadan gerçekleştiremez ve askersel serüvenlerden başarıyla çıkacağına güvenemez hale gelmiştir. Kahraman Viyetnam halkının zaferi, Arap halklarının İsrail saldırganlarına ve emperyalizmin Yakın-Doğuya ilişkin plânlarına indirdikleri güçlü darbeler ve diğer birçok örnek bunu en inandırıcı biçimde kanıtlamaktadır.

Böylelikle değışmiş olan dünya güçler oranı koşulları içinde, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler, günümüzde daha çok sosyalizmin barış taarruzu olarak anılan eşi görülmedik bir dış politika eylemine giriştiler.

Bu taarruz sonucu olarak dünya politikasında kaydedilen ilerleme, «gerginliğin azaltılması» deyiimiyle dahi tam olarak yansıtılmaktadır. Bugün, artık uluslararası ilişkiler sisteminde temelli bir dönüşümün başlangıcından söz etmek çok daha doğru olsa gerektir. Gerçekten de, iş sadece Avrupada veya Sovyet-Amerikan ilişkileri çerçevesinde askersel-politik cepheleşmenin yumuşatılmasından mı ibarettir? Hayır, sosyalist topluluk ülkeleri, sorunu çok daha geniş, boyutlu ve perspektifli olarak ortaya koyuyorlar. Bütün çabalar, politik yumuşamayı askersel yumuşamayla, yani silâhlanma yarışına son verme yönünde reel tedbirlerle de bütünlemeye; sağlam bir kolektif güvenlik sistemi yaratma savaşını Avrupa çerçevesi içinde bırakmayıp, Asya'ya ve daha sonra bütün dünyaya yaymaya; dünya politikasındaki sağlıklı süreçleri uluslararası ekonomik işbir-

liğinde gelişmeyle desteklemeye ve dolayısıyla devletler arasındaki ekonomik ilişkilerden her türlü eşitsizlik, fiyat ve târife dayatma ve kredi dağılımında ayırımcılık unsurunu çıkarmaya doğru yöneltiliyor. L. İ. Brejnev yoldaş, Dünya Barışsever Güçleri Kongresi'nde yaptığı konuşmada şunları belirtti: «Barış içinde yanyana yaşamaya dayanan uluslararası ilişkiler sisteminin dışında, geleceğin bütün insanlığı ilgilendiren problemlerini dört elle çözmeye girişmenin de, çağımızın birçok ertelenmez ödevini başarıyla yerine getirmenin de olanağı yoktur.»⁽¹⁾

Doğaldır ki, uluslararası ilişkileri iyileştirme politikasında, bu politika-nın ulusal kurtuluş hareketi ve gelişme halindeki ülkeler tarafından göreceği aktif destek ölçüsünde daha çabuk başarıya ulaşılabileceği ve daha verimli sonuçlar alınacağı söz götürmez.

İşte günümüzde bununla ilgili olarak gayet ciddi yeni problemler ortaya çıkıyor. Bunlardan biri şudur: Bilindiği üzere, emperyalistler, barış içinde yanyana yaşamaya, her şeyden önce halkların devrimci kurtuluş eylemlerine set çekecek bir anlam ve özlük verme yanılsıdırlar. Bunun tersine, sosyalizmin dış politikası, bu hem barışsever, hem sınıfsal politika, yalnız uluslararası çelişkilerin gelişmesini tehlikeli askersel çatışmalara vardiabilecek akaktan saptırmayı değil, aynı zamanda emperyalist saldırı güçlerini dizginliyerek, emekçilerin sınıf savaşı için, kurtuluş devrimleri için elverişli koşullar sağlamayı ödev ediniyor. Demokratik ve âdil barış için, devrimci idealler için savaş, birbirine kapalı, birbirini iten şeyler olmayıp, tersine, emperyalizme karşı birleşik toplumsal taarruzun birbirini tamamlıyon yanlarıdır.

Gerginliğin azaltılması koşullarında, sosyalist topluluk ülkeleri, eskisi gibi, Afrika-Asya devletlerinin emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşını, yani askersel olanlar da dahil, en sert biçimler alabileceği herkesçe bilinen savaşı desteklemekte kesinlikle kararlıdırlar. İsrail'in ve arkasındaki emperyalist destekçilerin saldırısına hedef olan Arap halklarına Sovyetler Birliğinin yapmakta olduğu yardım bu tür desteğin örneklerinden biridir. Öte yandan, Afrika-Asya ülkelerinin uluslararası durumunun güçlenmesiyle, dünyadaki politik havada yumuşamanın kalımlı olması ve geliştirilmesi için savaş bu ülkelerin rolü ve sorumluluğu da artmaktadır. Anti-emperyalist savaşın devam etmesi, hem de bir yandan bütün halkların yararına olarak ulaşılan ferahlama bozulmıyacak ve daha ileri götürülecek biçimde, bir yandan da emperyalizmin salsılmış bulunan durumunu yeni koşullardan yararlanarak sağlamlaştırmasına yol vermeyecek biçimde devam ettirilmesi gerekmektedir.

Zamanımızın diğer önemli bir çizgisi de, ulusal devrimlerin derinleşmesi, gelişme halindeki ülkelerde birçok toplumsal hareketin, genel anti-emper-

(1) «Pravda», 27 Ekim 1973.

yalist yönelimlerini yitirmeden, gitgide daha belirgin bir sınıfsal karakter kazandıkları bir aşamaya girmesidir. Ulusal devrimlerin içeriğinin derinleşmesi çerçevesinde, gelişme halindeki ülkelerde sosyal ayrımlaşma artmakta ve birçoğunda sınıfsal uzlaşmaz zıtlıklar keskinleşmektedir. Kurtuluş savaşı, özellikle sosyalist gelişme yoluna koyulan ülkelerde, gitgide daha açık olarak, sömürü ilişkilerine (feodal ve kapitalist) karşı yöneliyor. Bu gelişme, elbette, ancak kapitalist olmanın, gelişme yoluna koyulmanın sözde kalmayıp, eylemde de uygulandığı ülkelerde görülüyor.

Artık bu gerçekten geniş kapsamlı süreçten doğan ve sosyalizm güçleriyle ulusal kurtuluş güçleri arasındaki bağlaşmanın kaderiyle dolaysız bir bağıntısı olan eğilimlerden biri de, bu süreci takviye eden anti-emperyalist savaşta amaç ortaklığının, sosyal ve sınıfsal menfaatlerin yakınlaşmasıyla tamamlanmakta olmasıdır. Devrimci demokrasinin yönetmenliği altında köklü anti-emperyalist dönüşümlerin yapılmakta olduğu, tüm toplumsal gelişmeye sosyalist bir yönelim verildiği ve (asıl önemlisi) birleşik ilerici ulusal-yurtsever cephelerin kurulduğu ülkelerdeyse, sosyalizmle bağlanmaların geliştirilmesi için daha geniş bir sosyal ve politik temel yaratılmaktadır. Bu olay, bu ülkelerin sosyalist topluluk ülkeleriyle ekonomik işbirliğinin artmasında da, daha yakın uluslararası ilişkilerinde de ve uluslararası temasların gelişmesinde de ifadesini bulmaktadır.

Gözden kaçırılmaması gereken bir eğilim daha var. Gelişme halindeki ülkeler arasında burjuvazinin ekonomik ve politik egemenliğinin güçlenmekte olduğu bazı ülkeler bulunuyor. Peki, bu olay, onların, emperyalist politikaya karşı savaşta sosyalizmle bağlaşıklığının kaçınılmazlıkla zayıflaması, hertürlü anlamını yitirmesi mi demektir?

Kanımızca, biz, bu problemin çözümüne, ancak birçok eski sömürge ve yarı-sömürge ülke için daha sonraki sosyal gelişme yolunun seçimi sorununun hâlâ askıda olduğunu dikkate alarak, doğru biçimde yaşayabiliriz. Ve bu sorunun çözümü için, bugün, gelişme halindeki ülkelerde tüm toplumsal yaşamın özünü oluşturan gergin bir sınıfsal-politik savaş yürütülüyor. Fakat bu savaş, onların hâlâ ulusal politik bağımsızlıklarını güçlendirme ve ekonomik bağımsızlıklarını da elde etme sorunlarının çözümüyle uğraşmak zorunda oldukları koşullar içinde geçiyor. Çeşitli sınıflar ve bunları temsil eden çeşitli politik güçler, bu sorunlara başka başka çözüm çareleri öneriyor ve bunda ısrar ediyorlar. Şu var ki, önerdikleri çareler başka başka olsa da, hepsi, her şeyden önce, hâlâ varolan ulusal bağımsızlık zincirlerinden kurtulmayı ilk hedef sayıyorlar. Bir başka deyişle, uzlaşmaz zıtlıklarla çatışık sınıfların bile, emperyalizme karşı koymakta ortak çıkarları olduğu görülüyor. Bunun içindir ki, azgelişmiş ülkelerin burjuva çevrelerinde de, zamanımızın en büyük anti-emperyalist gücü olan sosyalizmle bağlaşmaya gösterilen ilgi ve bunda menfaat görme sezgisi azalmıyor, kaybolmuyor.

Olaylar ve gerçekler, burjuvazinin iktidarda bulunduğu az gelişmiş ülkelerden gitgide daha çoğunun Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle çokyanlı ilişkiler kurmakta olduklarını gösteriyor. Peki, nedir bu, yerli burjuvazi sınıfsal sezgisini mi yitirmektedir? Hayır, bu sadece ayık bir hesaptır: Öyle ki, bu gibi ilişkiler şimdi onun ekonomik bağımsızlığını savunmasına yardım etmektedir. Üstelik, ulusal burjuvazinin önemli bir bölümü, bugün, dünya emperyalizmine bağlı olmıyan bir kapitalist gelişme varyantını savunma eyleminde, ancak sosyalizmle bağlaşma olanağı bulduğu ve buna dayandığı takdirde, başarılı olabileceğini ümit ediyor. Şimdi burada bir soru doğuyor: Sosyalizmin bu gibi az gelişmiş ülkelerle bağlaşıklığı, kapitalist ilişkilerin yeniden üretimine, bir toplumsal sistem olarak kapitalizmin eylem ve etki alanının genişlemesine yardım etmiyor mu? Besbelli ki, bu soruya, sosyalizm ile emperyalizm arasında dünya gelişmesinin genel gidişini belirliyen savaşın özellik ve perspektifleri hesaba katılmadıkça, Afrika-Asya ülkelerinde belirli burjuva çevrelerinin anti-emperyalist potansiyeli dikkate alınmadıkça, doğru cevap verilemez.

Eğer bugün az gelişmiş ülkelerin hem uluslararası alanda, hem de kendi iç ulusal yaşantılarında boğuştukları bir dizi problemi gözönüne alacak olursak, *sosyal gelişme yolu seçme özgürlüğü için savaş probleminin bunların emperyalizmle ilişkilerinin merkezinde yer aldığını* söylemek doğru olur kanısındayız. Ulusal problemlerin giderek daha derin bir sosyal içerik kazanmakta, son zamanlarda emperyalizmin gelişme halindeki ülkelerle ilgili stratejisinin değişmekte oluşu da bizi bu yargıya vardırmaktadır.

Emperyalizmin, gelişmelerinde gerikalmış ülkelerin ekonomik yapılarına kendi çıkarı açısından dilediği gibi biçim verebildiği, onların ekonomik gelişmelerini bloke edebildiği zamanlar, artık bir daha geri dönmek üzere geçmiş bulunuyor. Bugün, yeni uluslararası güçler oranı koşulları içinde, emperyalistler, kurtuluşlarına kavuşmuş olan halkların ulusal ekonomilerini geliştirmeyi amaçlayan önüne durulmaz emellerine kendilerini uyarlamak zorundadırlar. Kaldı ki, üretimin bugünkü teknik düzeyinde, uluslararası tekellerin çıkarları, eskisi gibi kendileri için sürüm pazarı olarak, sermaye uygulama alanı olarak elde tutmak istedikleri ülkelerin ekonomi mekanizmasında belirli bir modernizasyona gitmelerini gerektirmektedir. Gerek devlet kanalıyla, gerekse özel kanallarla sermaye ihracında gözetilen çıkarların, bu ülkelerde sermayenin işlevi için belirli koşullar yaratılmasını gerektirdiği de besbellidir. İşte, bugün emperyalizmi gelişme halindeki ülkelere kredi açmaya ve kendilerine teknik yardımda bulunmaya yönelten bellibaşlı etkenler bunlardır.

Emperyalistler, gelişme halindeki ülkelere, onları uluslararası kapitalist sömürünün yörüngesinde tutabilmek amacıyla parasal ve teknik yardımda bulunuyorlar. Kapitalizmi, artık kök salmış olduğu yerde tutundurmak, henüz zayıf olduğu yerde de geliştirmek, emperyalizmin gelişme halindeki ülkelerle ilgili politikasının ana prensipidir.

Tek sözle, yeni-sömürgeciliğin stratejisi, eski sömürge halklarını sosyal gelişme yolu seçme özgürlüğünden yoksun etmekten ibarettir. Sorunun özü budur, çünkü az gelişmiş ülkeler halklarının politik bağımsızlıklarını elde ettikten sonra bugün uğrunda savaşmakta oldukları özgürlük, tam da sosyal gelişme yolu seçme özgürlüğüdür.

Marksist-Leninist görüş açısından, emek sermayenin ezgisinden kurtulmadıkça, gerçek sosyal özgürlük yoktur ve olamaz. Marksist-Leninistlerin, az gelişmiş ülkelerde halk yığınlarının temel menfaatlerine ancak sosyalizmin cevap verdiği kanısı da bundan ileri gelmektedir. Ne var ki, sosyalist devletler, sosyal gelişme yolu seçiminin halkın kendi iç işi olduğu görüşüne kesinlikle bağlıdırlar. Onlara göre, bunun gerçekten özgür bir seçim olabilmesi için, tamamen kendi sınırları içinde başarılması ve hele dış gericiliğin, emperyalizmin karışma olanaklarından büsbütün korunuk olması son derece önemlidir. Demek oluyor ki, gelişme halindeki ülkelerin ulusal bağımsızlıklarının her yönlü güçlendirilmesi, aynı zamanda ekonomik bağımsızlıklarının da pekiştirilmesi gerekmektedir.

Bu güçlendirme ve pekiştirme işine her şeyden önce sosyalist ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasındaki ekonomik-teknik işbirliği yardım ediyor. Örnek olarak, halen bu ülkelerde SSCB'nin ve diğer sosyalist ülkelerin parasal-teknik yardımlarıyla kurulan ve kurulmakta olan tüm donatım ve işletmeler kompleksini ele alacak olursak, bu uygulamanın her yönlü gelişkin ve bağımsız bir ekonominin temel yapısının oluşmasını etkinlikle kolaylaştırdığından kimsenin kuşkusu olamaz. Sosyalist ülkelerin verdikleri kredinin ve gösterdikleri teknik yardımın çoğu bölümü, üretim araçları üreten ve haklı olarak bağımsızlığın omurgası sayılan sanayi kollarına yöneltiliyor.

Sosyalist dünya, bu tür işbirliğini geliştirirken, her iki devrimci kolun yardımlaşmasının, tekyanlı bir yardım değil, emperyalizmle tarihsel savaşta ortak mevzileri güçlendiren ve dolayısıyla güçler oranını ilerilik ve barış güçleri yararına iyileştiren bir karşılıklı yardım olduğu noktasından hareket ediyor.

Burjuva propagandası, bu işbirliğinin önemini küçümseme çabasıyla, bunun, hacmi bakımından, yüksek gelişimli kapitalist devletlerin az gelişmiş birçok ülkeyle ekonomik ilişkilerinin gerisinde kaldığını belirtip duruyor. Evet, sadece rakamlarla konuşulursa, bu böyledir. Ama uluslararası ekonomik yaşamın karmaşık süreçleri söz konusu olurken, öncelikle sorunun nicel yanına değil, nitel yanına bakmamız, rakamları öne alan muhasebe metotlarına değil, bu rakamları çözümlemeyi ve sonuçlar çıkarmayı uğraş edinen politik ekonomi metotlarına dayanmamız gerekir. Biz, bu probleme bilimsel açıdan yanaşırken, her istatistik göstergenin arkasında sınıfsal menfaatlerin gerçekliklerini, ulusal ve uluslararası çapta sosyal-ekonomik çelişkileri görmek zorundayız.

Bu gerçekler şunu gösteriyor: Sosyalizm ve ulusal kurtuluş güçlerinin bağılaşıklığı, gerek ekonomik, gerekse diğer alanlarda, eşitlik, karşılıklı destekleme ve karşılıklı yarar gözetme temeli üzerinde oluşmakta ve gelişmektedir. Bu bağılaşıklık, geçmişin, sömürgelerin hayasızca talanı gibi bir mirastan, yani emperyalizmin Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halkları ile ilişkileri tarihinin bu silinmez utanç lekesinden azattır. Bu bağılaşıklığın, şimdi emperyalist tekellere ve bankalara, az gelişmiş ülkelerden, devlet kanalıyla verilen kredilerin kâr ve faizi olarak muazzam yekûnlar koparma olanağı veren sömürü mekanizmasıyla hiç bir ilişkisi yoktur. Asıl önemli olan, emperyalizm, gelecekte, az gelişmiş ülkeler halklarının bu uluslararası sömürü sisteminden sıyrılıp çıkma olanağının ortadan kaldırma çabalarırken, sosyalizmin bütün politikasının, bu halklar için, her türlü ezgiden kurtulabilecekleri koşulların sağlanmasına yöneltilmiş olmasıdır.

Diğer bir bölüm problem de bu alanda karşılaşılan engeller ve güçlüklerle ilgilidir. Sosyalizm ve ulusal kurtuluş güçlerinin bağılaşımı güçlendirmek ve daha da ilerletmek bu engel ve güçlüklerin giderilmesine bağlıdır. Bu böyle olsa da, biz, bütün dikkati, emperyalizmin bu bağılaşmayı engellemek için çıkardığı ve çıkaracağı engeller üzerinde toplamaktan kaçınmanın daha faydalı olacağını sanıyoruz. Bu gibi engeller meydana çıkarılmalı ve giderilmelidir, bu sorunda hiç bir ikircim yoktur. Bizim demek istediğimiz, iki devrimci kolun çerçevesi içinde ortaya çıkan ve dolayısıyla çözümü kendi çabamıza bağlı olan problemler, görüş ayrılıkları ve belki de anlaşmazlıklardır. Bu problemler öncelikle sübejektif karakterlidir.

Bununla ilgili olarak ortaya çıkan ilk sorun *bağılaşıklığa sınıfsal yaklaşım* sorunudur. Bu bağışma her şeyden önce uluslararası savaşta sosyalizm ve ulusal kurtuluş güçlerini objektif olarak ve şu veya bu ayrılıkları hiç vurgulamadan birleştiren temel ortak hedeflerin belirtilmesini gerektiriyor. Sosyalist ülkelerle ulusal kurtuluş hareketi arasında hedef ortaklığını tanımayan ve bağışmanın önemini küçümseyen çıkarıcı, dar görüşlü milliyetçilik, özü ve sözleriyle, gelişme halindeki devletlerde radikal anti-emperyalist çevrelerin gerçekten yurtsever ideolojisine de karşı duruyor, tabiatı itibarıyla burjuva pragmatizmine doğru meyil gösteriyor. Bu milliyetçilik, kurtuluş devriminin stratejik hedeflerini unutulmaya terk ederek, politik manevralar taktikğini mutlak hale getiriyor, bu manevraların şu veya bu anda vereceği sonuçları biricik değerli kazanım sayıyor. Bunun yanı sıra, bu sonuçların hangi araçlarla elde edildiğini, uzun vadeli ulusal menfaatlere ne derece cevap verdiğini, ensonu böyle bir taktikğin anti-emperyalizm prensipleriyle bağdaşıp bağdaşmadığını da büsbütün hafife alıyor.

İşte, gelişme halindeki ülkeleri, kâh şu, kâh bu bahane ve düşünceyle sosyalist topluluk devletlerine karşı koyan çeşitli görüşleri bu milliyetçilik besliyor. Örneğin, bazı politik çevrelerin global strateji kertesine çıkar-

dıkları sözümona «üç dünya» teorisini ele alalım. Bu teorisinin bilimsel bakımdan ne değeri olduğu, sözgeleşi, eski sömürge halklarından oluşan, düne kadarki sömürge devletlerini, yani emperyalistleri de içeren «ikinci dünya»yı «üçüncü dünya»nın bağlaştığı ilân etmesinden anlaşılıyor. Birleşik Amerika'nın yanısıra, Sovyetler Birliği'nin, yani ulusal kurtuluş güçlerinin sadık dostu olan devletin de bir tahtaya konulduğu «birinci dünya» gelişme halindeki ülkelerin düşmanı ilân ediliyor. Gerçekte, sınıf barikadının karşıt yanlarında yer alan ülkeler arasında ayırım yapılmıyor. Uzağa gitmeye ne hacet, bugün, Şili cuntasına karşı tutum almada mevzilerin ayrılığı, gerçekte kimin Amerikan emperyalizmine ayak uydurduğunu apaçık gösteriyor. Bu ayak uyduran herhalde Sovyetler Birliği değildir.

«Üç dünya» görüşünün ve mahut «üçüncü dünya» kavramının sahiplerinde sınıfsal olmiyan biçimsel bir karakter vardır. Bunlar, toplumsal sistem olarak kapitalizmi silkip atmış ülkelerin de, anti-emperyalist politika güden burjuva devletlerinin de, komşu ülkelere yayılmaya kalkışan devletlerin ve giderek açık faşist rejimlerin de birarada bulundukları bu bölgenin pek karışık olduğunu düpedüz görmezlikten geliyorlar.

Bunlar, «iki süper devlet», «dünya şehri ve dünya köyü», «zengin ve yoksul ülkeler», «eşit uzaklaşım», «zıkzak» vb. gibi diğer «teoriler»in sınıfsal temelini de aynı biçimde görmezlikten geliyorlar. Kısacası, sosyalizm uğrunda, sosyalist topluluk ülkeleriyle dostluk uğrunda savaşın ilânı, anti-komünizm ve anti-sovyetizm propagandasıyla (dolaylı veya dolaysız) nasıl bağdaştırılabilir? Ama ne yazık ki böyle şeylerle karşılaşyoruz.

Sosyalist ülkelerle gelişme halindeki ülkeler arasında ekonomik ilişkilerin etkinliğine ilişkin bilimsel ölçütler sorunu da bir hayli önemlidir. Bu ilişkilerin önemini ve genç devletlerin ekonomik olanaklarının arttırılmasındaki rolünü yüksek bir notla değerlendirirken, herhalde, asıl önemli sorunun, her ülkenin kendi ulusal kaynakları temeli üzerinde bağımsız gelişme istek ve çabası olduğunu unutmamalıyız. Burada, bazan, iki devrimci kol arasında bağlaştırmayı sarsmak için başvurulduğu ve bu formülün «kendi gücüne dayanmak» biçiminde kabaca yorumlandığı gibi bir kaçamak sözkonusu değildir. Kendi yağıyla kavrulma anlamında başına buyruklu ve ekonomik yalıtım, bilimsel-teknik devrim çağında hayalden başka bir şey değildir. Şu var ki, dışarıdan alınan yardımın yaşamın her sorununda ana kaynağa dönüşmemesi için, öteki aşırı uca kaymaktan da sakınılmalıdır. Bu yardım, ancak genç ülkelerin kendi öz ekonomik çabalarıyla bağdaştırıldığı takdirde, gerçekten etkin bir kaynak olur.

Son zamanlarda, sosyalist topluluk ülkelerinin gelişmiş kapitalist devletlerle ekonomik ilişkileri problemi de diziyle sorunlar doğuruyor. Sık sık şu soru ortaya atılıyor: Bu ilişkiler, emperyalizme karşı devrimci savaşın ödevleriyle çelişmez mi, bu pdevlere ters düşmez mi, sosyalist ülkelerin az gelişmiş ülkelerle ilişkilerine zarar vermez mi? Artık yukarıda belirttiği-

miz gibi, uluslararası gerginlikte halkların çabalarıyla sağlanan yumuşama, dünyada devrimci süreçlerin gelişmesi için en elverişli koşulları yaratmaktadır, ve ekonomik ilişkiler de onun önemli bir bileşen bölümüdür. Dünya ticareti, sosyalizmin politikasında öyle bir alettir ki, bu olmandan gerginliği azaltmanın olanağı yoktur. Biz bu âleti, düşmanlarımıza değil, bize hizmet edecek biçimde kullanmalıyız. Gerçi, kapitalist tekellerin, sosyalist ülkelerle gelişme halindeki ülkelerin ilişkilerine kama soka-bilmek için, yaptıkları ticaretten de yararlanmak isteyecekleri kuşku-götürmez. Ama biz buna da karşıkoymaya hazır bulunmalıyız.

Sosyalist topluluk ülkelerine gelince, aralarındaki mal mübadelesi genel dış ticaret hacminin hemen hemen üçte ikisini buluyor. Bu durum, sosyalist ülkelerin kapitalist dünya pazarına güvenle ve bağımsız olarak çıkmalarına, hem kendi menfaatlerini, hem de dostlarının menfaatlerini koruyarak hareket etmelerine olanak veriyor. Evet, gerginliğin azaltılması koşullarında gelişmiş kapitalist ülkelerle ticaret hacmi artıyor, fakat bu ticaret, kendileriyle ilişkilerin güçlenmekte olduğu gelişme halindeki ülkelere de dahil, hiç bir ülkeye zarar vermiyor.

Gerek sosyalist ülkelerin, gerekse gelişme halindeki ülkelerin saflarında birlik, sosyalizm ve kurtuluş hareketi güçlerinin sınıksız topluluk ve dayanışmasının olağanüstü önemli koşuludur. Bu birlik, sosyalist ülkelerden söz edecek olursak, bugün sosyalist topluluğun kişiliğinde gerçekleştirilmiştir. Bu arada (bir Sovyet komünisti olarak diyebilirim ki), Çin Komünist Partisi yönetiminin tutumu derin bir esef uyandırmaktadır. Pekin yöneticileri sosyalist ve gelişme halindeki ülkeler halkları arasında dostane ilişkilerin gelişmesini engelliyen büyük güçlükler çıkarmaktadırlar.

Kurtuluş hareketinin kendi saflarının güçlenmesi de aynı derecede önemlidir. Karmaşık problemlerin varlığına karşın, bu hareketi oluşturan birliklerin aynı türden olmayışlarına karşın, unutulmaması gereken nokta şudur ki, kurtuluş devrimlerinin genel demokratik ödevleri (ekonomik bağımsızlık ve egemenliğin güçlendirilmesi) bugüne bugün de yürürlükte kalmaktadır, ve asıl önemlisi, emperyalizm yine baş düşmandır. Gerek tek tek ülkeler içinde, gerekse bütün hareket çerçevesinde ulusal kurtuluş savaşını yürüten çeşitli birliklerin sınıksız birlik ve topluluğu, sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketi arasındaki bağlaşmanın devrimci olanaklarını artırmakta, genel anti-emperyalist cepheyi güçlendirmektedir.

K. İ. Zarodov'un raporunun sonunda şöyle deniliyor: Ancak sosyalist sistemin, uluslararası işçi sınıfının ve ulusal kurtuluş devrimlerinin sağlam bağlaşıklığı, evrensel-tarihi dâvanın, yani emperyalizme kesin darbenin indirilmesi, bütün insanlığın sosyal kurtuluşunun gerçekleştirilmesi dâvasının sona erdirilmesine olanak verecektir.

Barış, demokrasi ve sosyalizm yararına

«Barış ve Sosyalizm Probl mleri» dergisi, SBKP MK  yesi ve «Pravda» gazetesi başredakt r  Mihail Z MYANIN'e başvurarak, muhabirimize, SBKP MK basın organının sayfa-larında Sovyetler Birliği'nin dış politikasının nasıl yansıtıldığını ve uluslararası hayat problemlerini gazetenin nasıl analize ettiğini anlatması ricasında bulundu.

Dergi adına konuşan : E. Yakovlev

«Pravda». «Pravda» gazetesinin bütün tarihi, her şeyden önce, y r t ğ  eylemin, Sovyetler Birliği Kom n st Partisi, memleketimizin işçi sınıfı ve bütün emekçileri tarafından, sosyalist devrimin zaferi için, yeni toplumun kurulması için yürütülen savaşın ayrılmaz bir parçası olduğunu g s-teriyor. SBKP Merkez Komitesi'nin basın organı «Pravda», partinin bütün politik, örgütsel ve eğitimsel eyleminde güçlü bir araç, partinin yığınlarla ilişki kurma ve temas aracıdır.

Reel, gerçekleştirilmiş sosyalizm; dünya işçi sınıfının en büyük tarihsel kazanımıdır; uluslararası kom n st hareketiyle, zamanımızın bütün devrimci güçleriyle de sıkı sıkıya bağlıdır. Doğal olarak, komünizmin maddi-teknik temellerinin kurulmasına  ık tutmada, yeni toplum kurucusu insanı eğitip yetiştirmede «Pravda»nın hergünkü çalışması da, partimizin uluslararası alanda barış, demokrasi ve sosyalizm için yürüttüğü savaşla ayrılmaz biçimde bağlıdır.

«Pravda»nın sayfaları, Sovyetler Birliği'nin uluslararası itibarının ve dünyanın kaderi üzerindeki etkisinin nasıl arttığını gösteriyor. 1917 yılı Ekiminde Sovyet egemenliğinin ilk belgelerinden olan Barış Buyrultusu'nu «Pravda»nın yayımladığı hatırlardadır. Bu belgede, işçi ve köylü devleti-nin uluslararası politikasının  zl ğ  gözler önüne seriliyor ve bütün halk-lara ve h k metlerine « dil bir demokratik barış için derhal görüşmelere başlamaları» öneriliyordu. (!)

O zamandan beri uluslararası alanda güçlerin yeralımında gerçekten büyük değişimler oldu. «Pravda», daima partimizin program hükümlerinden, SBKP XXIV. Kongresi ve SBKP MK Plenumları kararlarından hareket ederek, bugün, partimizin Leninci genel hattının ana doğrultularını aydınlatma işi üzerinde çabalarını yoğunlaştırmaktadır. Uluslararası iliş-

(*) Yazı Kurulu'muz, bu materyalle, sosyalist ülkeler kardeş partilerinin merkez basın organlarının eylemlerini çeşitli açılardan incelemeye ayırdığımız bir yazı dizisine başlıyor.

(!) «Pravda», 10 Kasım (28 Ekim) 1917.

kilerde gerginliğin azaltılması üzerinde, sosyal-politik düzenleri ayrı devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları prensiplerinin yerleşmesi üzerinde büyük bir dikkatle duran «Pravda», uluslararası hayatın en önemli olgularını en eksiksiz biçimde ortaya koymaya çalışmaktadır. Bundan ötürü, gazetenin dış politika problemleri yelpazesi oldukça geniştir. Doğaldır ki, «Pravda», partimizin ve devletimizin dış politika aksiyonlarını, SBKP Merkez Komitesi'nin, MK Politbüro'sunun ve şahsen SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaşın, dünya sosyalist topluluğunun birlik ve dayanışmasını daha fazla güçlendirmek, halklar arasında barış ve dostluğu sağlamlaştırmak için yürüttükleri çokyanlı azimli eylemleri aktif olarak aydınlatmakta ve propaganda etmektedir. Kardeş sosyalist ülkelerin uluslararası alandaki uyumlu eylemleri de «Pravda»nın sayfalarında sistemli olarak yansıtılmaktadır.

Gazete, SSCB'nin barış taarruzunu bütün yönleri ve biçimleriyle yansıtıyor ve bu cümleden olarak, son yıllarda ABD'yle, Fransa ve FAC'yle ilişkilerde sağlanan olumlu değişimleri, SSCB'ile komşu Avrupa ve Asya ülkeleri arasında dostluk ve çokyanlı işbirliğinin gelişmesini, bütün kıtaları kapsayan uluslararası ilişkiler diyapazonunu günü gününe gözler önüne seriyor.

«Pravda» bu ilişkilerin, Sovyetler Birliği'nin ve kardeş sosyalist ülkelerin genel barış ve güvenliği sağlama uğrundaki savaşıyla organik bağı bakımından ana yönlerini aydınlatıyor.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin dış politika eylemi hacmi, Sovyet iktidarının ilk yıllarındakine oranla, kat kat artmış bulunuyor. Fakat ilkel öz değişmiyor; Leninci barışsever politika bizim dış politika hattımızın temeli olmaya devam ediyor.

«Pravda» kuruluşundan beri hemen hemen 20 bin 500 sayı çıktı. Bunları çağdaş tarihi sergiliyen bir belge olarak incelersek, ilkönce, Lenin partisinin başlangıçta belirlediği dış politika hattını onyıllar boyunca uygulamadaki ardıcılığı göze çarpar. Örneğin, uluslararası politikanın en büyük problemlerinden birini, demokratik, âdil barışı kabul ettirme ve pekiştirme davasını ele alalım.

Böyle bir barışın sağlanması çağrısı, ilkönce, Sovyet iktidarının yukarıda sözünü ettiğimiz yasama işleminde, yani Barış Buyrultusu'nda yer almıştı. Komünist Partisi'nin ve Sovyet devletinin, yeryüzünde barışın sağlanması için o zamandan beri ne kadar gergin ve amaca yönelik bir savaş yürüttükleri «Pravda»nın sayılarına bakılarak izlenebilir.

Zaman bu savaşın evrensel-tarihsel önemini ve güncelliğini doğruladı; Lenin'in, kendisine uluslararası ilişkilerin özlüğüne bir devir öncesinden nüfuz etme olanağını veren tarihsel öngörü yeteneğini, bu eşsiz dehâyı, daha büyük bir güçle ortaya koydu. Lenin, toplumsal düzenleri ayrı dev-

letler arasında barış içinde yaşamının, dünya harbi karşısında, bu insan kırımını boğazlaşması karşısında biricik ve kaçınılmaz alternatif olacağı tarihsel dönemin geleceğini önceden kestirdi. Ve daha 1918 yılında «harbin, genellikle herkesçe sakınılacak kadar yıkıcı olacağı bir zaman gelecektir» dedi. (2)

Günümüzde demokratik, âdil barış prensipleri, SBKP XXIV. Kongresince kabul edilen, sosyalist ülkeler kardeş partileri ve halkları tarafından, bütün Marksist-Leninist partiler ve yeryüzünde barış dâvasına değer verenler tarafından desteklenen Barış Programı'nda bütün ifadesini buldu. Barış Programı, çağdaş gelişmenin en önemli etkenlerinden biri oldu.

Demokratik, âdil bir barışın kurulması uğrunda mücadele iki açıdan ele alınabilir: Birincisi, her ülkenin bağımsızlık ve egemenliğine saygı anlamında uluslararası ilişkiler kurulması. İkincisi, en geniş halk yığınlarının, uluslararası ilişkilerde yeni prensipleri kabul ettirip pekiştirme savaşına çekilmesi. Dâvanın bu iki yanı da, L. İ. Brejnev yoldaş tarafından, Dünya Barışsever Güçler Kongresi'ndeki konuşmasında, en etraflı biçimde karakterize edildi. Bugün, barışın bölünmezliği, uluslararası ferahlanmanın, devletler arasında işbirliğini geliştirmenin sadece sınırlı bir bölge çerçevesinde kalamıyacağı, bu süreçlerin bütün dünya ölçüsünde yayılması gerektiği apaçık bellidir. Öte yandan, L. İ. Brejnev yoldaşın, insanlık tarihinin en geniş uluslararası toplumsal forumunun kürsüsünden belirttiği gibi, «günümüzde dünyadaki değişimlerin, önemli derecede, toplumsal güçlerin eyleminin sonucu olduğunu, keyfiliğe ve saldırganlığa karşı dehşetli bir hoşnutsuzluk duyan ve barış için sarsılmaz bir irade gösteren halk yığınlarının şimdiye dek eşi görülmedik aktifliğinin sonucu olduğunu güvenle söyleyebiliriz.» (3)

Dergi. Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin zaferiyle, işçi ve köylü devletin doğuşuyla, komünist basın, ilk defa olarak, yönetici partinin basını oluyor ve artık onun iç ve dış politikasının devlet düzeyinde gerçekleştirilmesi için mücadele ediyor.

Oktobr Devrimi'nden sonra, çok geçmeden, «Pravda» şunları yazdı: «Şimdi, Rus Devrimi, kapitalist diplomasinin peçesini kaldırıp atarak, bütün sırlarını ortaya çıkarıyor. Dünya burjuvazisinin, işçi ve köylü yığınlarının arkasında yaptığı pazarlıklar artık açığa vurularak halkların gözleri önüne serilmiş bulunuyor.» (4) Sovyet Cumhuriyeti daha ilk adımlarıyla uluslararası politikayı milyonlara açık, yığınların bileceği bir hale getirdi. Bunda basının önemli bir payı vardır. Dünya politikasını çözümleme işi, bugün, dünya devrimci süreci yasallık ve perspektiflerinden hareket edi-

(2) N. K. Krupskaya, Lenin'e dair. M., 1971, s. 41.

(3) L. İ. Brejnev, Lenin yolunda, c. 4, Moskova, 1974, s. 325.

(4) «Pravda», 9 (22) Kasım 1917.

ler, emekçilerin menfaatleri açısından gerçekleştiriliyor. Okuyucularını kendi «objektiflik»ine inandırmaya çalışan burjuva basını, dış yazı ve haberlerinde tarafsız bir üslup kullanmaya dikkat ediyordu. Yeni basın ise, tersine, sosyalizmin ateşli savunucusu olduğunu da, emperyalizmin içyüzünü açığa vurma çabasını da gizlemiyor.

Geniş yığınlar önünde sosyalist dış politika prensiplerinin açıklanması, burjuva ideologlarının bu politikaya yönelttikleri iftiraların ve sürekli hücumların içyüzünün ortaya konulması, yeni ve henüz bilinmedik bir uluslararası gazetecilik okulunu sahneye çıkardı. Barış ve sosyalizm için savaş, uluslararası politikaya açıklık verme, gerçekliği proletarya sınıf açısından tahlil etme ve ideolojik atılım dinamizmi bu yeni gazeteciliğin ayırdedici çizgileri oldu.

«Pravda». Yönetici partinin organı olduğu andan itibaren, komünist gazetenin çalışmasında yeni ve önemli özellikler belirmesi doğaldır. Şu var ki, bütün tarihsel aşamalarda bizim parti basınıımızın prensipleri değişmez kalır. «Pravda» çalışma pratiğinde daima Lenin tarafından ileri sürülen kamünist partililik ve halkçılık prensiplerinden hareket eder. Gerek Rusya'da sosyalist devrimin hazırlık döneminde, gerekse memleketimizde sosyalist dönüşümleri gerçekleştirme yıllarında, «Pravda» politik ve örgütsel bir çalışma yürütüyor ve bunu toplumsal hayatın ve Sovyet toplumunun gitgide büyüyen mânevi potansiyelinin gerektirdiği yeni koşullara göre duraksamadan yetkinleştiriyordu. Lenin'in Partisinin MK organı olan «Pravda», aynı zamanda memlekette kamuoyunun bir kürsüsü, milyonlarca halk yığınlarının besledikleri ümitlerin ifadesisidir. Eskiden olduğu gibi, şimdi de, pratik olarak, uluslararası hayatta, Sovyet halkının temsilcileri işçilerin, kolhozcu köylülerin ve aydınların gazetemizin sayfalarında fikirlerini söylemedikleri hiç bir önemli olay gösterilemez. Basınıımızın toplumsal işlevlerinin bu organik birliği, parti ile halk arasındaki sarsılmaz birlikten ileri gelmektedir.

Bu işlevleri, Lenin'in bulunan şu iki yargısı belirliyor: «Gazete yalnız kolektif propagandacı ve ajitatör değil, aynı zamanda kolektif örgütçü» ⁽⁵⁾ ve «işçi kürsüsüdür» ⁽⁶⁾. Bu yargılar, ayrı ayrı zamanlarda formüle edilmiş ve Lenin'in başka başka eserlerinde kayıtlı olsa bile, yine de bir olgunun iki yanını belirlemektedir. Bu iki esasın (kamuoyu örgütçüsü ve kürsüsü olmanın) birleşiminde Leninci partililik ve halkçılık prensipleri birlik ifadesini bulur. Bu birlik parti basınıımızın karakteristik çizgisi olan büyük etki gücünü ve toplumsal otoriteyi sağlar. Bu birliği bozma, bir yanını ötekine karşı koyma denemeleri daima komünistlere düşman ve basının parti yönetimini zayıflatmayı amaçlayan çabalarla bağlıdır.

⁽⁵⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 5, s. 11.

⁽⁶⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 22, s. 70.

Gazetemizde yayımlanan materyallerin ayırıcı vasfı olan bir özelliğe daha değinmek isterim. Bütün olaylar (hem uluslararası, hem memleket içi) hakkında görüşünü belirten gerçekleri gayet objektif ve tam olarak gözler önüne seren, aynı zamanda bu gerçeklerle toplumsal hayatın ana eğilimleri arasında canlı bir bağ kurmaya çalışan «Pravda», gerçekliği Marksist-Leninist tahlil metodolojisine dayanarak, zamanımızın süreçlerini yığınların doğru anlamalarını sağlamayı ödev saymaktadır. Çağdaş parti basınının en önemli nitelik çizgisi (toplumsal eylemselliği), her şeyden önce, komünist, basının halk yığınlarına toplumsal hayattaki olayları doğru anlama yeteneği kazandırma, böylelikle her emekçiyi toplumsal ödev ve yüksek aktiflik bilincine erdirmeye hüneleridir.

Dergi. Siz, komünist basının hem uluslararası, hem memleketin iç hayatı problemlerini aydınlatmayı belirleyen genel prensiplerine işaret ettiniz. Bunların hayata geçirilmesi, Lenin'in, iç politika ile dış politika arasındaki kopmaz karşılıklı bağ hakkındaki teorik yargısını bir kez daha doğrulamış oluyor. Son zamanlarda bu yargı yeni yeni olaylarla pekişiyor. Dünyada oluşmasına tanık olduğumuz olumlu ve önemli değişimler, barışçı dış politika hattının üstün gelmesi, her şeyden önce, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist topluluk ülkelerinin durmaksızın artan ekonomik ve politik gücü sayesinde gerçekleşiyor.

«Pravda». «Pravda»nın SBKP XXIV. Kongresinden günümüze kadarki sayılarını gözden geçirin. Halk ekonomisinde yoğun gelişme metotlarına geçilmesi, sanayide ve köy ekonomisinde gelişme tempolarının daha fazla artırılması, yapıcılıkta yeni metotlar uygulanması, üretimin yeniden örgütlenmesi gibi olağanüstü önemli ekonomik problemlerin ardıcıl olarak çözümüne gazetemizin sistemli çabalarla ışık tuttuğunu göreceksiniz. Bu cümleden olarak, «Pravda», Batı Sibiryâ petrol ve gazının çıkarımı ve işlenmesi, Kursk magnetik anomalisi bölgesinde demir-çelik üretiminin genişletilmesi, Kam-AZ ve Baykal-Amur magistralinin kurulması, köy ekonomisi üretiminin daha ileri doğru geliştirilmesi, şimdiki köy ve şehirlerin bayındırılması ve yenilerinin kurulması problemlerini düzara ele alıyor.

Bütün bunlar büyük barışçıl problemlerdir. Partimiz ve halkımız komünizmi kurmayı ödev edinmişlerdir. Bu dâvayı gerçekleştirmek, belirli bir tarihsel süre ister; komünizmin maddi-teknik temelini yaratmak üzere fedakârca bir savaş, yeni toplum insanının mânevi düzeyini ve moral niteliklerini oluşturmaya yönelik, içeriği bakımından da en az hacmi kadar karmaşık bir eylem ister. Öyle ki, iç gelişmemizin, kendi mantığı gereği olarak, devrimci, dönüştürücü ve yaratıcı bir doğrultusu vardır.

Sovyetler Birliğinin yığinsal enformasyon araçları ve bu arada «Pravda» gazetesi, çalışmalarında, en önemli sosyal-ekonomik sorunların çözümünün dış politika hattını başarılı olarak hayata geçirmekle doğrudan doğ-

ruya bağılı olduğu noktasından hareket ediyorlar. Biz, sosyalizm ile barışın ayrılmazlığı gerçeğini gözönünde bulundurarak, uluslararası gerginliği azaltmada ulaşılan sonucu kalımlı ve dönüşsüz bir olguya çevirmek için, sosyal sistemleri ayrı ülkeler arasında yapıcı işbirliği eğilimlerini başarıyla geliştirmek için mücadele ediyoruz. Gazetemiz, okuyucularına, ABD Başkanı'nın Sovyetler Birliğini son ziyareti hakkında ayrıntılı bilgi vermekte, bu ziyaret sırasında imzalanan, iki memleketin menfaatlerine uygun olan ve genel barışın güçlendirilmesine hizmet eden dokümanları yayımlamaktadır.

Biz, bir yandan, barış dâvasına düşman güçlerin uluslararası durumu karıştırma, halklar arasında güvensizlik ve düşmanlık yaratma çabalarını da açığa vurmaya zorundayız. «Pravda» Sovyetler Birliğinin barışsever politikasını değiştirmeye yeltenenlere, yozlaştırmak ve yanlış göstermek isteyenlere, Sovyet devletinin «saldırganlığı» efsanesini, sözümona «Sovyet tehlikesi»ni betonlaştırma çabasına düşenlere karşı çetin bir direniş gösteriyor. Biz, Leninci barış politikasının, Sovyet halkının temel menfaatlerine uygun olduktan başka, bütün halkların özlem ve emellerine de cevap verdiği kanısındayız.

Dergi. Siz «Pravda» sayfalarında dış politika problemlerinin açıklanmasında parti hattının ardıcıl olarak uygulandığından söz ettiniz. Emperyalizmin ideologlarının bu konuyu sömürmeye ne kadar istekli oldukları biliniyor. Bu ideologlar, komünist basını, burjuva basınından ayrılmı olarak, kasıtlı davranış ve tekyanlılıkla, olayları objektif biçimde aydınlatmada «özgür» olmamakla suçlamaya kalkışıyorlar.

«Pravda». Çağdaş enformasyon ve propaganda araçları, iki sosyal sistem arasındaki savaşta, uluslararası hayatı her yanı ile dolaylı veya dolaysız biçimde yansıtan ideolojik savaşta, gitgide artan bir rol oynuyor. Bu savaşta basın daima belirli sınıfsal mevziler alıyor. Hayat bunu çoktan doğrulamıştır. Fakat Batıda bazıları bugün de enformasyon araçları için birtakım «sınıflar dışı» özgürlük ve tarafsızlık görüşleri ileri sürmeye çalışıyorlarsa, bu olay, sadece, kapitalist dünyada doğrudan doğruya güçlülerin besledikleri burjuva basınının olumsuz karakterini, sömürücü sınıfların çıkarlarının dikte ettiği uşak ve bağımlı çizgilerini elden geldiğince gizleme çabalarında ne kadar ileri gidildiğini gösterir. Bu basın, ancak FAC'de Şpringer'in veya sözgelişi İngiltere'de Tomson'un izin verecekleri kadar özgürdür.

Bizim gerçek basın özgürlüğü görüşümüz, L. İ. Brejnev yoldaşın, İtalyan komünistlerinin gazetesi «Unita»nın 50. yıldönümünü kutlama mesajında şöyle belirtilmiştir: «İşçi sınıfının mevzilerinden hareket ederek sömürü ve ezgiye karşı, ırkçılığa ve faşizme karşı, halklar arasında nefret duyguları körüklenmesine karşı ve barış dâvası için, harbe karşı cephe

alan basın, ancak bu nitelikte *basın özgür* basın olarak, emekçi halkın geniş yığınlarının sesi olarak anılmak hakkına sahip olabilir.» (7)

Biz, burjuva basınından ayrılmı olarak, sınıfsal yönelimli olduğumuzu, yayınlarımızın parti ülkülerine bağımlılığı karakterini gizlemiyoruz. «*Pravda*» ve tüm komünist basın, eylemimizin başlangıcından günümüze dek, işçi sınıfına daima dürüstlük ve sadakatle hizmet etmiş ve etmekte olmakla, her satırıyla komünist idealleri pekiştirmeye çalışmış ve çalışmakta olmakta öğünür. İşçi sınıfı, kapitalist sömürden kendi kurtuluşuyla birlikte bütün emekçilerin özgürlüğünü de elde etmeyi başaran en ardıcıl devrimci sınıftır. Bütün toplumsal olgulara objektif, bilimsel yaklaşımda en çok işçi sınıfının menfaati vardır, çünkü kendi sınıfsal menfaatleri tarihsel sürecin objektif ilerleyişine uygundur. Burjuva ideologlarının bizim kasıtlı eğilimimiz saydıkları şey, gerçekte işçi sınıfının devrimci savaşını tam ve açık olarak desteklemektir. Ve bizim bu eğilimimiz, bütün toplumsal hayat süreçlerine en objektif metodolojik yaklaşımı oluşturur. Komünist basın, gerçeği tahrif etmez, bunda menfaati yoktur, çünkü objektif gerçek her zaman devrim dâvasına, sosyal ilerlemeye hizmet etmektedir.

Artık nice yıl var ki, bir tek burjuva gazetesinin, «*Pravda*»da yayımlanan enfarmasyonun gerçekler temelinde dayandığını tartışmaya ve hele inkâra cesaret edememiş olması dikkate değer. Burjuva basını, bizim olayları yorumlayış tarzımıza karşı çıkmaktadır. Oysa, ideolojik savaşın bileşen bölümü de budur.

Dergi. Dediğiniz doğru. Örneğin, bundan bir süre önce, «*New York Times*» ve «*Washington Post*» gazeteleri, Sovyet-Amerikan işbirliğinin perspektifleri konusunda alabildiğine karamsar bir sanı yaratma çabasıyla «*Kreml'in geçimsizliği*» formülünü ileri sürdüler. Bununla ilgili olarak, «*Pravda*» da, «*New York Times*» ve «*Washington Post*» gibi nüfuzlu gazetelerin, gerçeklere gözlerini kapayarak sorumsuz bir dezenformasyona giriştiklerini yazdı. Bu gazeteler de cevap yazılarında «*Pravda*»nın bu tezini çürütemediler. Üstelik, «*Washington Post*», eğer Amerika'da bazı düşman kuvvetler uluslararası ferahlamayı sabote etmeye çalışıyorlarsa, Moskova'nın asla böyle bir şey yapmadığını itiraf etmek zorunda kaldı.

İki sistem arasındaki kesintisiz ideolojik savaş gözden geçirildiği zaman, bunun, çeşitli tarihsel dönemlerde gözönüne alınması gereken spesifik özelliklerinin belirlediği apaçık ortaya çıkar. Netekim, sosyal sistemleri ayrı devletler arasında çoğu kere her doğrultuda cepheleşmeye tanık olduğumuz «soğuk harp» döneminde, iki dünya arasındaki savaşın tablosu gayet açık belirliyor veya Lenin'in deyimile politika tamamıyla «berraklaşmış» bulunuyordu. Gerginliğin azalması dönemindeyse her şey başkalaşıyor. Barış içinde yanyana yaşama politikasının ağır bastığı, politika,

(7) L. İ. Brejnev, Lenin'in yolunda, c. 4, M., 1974, s. 275.

ekonomi ve kültürde uluslararası işbirliğinin hızla geliştiği bu dönemde, devletler arasındaki ilişkiler epeyce karmaşık bir hal alıyor. Bütün bunlar, barış ve sosyalizm düşmanlarına, barış içinde yanyana yaşama politikasının sınıfsal karakterini yozlaştırmak üzere spekülasyono ve sohteciliğe girişme vesilesi oluyor.

Örneğin, anti-sovyetizm ideologları «süper devletler» arasında uyuşma iftirasını ortaya atmak üzere doğrudan doğruya Sovyet-Amerikan ilişkilerinin gelişmesini parmağa doladılar; Sovyetler Birliğinin kapitalist memleketlerle ekonomik işbirliği de bu efendileri «Sovyet ekonomisinin çıkmazı» yalanını uydurmaya esinledi. Zamanımızdaki gericiğin bu ve benzeri manevralarının, komünist basını ideolojik savaş gereğiyle daha ciddi olarak karşı karşıya getirdiği kanısındayız.

«Pravda». Gerçekten, son zamanlarda tarihsel gelişmenin ilerleyişi bir hayli karmaşılaştı. Fakat bu, V. İ. Lenin tarafından yapılan ve partimizin ana dokümanlarına, uluslararası komünist hareketinin dokümanlarına temel olan sınıf savaşı analizini hiç bir suretle gölgelemez.

Uluslararası ilişkilerin gelişmesi öyle karmaşık bir yol izliyor ki, her somut durum, ancak taşıdığı özellik gözönüne alınarak çözümlenebilir. Bu da olayları operatif olarak değerlendirmede bizleri elbette çok daha isabetli olmak ve derine inmekle, ortaya çıkan sorunları süratle cevaplandırmakla, dünya olayları hakkında okuyucularımıza doğru bilgi vermekle yükümlüyör. Marksist-Leninist öğretinin tarihsel doğruluğu, metodolojisinin evrensel kudreti bizim güçlü ideolojik silâhımızdır. Emperyalist gerici kuvvetlerine karşı ideolojik savaşta bizler taarruz halindeyiz. Bu gericiğin karşı-taarruzlarına rağmen, burjuva ideolojisinin halk yığınlarını çekebilecek olumlu toplumsal düşünceler bulup ortaya otamıyacağı apaçık bellidir.

Partimiz, teori cephesi, Sovyet basını ve bu arada «Pravda» gazetesi, emperyalizmin ideologlarının ortaya attıkları «teoriler»i durmadan açığa vuruyorlar. Barış düşmanlarının aktif olarak yararlandıkları (hele Pekin yönetiminin dört elle sarıldığı) «süper devletler» arasında uyuşma uydurması da bu «teoriler»den biridir. Son zamanlarda, şimdiki Çin yöneticilerinin, emperyalist gerici kuvvetleriyle ve bu arada NATO harpçi çevreleriyle açıktan açığa bağlaşma hareketleri bir hayli sıklaştı. Bu bağlaşma doğrudan doğruya Sovyetler Birliği'ne ve tüm sosyalist topluluğa karşı, uluslararası gerginliğin azaltılmasına karşı yöneltilmiştir. Biz, buna, Sovyet-Amerikan ilişkilerinde gelişmenin bütün halkların barış ve güvenliğinin güçlenmesine yardım ettiğini, uluslararası hayatta barış içinde yanyana yaşama prensiplerinin yerleşmesini kolaylaştırdığını gösteren inkârı olanaksız kanıtlarla karşı koyuyoruz. Barış içinde yanyana yaşama koşullarında, sömürge boyunduruğundan kurtulan nice yeni egemen dev-

letler ortaya çıktılar ve kısa zamanda güçlendiler. Barış içinde yanyana yaşama koşullarında, zamanımızın en aktif politik gücü olan dünya komünist ve işçi hareketi büyüyor ve sağlamlaşıyor. Bütün halklar için ölümcül bir tehlike olan askersel cepheleşme durumunu devrimci dönüşümler için objektif olarak elverişli gösterme çabaları ise, korkunç bir hakaretten başka bir şey değildir.

«Pravda» bütün tarihi boyunca, burjuva ideolojisine ve revizyonist kasıtlara karşı sürekli bir mücadele yürütmüş, Marksist-Leninist teorisinin arıkliğini, yaratımla uygulanıp geliştirilmesini savunmuştur ve savunmaktadır. Burjuva ideolojisi, kapitalist toplumda sınıf çelişkilerini uzlaştırma olanağına ilişkin, teknolojik elit tarafından yönetilecek yarınki topluma ilişkin sürüsüne bereket «en yeni» görüşleri ve elbette «konverjans» dedikleri teorisinin değişik varyantlarını uydurup uydurup boyuna reklâm etmektedir. Bütün bunlar, bize, Marksizm-Leninizmin mevzilerini, tarihsel gelişme kanunlarının objektifliğini, yeni toplum düzeninin üstün gelme zorunluk ve kaçınılmazlığını aktif ve amaca yönelik çabalarla pekiştirme, tarihin başlıca yaratıcıları olan halk yığınlarının aktif rolünü inandırıcı biçimde gösterme ödevini yüklüyor. Bilindiği gibi, «Pravda» son zamanlarda, çağdaş sosyal-politik gelişmenin yasallıkları, partimizin ve komünist hareketinin barış ve sosyalizm mücadelesini işleyip oluşturmadaki yaratıcı katkıları hakkında daha çok yazı yayımlamaya başlamış bulunuyor. «Pravda» SSCB'ndeki kamünizm kuruculuğunu, uluslararası proletaryanın ve kardeş partilerin devrimci savaş deneyini anlatmakla, Sovyet emekçilerinin kendilerine düşen tarihsel ödevlerin tam anlamıyla bilincine varmalarına, kendi halkları önünde ve sınıf kardeşleri karşısında ödevli olma duygularının pekişmesine yardım etmektedir.

Dergi. Kapitalist memleketlerde yığınsal enformasyon araçlarının eylemi sözkonusu olduğu zaman, genellikle, bunların teknik donatımı üzerinde büyük bir dikkatle duruluyor. Bu da, «enformasyon patlaması» çağında yaşadığımızı düşünürsek, anlaşılır şeydir. Fakat o memleketlerde gazeteciliğin kendisine pek az önem verildiği görülüyor. Gazetecilik eylemi gitgide daha sık olarak makinenin işlemesiyle bir tutuluyor.

Oysa, gazetecilerin politik ve moral çehresini belirleyen şey öncelikle yerine getirdikleri ödevlerin özüdür. Konuşmamızın başında, yeni bir okulun, uluslararası komünist gazetecilik okulunun doğuşundan söz etmiştik. Bu okul, gazetecinin ana çizgilerini belirliyebilir mi?

Ekim Devrimi'ni Con Rid'in anlattığı gibi ancak bir devrimci gazeteci anlatabilir. C. Rid'in «Dünyayı sarsan on gün» adlı kitabının Rusça basımına yazdığı önsözde, N. Krupskaya şunları belirtiyor: «İlk bakışta, dili, halkı, töreyi tanımayan bir yabancı, bir Amerikalının bu kitabı yazabilmiş olması, bayağı hayret uyandırıyor ... C. Rid aldırırsız, ilgisiz bir

gözlemci değildi. Kendisi olayların anlamını, yüce savaşın anlamını iyi kavrayan ateşli bir devrimci, bir komünistti.»⁽⁸⁾

«Pravda» görevlilerinden Mihail Koltsov, İspanya halkının devrimci savaşına ilişkin haberleriyle ünlüdür. Yeryüzünün her yerinde emperyalizmle savaş simgesini yaratan odur: «Yeryüzünün hangi köşesinde bulunursan bulun, savaşa katılabilirsin. Cephe çok geniş kapsamlıdır. Cephe, Madrid siperlerinden bütün Avrupa'ya, bütün dünyaya geçiyor. Nice ülkelerden, kentlerden ve köylerden, gürültülü miting salonlarından geçerek, kitabevleri raflarına kadar uzanıyor. İnsanlığın barış ve kültür savaşının bu eşi görülmedik cephesinin ana özelliği odur ki, bugün artık hiç bir yerde, sessizliğe, huzura ve tarafsızlığa susamış bir kimsenin gizlenebileceği bir bölge bulamazsınız.»⁽⁹⁾

Halkın devrimci, dönüştürücü eylemini tüm insanlığın devrimci savaşıyla daima birleştirme yeteneği, bugün, uluslararası komünist gazeteciliğin ayırıcı vasfıdır. Çünkü ancak bu karakter çizgisidir ki, yeryüzünün hangi kesiminde olursa olsun, sosyal ilerilik, barış ve sosyalizm savaşının kendi öz devamı olarak, halkımızın hayatından ayrılmaz bir dâva olarak benimsemesine olanak vermektedir.

«Pravda». Bütün Sovyet gazetecileri gibi, «Pravda» mensupları da, derin bir enternasyonalist ödev bilinciyle çalışırlar. Daima dünya devrimci süreçlerini, devrim güçlerinin savaşlarına katılım duygusuyla hareket ederler. Büyük Anayurt Harbi sırasında binlerce Sovyet gazetecisinin canlarını siper ederek mesleksel ödevlerini yerine getirmeleri, «Pravda» mensuplarının harp sonrası yıllarındaki çalışmaları şükranla anılmaya değer. Bu gazeteciler, Viyetnam halkının kurtuluş savaşını da, Arap halklarının İsrail saldırganlarına karşı yürüttükleri haklı savaşı da, Gine-Bisau, Angola ve Mozambik halklarının Portekiz sömürgecilerine karşı yürüttükleri kurtuluş savaşlarını da günü gününe yansıttılar. Yeryüzünün «ateş noktaları»ndan reportajlar ve yazılar gönderen Y. Jukov, I. Şchedrov, A. Serbin, I. Belayev, E. Primakov, Y. Gluhov, V. Maevski, O. İgnatiev, T. Gaydar, A. Vasilev ve diğerleri gibi gazetecilerin yaratıcı eylemleri «Pravda» mensuplarının daima enternasyonal ödevlerine sadık kaldıklarını göstermektedir. Biz, tehlikenin, bazan ölüm tehlikesinin, bir «Pravda» mensubunu ödevini yapmaktan alakoyduğu bir tek olayı hatırlamıyoruz. Bununla birlikte, «Pravda» mensupları, her zaman olayları anlatmada objektif davranmış, bunların politik ve sınıfsal anlamını isabetle belirlemişlerdir.

«Pravda» görevlileri, barış düşmanlarının eylemlerini açığa vururken, şu veya bu hükümetin politikasını eleştirirken, yazılarında, diğer halkların ulusal onur ve şerefini incitmiyorlar. Gazetemizde yayımlanan yazılar, sözü

⁽⁸⁾ Con Rid, «Dünyayı sarsan on gün». Moskova, 1958, s. 6.

⁽⁹⁾ M. Koltsov, İspanya notları, M., 1958, s. 530.

edilen ülkenin gerçek ulusal menfaatlerine derin bir vukufla yazılır. Komünist enternasyonalist eğitim okulu ve pratiği, nice burjuva yayınlarında (ne yazık ki) sık sık rastladığımız şaşırtmacılık ve iftira metotlarına, Sovyet gazeteciliğinde asla yol vermez.

«Pravda» kolektifi, her gün, yığın yığın uluslararası enformasyonun içinden, dünya olaylarının en ciddi ve önemlilerine ilişkin haberleri seçer. Gazetemiz bunun için gereken bütün koşullara sahiptir: Dünyanın 42 ülkesinde muhabirimiz vardır. Dünya ajanslarından da haberler alırız. Ayrıca Yazı Kurulu'muzda yüzlerce gazete ve dergi gözden geçirilir. «Pravda» memleketteki bilimsel-araştırma enstitülerinden her zaman yardım görür. «Pravda» da yalnız mesleki gazeteciler değil, aynı zamanda parti ve devlet adamlarımız, bilginlerimiz, uluslararası ilişkiler uzmanlarımız ve nice emekçilerimiz yazılar yazarlar.

Sosyalist ülkeler, komünist ve işçi partileri yöneticilerinin, politikacılarının, bilginlerinin ve siyasi yazarlarının «Pravda» sayfalarında sistemli olarak yazılar yazmaları da artık iyi bir gelenek halini almış bulunuyor. Birçok sosyalist ülkenin Alman-faşist istilâcıları boyunduruğundan kurtuluş jübilelerini kutladıkları bu yıl da, gazetemiz, bu ülkelerin parti ve devlet adamlarının değerli konuşmalarını sayfalarında yayımlamaktadır.

Biz «Pravda»nın dış politika yorumlarının geniş bir uluslararası yankı yapmasını, devrimci ve ilerici güçlerin aktif desteğini kazanmasını, kardeş komünist ve işçi partilerinin eylemlerinde bunlardan geniş ölçüde yararlanılmasını sevinçle karşılıyoruz. Biliyoruz ki, dünya devletleri arasında kesin çoğunluğun resmi çevreleri, «Pravda»da çıkan dış politika yorum ve yazılarını ülkemizin tutumunun ifadesi olarak, Sovyet toplumunun kanısı olarak kabul etmektedirler. Ve bizler, bunu, çalışmalarımızda, yayımlayacağımız her yazının özü ve sözüyle partimizin, Sovyet devletinin Leninci enternasyonal politikasına uygun olmasına, barış ve sosyal ilerlik davasına hizmet etmesine çalışarak, elbette dikkate almaktayız.

Son gelişmeler ve TKP'nin tutumu

1. Memleketin ekonomik durumu allak-bullak olmuştur. Sosyal, politik bunalım hızlanmıştır. Bu süreç, kapitalist düzenin, işbirlikçi partilerin ve hükümetlerinin öteden beri köklü reformlara karşı durmalarının, yürüttükleri ulusal çıkarlara aykırı, bencil, halk düşmanı politikanın kaçınılmaz sonucudur.

Türkiye saldırgan bloklara sokulmuş, Ortak Pazar'a bağlanmış, yerli ve yabancı tekellerin arpalığı olmuştur. Bu yüzden kapitalizmin genel bunalım süreci onu daha kolay ve sürekli etkilemektedir. Enflasyonun, pahalılığın, işsizliğin başını alıp gitmesi, yaşamın geniş yığınlar için bir cehennem olması, köyde, kentte geniş katmanların yıkımı, içerden ayrışması, tekellerin vurgunlar vurması böylesi bir kaynaktan geliyor.

2. Türkiye'de hükümet bunalımları süregenleşmiştir. Hükümetlerin kurulma süresi uzuyor, ömürleri kısalıyor. Egemen sınıflar, burjuva partileri artık, eskisi gibi, alışılmış yöntemlerle hükümet edemiyor. Hiç birisi, sıkı yönetime gitmeden ayakta duramıyor.

3. Bununla birlikte, emekle sermaye arasındaki, işçi sınıfıyla, geniş halk yığınlarıyla işbirlikçi burjuvazi ve onların emperyalist ağaları arasındaki uzlaşmaz çelişkiler biteviye yoğunlaşıyor. Sonra burjuvazinin kendi içindeki, partileri arasındaki çekişmeler, post kavgaları sürüp gidiyor. Geçen yılki seçimler bütün bunları açığa vurdu.

Burjuvazi bu çelişkilerin, bunalımların içinden çıkmak amacıyla, en başta işçi sınıfının direnişlerini kırmaya çalışıyor. Bu yolda orduyu, devletin bütün baskı araçlarını ilerici güçlere, örgütlere karşı kullanıyor.

4. NATO'ya bağlı kalan hükümet, Amerikan emperyalistlerinin yayılma plânları uğruna orduyu, Birleşmiş Milletler üyesi, bağımsız Kıbrıs devletinin üzerine sürdü. Yeşil Adaya kan, yıkım götürdü, onu böldü. Bu serüvenle Türk burjuvazisi ve hükümeti yeni çelişkiler içine düştü. Dünya halklarının önünde saldırgan olarak boy gösterdi, Birleşmiş Milletler'de sip-sivri ortada kaldı.

Burjuva partileri şimdi, Kıbrıs yükünü, sorumluluğunu birbirlerinin üzerine yıkmaya çalışıyorlar. Hükümet bunalımının bir nedeni de budur.

5. İşbirlikçi burjuvazi dünyada olup bitenlere NATO gözlükleriyle bakıyor. Uluslararası gerginliği yumuşatma, Avrupa'da güvenliği sağlama, Akdeniz ve Yakın Doğu'da barışı sağlam temellere oturtma, harp ocak-

larını söndürme girişimlerini Çankaya görmezlikten geliyor. Politik havayı yumuşatma direnişinin başını, yeryüzünde öteden beri barış şampiyonluğunu elinden bırakmayan büyük komşumuz Sovyetler Birliği çekiyor. NATO'cu burjuvazi, dünyada böylesi bir güç dengesinin somut gelişmesini görmüyor, görmek istemiyor. Ve, körükörüne NATO'nun dümen sularında gidiyor. Onun bu tutumu Anayurdumuz için en büyük bir tehlike olmuştur.

6. Ulusal bağımsızlık ve demokrasi hareketleri, saldırganlık bloklarından kurtulma direnişleri geliyor. Portekiz olayları, faşizmin alaşağı edilmesi, Yunanistan'daki değişiklikler, NATO'nun askersel örgütünden çekilmesi, İsrail saldırısına karşı Arap ülkelerinin karşı koyuşu, bütün bunlar ulusal bağımsızlık, sosyal kurtuluş ve demokrasi uğrunda savaşımların yeni bir aşamaya ulaştığını gösteriyor.

7. Türkiye'nin geniş halk yığınları, toplumun ardıcıl devrimci gücü işçi sınıfı, onun savaşlar içinde uzun yıllar yoğrulmuş, çetin deneylerden geçmiş olan öncü kolu – TKP böylesi bir ortamda düşmanla göğüs göğüse vuruşup gidiyor.

TKP'nin programı, politikası, halkımızın isteklerini, kendisinin yakın ve uzak amaçlarını gerçekleştirmek ilkelerine dayanıyor. İşçi sınıfının, köylü yığınlarının, geniş halk katmanlarının istekleri somuttur:

Anayurdu yıkımdan, yabancı hegemonyasından kurtarmak, NATO'dan çıkmak, Ortak Pazar'dan çekilmek, ikili kölelik anlaşmalarını bozmak. Bağımsız, tarafsız, aktif bir barış politikası gütmek. Kıbrıs'tan orduyu hemen geri almak. Kıbrıs devletinin bağımsızlığına, egemenlik haklarına, topraklarının bölünmezliğine kesinlikle saygı göstermek.

Geri egemen çevrelerin, işbirlikçi, talancı burjuvazinin yarattığı bunalımların kısılcısından, burgacından kurtaracak kesin, ilerici dönüşümler yapılmasını istiyor. Memleketi yıkıma götüren burjuvazinin diktatorasını kırma yolunu açabilecek, köklü reformlara, demokratik oluşumlara gidebilecek, işçi-köylü bağlaşıklığına destek olacak bir hükümetin işbaşına gelmesi zorunludur. Bunun için, ilk ağızda:

Sıkıyönetim kaldırılmalıdır. Sıkıyönetim ve Güvenlik Mahkemeleri dağıtılmalıdır. Bütün faşist yasalar, 141–142–146 gibi maddeler atılmalıdır. Şartsız, eksiksiz genel af çıkmalıdır. Halka eksiksiz demokratik haklar: Söz, gösteri, yürüyüş, örgüt, konut dokunulmazlığı, işçilere eksiksiz grev hakkı tanınmalıdır. Lokavt yasaklanmalıdır. Sendikalara serbest çalışma olanağı, uluslararası sendikalarla serbestçe ilişkiler kurma yetkisi verilmelidir. Köylülere, köylerinde politik örgüt kurma hakkı sağlanmalıdır. Devlet mekanizması, baştan aşağı gericilerden, faşistlerden, emperyalist ve CIA ajanlarından temizlenmelidir. TKP'ne konan yasak kaldırılmalıdır. Seçim yasası geniş seçmen yığınlarının yararına değiştirilmelidir.

Bugün, halkın bütün bu canlı sorunları, isteklerini ele alacak, Meclise

işçi sınıfının, geniş köylü yığınlarının, orta katmanların çıkarlarını savunan sayıların girmesini sağlayacak halktan yana bir hükümeti işbaşına getirme savaşı duruyor ortada.

TKP, halkımızın ezici çoğunluğunun bu istekleri uğrunda savaşıyor. TKP'nin ulusal görevi: Bütün ulusal güçlerin, örgütlerin elele vermesi için savaşımdır. Geniş yığınları uyarmak, örgütlemektir. Halktan yana bütün akımları Ulusal Tek Cephe'de toplamaktır. TKP, bu savaş platformu üzerinde Anayurdun bağımsızlığından, demokratik gelişmeden yana herkesle, her örgütle konuşmaya, görüşlerini açıklamaya hazırdır. İlerici güçleri, örgütleri dağınıklıktan kurtarmak için komünistler her göreve hazırdır.

TKP, bütün bunların başarıyla üstesinden gelebilmek için yığınları savaşta örgütlemeye, kendisi fabrikalarda, köyde, kentte, her yerde örgütlenmeye her şeyin üstünde önem vermektedir.

5. X. 1974

TKP Merkez Komitesi
Politik Bürosu

Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin 16-18 Ekim arasında Varşova'da yapılan Danışma Toplantısı üzerine TKP MK Politik Bürosu'nun kararı:

Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Varşova Danışma Toplantısı, kardeş partiler arasındaki dayanışma ve işbirliğini güçlendirdi. Marksizm-Leninizm ilkelerine dayanan proletarya enternasyonalizmi canlı bir örneğini verdi. Danışma Toplantısında Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın toplanmasının kararlaştırılması elde edilen en önemli başarıdır.

TKP Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın toplanması Avrupa ve dünya barışını, dünya komünist ve işçi hareketini, demokrasi ve ulusal kurtuluş hareketlerini, bu arada Türkiye halkının kurtuluş savaşını güçlendireceği kanısındadır. Bu yolda Avrupa'da önemli başarılar elde edilmiştir. Bu başarıların elde edilmesinde Sovyetler Birliği'nin, dünya sosyalist sisteminin payı büyüktür. Avrupa kapitalist ülkelerinde komünist partilerinin, öteki demokratik güçlerin savaşı daha ileri bir aşamaya ulaşmıştır, daha büyük başarılar için olanaklar açılmıştır.

Bu başarılar aynı zamanda her boydan her soydan oportünistlerin, bozguncuların, Maocuların sabotajlarına, emperyalizmi desteklemelerine rağmen elde edilmiştir.

TKP konferansın toplanması için elinden geleni yapacaktır. TKP Merkez Komitesi Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansının Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de toplanmasını doğru buluyor.

31 Ekim 1974

Fransız Komünist Partisi'nin 21. olağanüstü Kongresi Başkanlığına!

Fransız Komünist Partisi'nin 21. olağanüstü Kongresi, kapitalizmde bunalımın derinleştiği ve sosyalist sistemin otoritesi gitgide arttığı, barış ve demokrasi güçlerinin dünyada ve özellikle Avrupa'da başarılar kazandığı tarihsel bir dönemde toplanmaktadır.

Fransa'da demokratik ve ilerici güçlerin bağlaşıklığı kuvvetlenmiş, ve san cumhurbaşkanlığı seçimlerinin gösterdiği gibi, daha yüksek bir düzeye ulaşmıştır. Bu gelişmede işçi sınıfının öncüsü Fransız Komünist Partisi kesin bir rol oynamıştır.

İşçi sınıfının başında yürüyen Fransız Komünist Partisi zengin savaş deneyleri edinmiş, Marksizm-Leninizmin gelişmesine büyük katkılarda bulunmuştur. Parti, demokrasi ve sosyalizm yolunda üzerine düşen ödevleri, görevleri başaracak güçtedir.

Sevgili yoldaşlar Sizlere büyük başarılar dileriz.

Kardeş selâmlarıyla

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri

24 Ekim 1974

İ. BİLEN

*Türkiye Komünist Partisi'nin
Portekiz Komünist Partisi'ne mesajı*

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaş, Portekiz Komünist Partisi'nin 47 yıl sonra yapılan ilk legal Kongresine şu mesajı göndermiştir. TKP, Türk komünistleri, Portekiz Komünist Partisi'nin, komünistlerin, Portekiz halkının faşizmin ezilmesinde elde ettiği büyük zaferi, PKP'nin olağanüstü Kongresini en ateşli duygularla selâmlar, çalışmalarında başarılar diler.

Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Varşova Danışma Toplantısına katılan Türkiye Komünist Partisi delegasyonunun raporu

Değerli yoldaşlar,

Önce bu toplantıyı tertipediklerinden ötürü Polonya Birleşik İşçi Partisi'ne, İtalyan Komünist Partisi'ne ve konukseverliklerinden ötürü Polonyalı yoldaşlara teşekkür ederiz.

Yoldaşlar, Avrupa Kapitalist Ülkeleri Komünist Partilerinin Brüksel Toplantısından bu yana sekiz buçuk ay kadar bir zaman geçti. Bu kısa zaman içinde Avrupa'da önemli değişiklikler oldu. Portekiz'de, Yunanistan'da komünist partilerin ve öteki demokratik güçlerin faşist diktaturalara karşı savaşları başarıyla sonuçlandı. Portekiz'de 47, Yunanistan'da 7 yıldan beri emekçilere karşı kurulmuş faşist diktaturlar yıkıldı. Portekiz'de Komünist Partisi'nin de katılmasıyla demokratik bir hükümet işbaşına geldi. Sömürge halkları sırayla bağımsızlıklarına kavuşuyor. Yunanistan'da Komünist Partisi serbest bırakıldı. Avrupa'nın öteki kapitalist ülkelerinde de komünist partileri, işçi hareketleri büyük tekellerin hegemonyalarına karşı önemli başarılar elde ettiler. Şili halkının faşist cuntaya karşı savaşını destekleme hareketleri Avrupa'da geniş emekçi, aydın, barışçı, anti-faşist çevreleri kapsadı. Luis Korvalan yoldaşı ve Amerikan emperyalizminin kuklası cuntanın zindanlarında tutuklu bulunan öteki yurtseverlerin kurtarılması için sürdürülen kampanya etrafında Avrupa'nın hemen hemen bütün ülkelerinde geniş bir cephe hareketi yaratıldı. Bu hareket gittikçe geliyor, güçleniyor.

Bu başarılar şüphesiz, teker teker Avrupa ülkeleri halklarının, işçi sınıfının, başta komünist partileri olmak üzere bütün gerçek devrimci ve yurtseverlerin ortak savaşı sonucunda elde edilmiştir. Fakat bu başarıların elde edilmesinde dünya komünist ve işçi hareketinin dayanışması, proletarya enternasyonalizminin de büyük payı vardır. Bundan ötürü Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Toplantısının ödevlerinden biri de bu enternasyonalist dayanışmayı daha da geliştirmek olmalıdır.

24. Kongrede kabul edilen barış programını ardıcıl bir şekilde uygulayan Sovyetler Birliği'nin, öteki sosyalist ülkelerin gittikçe güçlenmeleri, sağlam biçimde gelişmeleri ve bu güçleriyle dünya anti-emperyalist kurtuluş hareketlerini, Avrupa komünist ve işçi hareketlerini politik ve moral bakımdan desteklemeleri, dünya barışını kuvvetlendirmeleri, emperyalizmin elini bükmesi, insanlığı nükleer bir dünya harbinden korumaları, halkların kurtuluş savaşında dünya devrimci sürecini sağlayan başlıca güç ve etkindir.

Emperyalizmin, tekelci devlet kapitalizminin bunalımları gittikçe derinleşiyor. Çökme süreci hızlanıyor. Birleşik Amerika'da ve Japonya'da olduğu gibi, Avrupa Ortak Pazar ülkelerinde de ekonomik, politik bunalımlar gittikçe sosyal, politik depremler niteliğini kazanıyor. Bu ülkeler hükümetleri hızlanan enflasyonu, artan işsizliği önlemek için ne yapacaklarını şaşırılmışlardır. İşçi sınıfı gibi, köy emekçileri de Ortak Pazar tekellerine karşı sürekli bir savaş içindedirler. Bilimsel teknik devrim yöntemlerini uygulayan büyük tekeller, daha da artan kârlar sağlamakta, o nispette de şehir ve köy emekçilerinin sömürülmesi yoğunlaşmaktadır. Yani, Avrupa Ortak Pazar ülkelerinde de sınıf savaşı keskinleşmekte, tekeller iktidarına karşı işçi sınıfının yanında daha geniş emekçi yığınları yer almaktadırlar.

Bir yandan da gelişmiş kapitalist ülkelerindeki tekellerle az gelişmiş ülkeler arasında çelişkiler artmaktadır. Az gelişmiş ülkelerin ulusal kuruluş hareketleri güçlendikçe, bu ülkelerin halkları yeraltı ve yerüstü zenginliklerine sahip çıktıkça, kendi öz ağır sanayilerini kurdukça az gelişmiş ülkelerin talanına dayanan tekelci devlet kapitalizminin, emperyalizmin bunalımları daha da derinleşecektir. Ayrıca emperyalist bloklar arasında hattâ bloklara dahil emperyalist gruplar arasındaki çelişkiler, boğuşmalar daha da sertleşiyor.

Pekin yöneticilerinin tutumu da ulusal ve uluslararası devrim hareketine büyük zararları veriyor. Maoçular Türkiye'de geniş ölçüde izole oldular.

Türkiye, emperyalizmin bütün sistemlerine bağlı, emperyalist tekellerin sömürü ve talanına açık bir ülkedir. Az gelişmiş ve emperyalizmin sömürüsüne açık olduğundan bunalımları daha da derindir. Resmi rakamlara göre, geçen yıl enflasyonun hızı % 25,9'du. Bu yılın ilk 8 ayının dış ticaret açığı 1 milyar 274 milyon dolar, yani 17,5 milyar liradır. Bu rakamlar bir yıl öncesine kıyasla hemen hemen bir misli fazladır. Ankara hükümeti, enflasyonu durdurmak, halkın demokratik haklarını genişletmek, anti-demokratik, faşist kanunları kaldırmak, bütün fikirlere legal yaşama hakkı tanımak sözleriyle seçimlerde halkın oyunu aldı, iktidara geldi. Fakat, kısmi bir aften başka verdiği sözlerden hiçbirini tutmadı. Bunalımlar daha da derinleşti. 15 Temmuzda Yunan faşist cuntasının Kıbrıs'ta tertiplediği darbesi vesile yapan hükümet bilindiği gibi Adaya asker çıkardı. Bu hareket aynı zamanda Türkiye'de de emekçi halka karşı bir saldırı niteliğini aldı. Sıkıyönetim yine yerleşti. Bütün grevler, işçi hareketleri yasaklandı. Bütün baskı araçları yine harekete geçti. Sıkıyönetim ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri ağır cezalar kesmeye devam ediyorlar. Marksist-Leninist kitapları toplama hareketleri sürüp gidiyor. Örneğin, 6 Ekim tarihli gazetelerin bildirdiğine göre, toplatılan kitaplar arasında Karl Marks'ın «Fransa'da iç savaş», Lenin'in «Sosyal demokrasinin iki taktiği», Krupskaya'nın «Hatıralarım», Dimitrof'in «Gençlik için notlar» adlı kitaplar da vardır.

Ecevit hükümeti emperyalizmle, NATO'nun egemen çevreleriyle daha da yakından bağlandı. Hükümet, Yunanistan'ın, NATO'nun askersel örgütünden çekilmesiyle meydana gelen boşluğu doldurmak önerisinde bulundu.

Egemen çevreler, Kıbrıs saldırısıyla birlikte körükledikleri şövenist hava içinde halkın dikkatini sorunlarından başka yana çevirmeye çalıştılar. Fakat kısa zaman içinde bu politikanın boşlukta kaldığı görüldü. Yasağa rağmen işçi grevleri zincirleme devam etmeye başladı. Grevcilere karşı polis zırlıklı birliklerle saldırmaya koyuldu. Grevler köy emekçilerine, tarım işçilerine kadar yayıldı. Köylerde de emekçilere jandarma birlikleri saldırıyordu. Sendikacılar tutuklandı. Devlet Güvenlik Mahkemelerine teslim edildi.

Kıbrıs sorununa gelince: Yunan faşistlerinin darbe teşebbüsüne karşı Ecevit hükümeti 20 Temmuz günü Kıbrıs'a asker çıkardı. Hükümet buna bir «barış hareketi» süsü verdi. TKP MK'sinin aynı günde yayınladığı bildiride de belirtildiği gibi Kıbrıs'a karşı yapılan bu karışma kısa zamanda saldırıya ve daha sonra da Adanın bir kısmını Türkiye'ye katma hareketine dönüştü. Yine aynı gün yani 20 Temmuzda, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Sovyetler Birliği'nin girişimiyle Kıbrıs'tan bütün yabancı askerlerin çekilmesini, Adanın bağımsızlık ve toprak bütünlüğünün sağlanmasını öngören bir öneriyi kabul etti. Amerikan emperyalistlerinin, NATO egemen çevrelerinin tutumuyla bu karar uygulanmadı. NATO egemen çevreleri Kıbrıs'ı bölmek, bölge halklarına, sosyalist ülkelere karşı bir üs haline getirmek istiyorlar. Cenevre Konferansı'nda bu plânın uygulanmasına çalışıldı. 22 Ağustosta, Sovyetler Birliği, Güvenlik Konseyi'ne sürekli üye 5 devletin, Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs'ın ve üçüncü dünya ülkelerinin de katılımıyla bir Dünya Konferansı'nda Kıbrıs sorununun çözülmesini önerdi. Bu doğru bir öneriydi. Çünkü, Kıbrıs sorunu yerel değil, uluslararası bir sorundur. NATO çerçevesinde değil, uluslararası alanda, Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve bütün yabancı askersel kuvvetlerin çekilmesi ilkesiyle çözülmemelidir. Sovyetler Birliği'nin bu teklifi dünya kamuoyu tarafından olumlu karşılandı. Yunan ve Kıbrıs hükümetleri onu kabul ettiler. NATO'daki egemen çevrelerle birlikte, Ecevit hükümeti de bu teklifi reddetti.

TKP, Sovyetler Birliği'nin bu teklifini doğru ve tek çıkar yol olarak gördü ve bu görüşünü kamuoyuna açıkladı. Devrimci güçler bu öneriyi benimsedi. İşçi grevlerinde, sık sık «Kıbrıs'tan elinizi çekin!» sloganı haykırıldı. Batı Almanya'da, Fransa'da, İngiltere'de, Belçika'da Türk işçileri ve komünistleri ile, Yunan işçileri ve komünistleri emperyalizmin Kıbrıs saldırısını yeren ortak mitingler, toplantılar, yürüyüşler tertiplediler. Bütün yabancı kuvvetlerin, bu arada Türk askerlerinin Adadan çekilmesini ve legal hükümetin tekrar işbaşına gelmesini istediler. Bu, Türkiye halkının emper-

yalizme karşı savaşıni daha ileri bir aşamaya ulaştıracak bir slogandır. Aynı zamanda, proletarya enternasyonalizminin de somut bir uygulanmasıdır.

Bu gelişme de komünist ve işçi partilerinin danışma toplantılarının gerekliliğini bir daha doğruluyor.

Delegasyonumuz, gereken hazırlıklar yapıldıktan sonra, Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın toplanmasından yanadır. Bu konuda Ponomaryov yoldaşın teklifini destekler.

Delegasyonumuz Konferansın Alman Demokratik Cumhuriyeti başkenti Berlin'de toplanması teklifini selâmlar. Alman Demokratik Cumhuriyeti ulusal kurtuluşları için savaşılan halklardan yana, kendini emperyalizme kabul ettirmiş bir ülkedir. Avrupa'nın kalbinde barış ve sosyalizmin kalesidir.

Dikkatinize teşekkür ederiz.

Avrupa Kapitalist Ülkeleri Komünist Partilerinin Düsseldorf Toplantısına katılan TKP delegasyonunun raporu

Değerli yoldaşlar,

TKP Merkez Komitesi adına hepinizi candan selâmlar ve toplantının çalışmalarına başarı dileriz. Türkiye Komünist Partisi delegasyonunun da katıldığı Avrupa Kapitalist Ülkeleri Komünist Partilerinin Brüksel Toplantısı, Avrupa'daki kapitalist ülkelerde komünist ve işçi hareketinin proletarya enternasyonalizmine bağlılığının yeni, daha yüksek bir düzeye eriştiğini gösterdi.

Brüksel Konferansı, gerginliği azaltma ve barışı sağlama yolunda köklü dönüşümlerin yapılması için kolektif güvenlik ve işbirliği sisteminin kurulması uğrunda bugün artık reel olanakların varlığını kesinlikle belirtmiştir. Kitamızın gelişme yönü budur.

Brüksel Konferansından sonra, Portekiz halkının 50 yıllık savaşımı, Mozambik, Angola ve Gine-Bisau halklarının ulusal kurtuluş direnişi Portekizde faşist diktaturanın yıkılmasını sağladı. Politik tutuklular serbest bırakıldı, Portekiz Komünist Partisi yasal haklarını elde etti ve serbest çalışma olanağına kavuştu. Gine-Bisau, Mozambik ve Angola halkları bağımsızlıklarını kazandılar. Bu Afrika, sömürgecilik kalıntılarına indirilmiş güçlü bir yumruktur.

Yunanistan'da faşist cunta politik alandan atıldı, saldırgan NATO'nun askersel desteğine son verildi, politik tutuklular serbest bırakıldı, Komünist Partisi yasal haklarına yeniden kavuştu.

Yeni sömürgecilik metotlarıyla az gelişmiş ülkeleri soyarak aşırı kârlar elde eden gelişmiş kapitalist ülkelerde devlete dayalı tekelci kapitalizmin bunalımı daha da derinleşti. Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin dayanışması, ulusal kurtuluş ve dünya devrim hareketlerini desteklemesi emperyalizmin bunalımını daha da sertleştirdi ve ulusal kurtuluş hareketinin güçlenmesiyle dünya devrim sürecinin güçlenmesini sağladı.

Viyetnam, Kamboç ve Laos'da emperyalizm yenildi. Emperyalizm Şili ve Kıbrıs'ta dünya halklarına kanlı yüzünü bir kez daha gösterdi. Maocuların, ulusal bağımsızlık ve uluslararası komünist ve işçi hareketlerine karşı emperyalizmle bütünleştiği hergün daha açık seçik ortaya çıkıyor. Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeler ayrı toplum sistemlerine bağlı ülkelerle barış içinde yanyana yaşama politikalarını gittikçe güçlendiriyor, soğuk harbi geri itiyor ve saldırıya uğrayan Kıbrıs halkının yanında yer alıyorlar. Günümüzün başlıca belirtileri bunlardır.

Brüksel Konferansının, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansını destekleme kararı Türk emekçileri, demokratik ve bütün anti-emperyalist güçler arasında geniş yankılar uyandırdı. Hükümet ancak genel seçimlerden üç ay sonra Brüksel Toplantısının yapıldığı günlerde kurulabildi. Hükümet programı, seçim kampanyasında vaat edilenlerden çok uzaktı. Fakat bazı ilerici girişimlerde bulunulması tasarlanıyordu. Ecevit hükümetinin programında bir genel af çıkarılması öngörülmüyordu. Fakat yayınlanan af tasarısında hükümet, sınırlı bir affın çıkmasını istiyordu. Bu dönemde emperyalizmin başlıca amacı, hükümetin bazı ilerici girişimlerine karşı çıkmak ve onları engellemektir.

Öte yandan Türkiye Komünist Partisi'nin Genel Af konusundaki önerileri, geniş emekçi yığınları, yurtsever, ilerici ve devrimci güçler tarafından daha geniş ölçüde desteklenmişti. TKP tüm politik tutukluların serbest bırakılmasını, politik ve kamu haklarının iade edilmesini istiyordu. Böylece Genel Af sorunu Türkiye'de bir sınıf savaşı niteliğini almıştı. Sendikaların, çeşitli derneklerin, herşeyden önce öğretmenler örgütü TÖB-DER'in, Barolar Birliği ve bilim adamlarının Af konusundaki tutumları, Türkiye Komünist Partisi'nin önerilerine çok yakındı.

Yurt dışında, Batı Berlin'de, Federal Almanya'da, Londra'da, Brüksel'de ve Paris'te, Hollanda'da ve İsveç'te Af Komiteleri kuruldu. Bu komitelerce yayınlanan bildirilerde, Türkiye Komünist Partisi'nin önerdiği genel bir affın gerçekleştirilmesi isteniyordu. Bu kuruluşlar aynı zamanda TKP'ye konan yasağın da kaldırılmasını istiyorlardı. Genel Af sorusunu kampanyasıyla bütün demokratik ve anti-emperyalist güçlerin tek cephede birleşmeleri ve eyleme geçmeleri çağrısı böyle girişimlerle başladı. Yurttan ve yurt dışında çeşitli politik görüşlere sahip olan yurtseverler Genel Af kampanyasına faal bir biçimde katıldılar. Militan işçiler, sendikacılar, aydınlar, komünistler, sosyalistler gerçek Atatürkçüler, partisz yurtseverler bu kampanyayı sürdürdüler.

Fakat bu savaşta, Maoculara, Troçkistlerle, anarşist gruplarla, devrim hareketinin düşmanlarıyla işbirliği söz konusu olamazdı. Tam aksine onları sürekli olarak demaske etmek ve yalıtılmak devrim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Gerginliğin azaltılması, güvenliğin sağlanması sürecinin daha da ağır bastığı bir dönemde Yunan cuntası ve Türk burjuvazisi Kıbrıs saldırdılar. Türk ordusu Adaya çıkarma yaptı. Yeşil Ada ateşe verildi, kana boyandı. Kıbrıs hükümetinin devrilmesi NATO'nun CIA'nin ve Amerikanın plânlarıyla gerçekleşti. Emperyalizm şimdi, kestaneleri ateşten çıkarma işini uydulanna bıraktı. Bu plân bugün Ecevit hükümeti eliyle gerçekleştirilmek isteniyor. Türk burjuvazisi bu saldırıyla gerçek yüzünü bir kez daha gösterdi.

TKP, Yunan cuntasının Kıbrıs saldırısı ve Türk ordusunun Adaya çıkarma yapmasından sonra hemen uyarıda bulundu: «Kıbrıs'tan elinizi çekin!» Bu çağrı, işçi sınıfının bilinçli kesimince benimsendi ve yeni eylemlere yol açtı. TKP'nin çağrı ve bildirileri, şövenizm, militarizm ve büyük devlet histerisine karşı yönelmiş tek belgedir. Komünist Partisi'nin bu savaşı, komünistlerin, sosyalistlerin, aydınların ve işçilerin ortak eylemini sağladı. Emperyalizmin politikasını yeren gösteriler, yürüyüşler düzenlendi. Yürüyüşlerde taşınan pankartlarda NATO'nun saldırganlığı dile getirildi. Sıkıyönetim uygulamasından sorumlu olan general ve polisler, yürüyüşleri yasakladılar, yurtseverleri tutukladılar. Sıkıyönetim hâlâ devam ediyor. Fakat işçi sınıfını, ilerici güçleri korkutamıyorlar. Kapitalist ülkelerde eke meğini kazanmaya çalışan Türkiye'li işçiler ilerici güçlerin bu savaşından yalıtılmamıştır. Batı Berlin'de, Federal Almanya'da, Fransa'da, İngiltere'de, Belçika'da Türkiyeli işçiler yığınsal gösteri ve yürüyüşler düzenlediler. Bu gösteri ve yürüyüşlerde proletarya enternasyonalizminin en iyi örnekleri verildi. Yunan ve Türk işçileri omuz omuza yürüdüler ve ortak bir bildiri yayınladılar.

Hükümet ve generaller, Kıbrıs Amerikan emperyalizminin bir üssü haline getirmek için elinden geleni yapıyorlar. Adaya karşı harpçi saldırganlık bilinçli olarak körükleniyor. İlerici güçlerin ve işçi sınıfının temsilcisi olduklarını iddia eden bazı çevreler şövenizmi alabildiğine körüklüyorlar. Türk-İş'in başındaki sarı sendikacılar bunların başını çekiyor. Bu ve öteki sendikaların yöneticileri işçi sınıfının savaşına karşı çıkıyor, toplu sözleşme görüşmelerini engelliyor ve işçi sınıfını burjuvazinin kuyruğuna takmak istiyorlar.

TKP bundan böyle de egemen sınıfların politikasına karşı vargüçüyle savaşacaktır. Hükümet vaatlerini yerine getirmeli, Güvenlik Konseyinin kararını uygulamalı ve Adadaki bütün birliklerini geri çekmelidir. Adanın bağımsızlığı korunmalıdır. Kıbrıs bölünemez. Bu savaşa son verilmeli ve bu bölgede barış ve güvenlik sağlanmalıdır.

TKP, Kıbrısın toprak bütünlüğüne ve bağımsızlığına karşı bütün saldırılara, «Enosise» ve hertürlü kışkırtmalara karşıdır ve bu tutumuna bağlı kalacaktır.

TKP Brüksel Konferansının önemini bir kez daha belirtmek ister. Bu konferans, Avrupa kapitalist ülkeleri komünist partileri arasında işbirliği ve dayanışmanın gerçekleşmesi yolunda çok önemli bir adımdır. TKP, bütün güçlülere rağmen, işbirliği ve dayanışmanın daha da güçlenmesi için elinden geleni yapacaktır. Partimiz yeni bir gelişme dönemi içindedir. Yeni örgütlerin kurulması ve yeni kadroların yetiştirilmesi gerekmektedir. Uzun bir aralıktan sonra, partinin Merkez Komitesi organı «Atılım» çıkıyor. TKP MK organı ilk defa, Paris'te «l'Hümanite», Belçika'da «Le Drapeau

Rouge» ve Federal Almanya'da «Unzere Zeit» basın şenliklerine katıldı. Kardeş FKP, BKP ve AKP bu yönde pağı bişilmez yardımlarda bulundular.

Biz, kardeş komünist partilerinin bu uluslararası dayanışmasına teşekkür ederiz. TKP, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle bağılılığı baş ödev sayar ve komünist ve işçi partileriyle dayanışma ve işbirliğinden yanadır.

Dikkatinize teşekkür ederiz.

TÜSTAV

Kapitalizmin genel bunalımında burjuva parlamentarizminin sınıfsal niteliği ve sınıf savaşında yeri (2.)

A. Saydan

Burjuvazi, büyük sermaye çevreleri ve bu çevrelerin politik güçleri için emekçi yığınlara karşı sürdürdükleri sınıf savaşında parlamentarizmin önemli bir yeri vardır. Büyük sermaye çevreleri, devlet tekelci kapitalizminin politik örgütleri dört yılda bir emekçi yığınlarını sandık başına davet ederek onlarda kendi yazgılarının kendileri tarafından çizildiği hayalini uyandırmak isterler. Halk yığınlarını bu oyunla aldatmak kendi yazgılarına egemen oldukları hayalini uyandırmakta kısmen başarı da gösterirler. Bu taktik, daha doğrusu burjuva parlamentarizminin bu mekanizması kapitalizmin kendine öz bir emniyet supabıdır.

Burjuva parlamentarizmi mekanizmasının işleme biçimlerini, sonuçlarını iyi bilmeden, onun niteliğini tanımak zordur. Lenin, burjuva parlamentarizmi niteliğinin yanlış anlaşılmasına karşı emekçileri her zaman uyarmıştır. Lenin, kapitalizmde sanayi ve finans oligarşisinin isteklerini iktidardaki bürokratik mekanizmanın yerine getirdiğini belirtmiştir. Bu bürokrasi seçilmiş olan kurumların kulislerinde politik ve sosyal yaşamın başlıca sorunlarını çözümler. Kapitalist ülkelerdeki parlamentarizm mekanizmasının işleme şekli Lenin'in bu sözlerini doğrulamaktadır.

Karl Marks, burjuvazinin parlamentarizm oyunları hakkında şu tespiti yapmıştı: «Oligarşi, iktidarın sürekliliğini, onu aynı ellerde tutmakla sağlamaz, iktidarı bir elden bırakır, fakat hemen ötekisiyle tekrar tutar.»

Burjuva parlamentarizminin işlemede para önemli bir yer tutar. Ne var ki, burjuvazi elde tuttuğu iktidar vasıtasıyla devlet organlarından, televizyon, radyo ve basın gibi yığınsal etki araçlarından da sınıfsal egemenliğini ayakta tutmak yönünde geniş ölçüde yararlanır.

Amerikan basınına göre, Temsilciler Meclisi'ne seçilecek adaylardan her biri seçim kampanyası sırasında 40–70 bin dolar harcamak zorundadır. Yine Amerikan basınına göre, Birleşik Amerika'da 1952 seçim kampanyası sırasında 140 milyon dolar, 1956'da 155 milyon, 1960'da 175 milyon, 1964'te 200 milyon, 1968'de 300 milyon, 1972'de 400 milyon dolar harcamıştır. Batı Almanya'da ise 1972 Bundestag seçimlerinde Hristiyan Demokrat Birliği'yle Sosyal Demokrat Partisi ayrı ayrı 144 milyon Mark harcamışlardır. Genellikle bu burjuva partilerinin seçim masrafları büyük sanayi ve finans tekelleri tarafından sağlanmaktadır. Büyük sermayecilerin burjuva partilerini bu şekilde desteklemeleri kamuoyundan ustaca giz-

lenmektedir. Çünkü örneğin Birleşik Amerika'da siyasi partilere yapılan bağışların açıklanmasını zorlu kılan bir kanun vardır. Fakat, buna rağmen büyük tekeller kendi politik örgütlerini istedikleri gibi desteklemektedirler.

Türkiye'de de seçimlerde paranın çok önemli rol oynadığı bilinen bir gerçektir. Bilindiği gibi, Türkiye'de «ön seçim» sistemi vardır. Burjuva partilerinin ön seçimlerinde büyük paralar oynadığı, en çok para harcıyabilen adayların liste başlarını tuttuğu bilinir. Yani milletvekilliğine lâyık olanlar değil, zengin olanlar parlamentoya girme, halkın oyuyla burjuvazinin hegemonyasını yürütmeye olanakları bulurlar.

Kapitalist ülkelerdeki komünist partileri ve öteki demokratik örgütlerin parlamento yarışmasındaki mali güçleri burjuva partilerinkinin çok altındadır. İşçi sınıfının, emekçi yığınların yarattığı kıymetlerin ve milli gelirin önemli bir kısmına konan büyük burjuvazi, emekçi yığınların sömürülmesinden elde ettiği bu mali ve ekonomik olanakları bu yığınların sömürülmesini sürdüren bir toplum düzenini ayakta tutabilmek için kullanmaktadır. Elllerinde tuttukları iktidar sayesinde bu imkânı sağlamaktadır.

Türkiye'de burjuva partileri de, büyük sermayenin sınıfsal ekonomik olanaklarından geniş ölçüde yararlanmaktadırlar. Hattâ Amerika'nın Merkez Bankasında biriktirdiği «karşılıklı yardım fonu» da büyük burjuva partilerinin seçim kampanyalarını finanse etmek amacıyla kullanılmaktadır. Anayasa Mahkemesinin, partilerin gelir ve giderlerini, mali kaynaklarını kontrol etme yetkisi vardır. Fakat bu yetki hiçbir zaman gereği gibi kullanılmamış, burjuva partilerinin büyük sermayeden yardım görmeleri hiçbir zaman önlenmemiştir. Devlet bütçesinden partilere yapılan yardımların da sınıfsal niteliği her zaman üstün gelmiştir. TIP gibi legal bir sosyalist parti devlet bütçesinden yapılan bu yardımlardan her zaman yoksun bırakılmıştır. Şüphe yok ki, illegal çalışmaya mecbur edilmiş olan Türkiye Komünist Partisi'nin herhangi bir devlet yardımından faydalanması söz konusu değildir.

Türkiye gibi az gelişmiş bir ülkede burjuva parlamentarizminin sınıfsal niteliği yalnız burjuva partilerinin, büyük sermayenin mali olanaklardan faydalanmasıyla sınırlanmış değildir. Türkiye'de parlamenter sistemin büyük burjuvaziden, toprak beylerinden yana işleminin önemli nedenlerinden biri de toplumda bu gerici güçlerin hegemonyasını kıracak, halk egemenliğine yol açacak köklü reformların uygulanmamış olmasıdır. Toprak çiftlik beylerinin hakim olduğu, halkın % 65'inin tarım kesiminde yaşadığı bir ülkede ağalık, şeyhlik, derebeylik düzeni kalıntılarının parlamenter sistemi yakından etkilediği görülmektedir. «Heybe ile oy taşıma» bir masal, yahut fantazi değildir. Bu deyim, memleketin birçok geri kalmış bölgelerinde emekçi yığınların, büyük toprak beylerinin, şeyhlerin, hacıların ve hocaların istek ve iradelerine karşı çıkmadıklarını, seçim-

lerde kendilerine düşman bir sınıfın, yani büyük toprak beylerinin temsilcilerini seçmek zorunda kaldıklarını gösteren bir deyimdir.

Özellikle tarım kesiminde çalışan emekçilerin önemli bir kısmının okur-yazar olmaması, yurt ve dünya sorunlarının önemli ölçüde dışında kalmaları, cehaletin ve kör inançların kıskacından kurtulamamaları büyük burjuvazinin, toprak beylerinin oy depoları haline gelmeleriyle sonuçlanıyor. Resmi istatistiklere göre halkın % 65'i okur-yazar değildir. Bu oran köy emekçilerinde % 90-95'e kadar yükseliyor. Burjuvazi karanlıkta kalmış yığınlar üzerinde hegemonyasını daha kolaylıkla kuruyor.

Yurt ve dünya sorunlarının dışında kalmış yığınlar arasında iktidara katılma hayalini uyandıran seçimlere bile katılmamak, toplumun olayları karşısında çekimser ve kaygusuz kalmak akımı da gerek Türkiye'de gerekse öteki kapitalist ülkelerde burjuva parlamentarizminin çürük noktalarından biridir. Burjuva ideologları yığınların bu «kaygısızlığından» hiç te şikâyetçi değildirler. Türkiye'deki seçimlere katılanların oranı % 55 ile 75 arasında değişir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde de seçime katılanların oranı aşağı yukarı bu civardadır. Örneğin, Birleşik Amerika'da 1960 cumhurbaşkanlığı seçimlerine katılanların oranı % 63,2, 1964'te % 62, 1968'de % 61, 1972'de % 55'tir. Bu durum da gösteriyor ki, burjuva demokrasisi ulusun bütünü, hiç olmazsa ezici çoğunluğunu kapsayan bir yönetim sistemi değildir. Aksine, emekçi yığınları önemli ölçüde sömürü düzenine küsmekte ve burjuva toplum düzeninin dışına çıkmaktadırlar. Şüphe yok ki, bu durum sınıf savaşında, genellikle burjuvazinin işine yaramaktadır. Bunun içindir ki, komünist partileri, öteki devrimci politik ve sosyal örgütler, sendikalar, işçi ve emekçi yığınlarını seçim kampanyalarına ve seçimlere katılmaya teşvik etmekte ve bu uğurda ellerinden geleni esirgememektedirler. Buna karşılık Maoçu, Troçkist akımlar emekçi yığınlarını seçimlerden uzak tutmak, onları, sınıf savaşının yönlerinden biri olan parlamento için savaşın dışına çıkarmak politikasını yürütmektedirler.

Burjuvazinin parlamentoda egemenliği elde tutma yöntemlerinden biri de seçim kanunu ve seçim sistemlerini sınıfsal çıkarlarına göre ayarlamaktır. Bilindiği gibi, Türkiye'de 1965 yılında «orantılı ve ulusal artık» sistemine dayanan seçim kanunu kabul edildi. Bu sistem burjuva parlamentarizmi içinde en fazla demokratik sayılabilecek nitelikteydi. Bu sistem sayesinde ki, TİP 15 milletvekili ile Meclise girmek imkânını buldu. Fakat bildiğimiz gibi burjuva ideologları bunu burjuvazinin sınıfsal çıkarları için tehlikeli gördüler ve bu sistem kaldırıldı. Batı Almanya gibi bazı kapitalist ülkelerde baraj sistemi uygulanır. İngiltere, Fransa gibi ülkelerde ise çoğunluk sistemi geçerlidir. Bu ülkelerde seçim bölgelerinin ayarlanması bile burjuvazinin sınıfsal çıkarlarına göre yapılır. Komünist adayların kuvvetli olduğu seçim bölgeleri bölünür, böylece komünist veya öteki devrimci adayların seçilme şansı azaltılır. Velhasıl seçim kanunla-

rının ayarlanması da burjuvazinin sınıf savaşında üstünlüğü elden bırakmamasını sağlayacak şekilde yapılır. Fransa'da burjuvazi bu gibi spekülasyonlara sık sık başvurur. Resmi istatistiklere göre Komünist Partisinin bir milletvekili çıkarabilmesi için 250 bin kadar oya ihtiyacı var. Oysa, burjuva partileri 30 bin kadar oyla bir sayılab çıkarırlar.

Burjuva parlamentarizminin kof taraflarından biri de sözle gerçek arasında mevcut derin uçurumdur.

Burjuva partilerinin adayları seçim kampanyalarında emekçi yığınları etkilemek, onların oyunu çelmek için birçok oyunlara başvururlar. Fakat başvurdukları başlıca oyun yalan ve bol keseden vaatte bulunmaktır. Kapitalist ülkelerin hiçbirinde seçimlerde aday olanların halka verdikleri sözleri tutmayı zorlayan hiçbir yasal zorunluk yoktur. Burjuva partileri kasten yaratılmış bu boşluktan yararlanarak halk yığınlarını etkileyecek her türlü vaatlerde bulunmak ve yığınların oylarını çelerek iktidarı elde tutmak olanaklarını bulurlar.

Anti-komünizm, milli birlik ve sosyal demokrasinin niteliği

A. S.

Kıbrıs saldırısına geçen burjuvazinin hedeflerinden biri de şovenist hava içinde halk yığınlarını sorunlarından uzaklaştırmak, sömürü düzenini daha rahat şartlar altında yürütmek idiyse, ötekisi de yine bu hava içinde yığınları burjuva partilerinin yörüngesine çekmek, sözümona «ulusal birliği» sağlamaktı. Burjuvazinin ulusal birlikten maksadı halk yığınlarına karşı sınıfsal çıkarları bir olan değişik politik grupları bir araya getirmek, şovenist hava içinde burjuvazinin birleşik irade ve hegemonyasını emekçi yığınlara dayatmaktı. Gerçekten de militarist klikle hükümet çevreleri Kıbrıs saldırısının ilk günlerinde sarmaş dolaş oldu. Büyük tekeller ve holdinglerin yöneticileri hükümet çevrelerine karşı besledikleri şüphe ve çekingenliklerin ortadan kalktığını ilân ettiler. Aralarında bundan böyle ayrılık gayrılık kalmadığını açıkça söylediler. Yani bu yoldan burjuvazi hem bunalımlarını unutturmak, hem de gruplar arasındaki çelişki ve çekişmelerini yenmek istedi.

Kısa bir zaman sonra bu taktiğin tamamen iflâs ettiği, toplumun objektif, ekonomik ve sosyal şartlara göre geliştiği, burjuvazinin değişik kolları arasında çelişkilerin ortadan kalkmadığı, aksine bunalımlar derinleştikçe bu çatışma ve çelişmelerin daha da bilendiği görüldü. Burjuva gruplarının birbirleriyle boğuşması zümresel çıkarlarını bir yana bırakıpta sınıfsal çıkarlarına göre ortak bir hükümet kurmak olanaklarını bile kaybetmeleri rasgele değildir. Türkiye dünya kapitalist sistemine bağlı ve onun bütün bunalımlarına açıktır. Türkiye'deki bunalım kapitalizmin gittikçe derinleşen bunalımlarının bir sonucudur.

Gerici çevreler bu bunalımların üstesinden gelebilmek için anti-komünizmi bir daha bayrak haline getirmeyi denediler. Demirel grubu AP'nin 7. kongresinde anti-komünizmi tekrar bayrak haline getirmek istedi. Demirel ayrıca anti-komünizm bayrağı altında bütün burjuva partilerini toplamayı ve hükümet kurmayı da denedi. Başarı gösteremedi. Anti-komünizmin burjuva partileri arasında bile başarısızlığa uğraması, bu silâhın önemli ölçüde eskimiş olduğunun yeni kanıtlarından biridir. Emekçi halkın çoğunluğu içinde bulunduğu çöküşün, işsizliğin ve yoksulluğun nede-nini komünistlerin ve öteki devrimcilerin tutumunda değil, yarım yüzyıldan beri iktidarı elinden bırakmıyan, halka değil, sermayeci sınıfa, yerli-yabancı tekellere, NATO'ya ve emperyalizme hizmet eden burjuva hükümetlerinde görüyor. Ne var ki, anti-komünizm yalnız Demirel tarafından bir burjuva koalisyonu yaratmak maksadıyla tekrar körüklenmek istenmedi.

Anti-komünizmin yeniden kuvvetlenmeğe başlamasıyla sıkıyönetimci paşaların, örneğin Ali Elverdi gibi kanlı bir yargıç-generalin AP'ye girmesi birbirine paralel ve birbirini tamamlayan iki gelişmedir. Amerikan emperyalizminin, NATO'nun bir numaralı ajanlarından olan Demirel grubuyla militarist kliğin bütünleşmesi yeni bir askersel faşist darbenin şekillenme ihtimalinin kuvvetlendiğini gösteriyor. Burjuva partilerinin sürekli bir hükümet kuramamaları, bunalımların artması, emekçi yığınlarının hoşnutsuzluğunun kabarması, emperyalizm ajanlarıyla militarist kliğin kutuplaşma hızını artırdığı gibi, Türkiye'de 12 Mart tipinden yeni bir askersel darbe ihtimallerini de artırdı. Anti-komünizmin körüklenmek istenmesinin belirttiği başlıca tehlike budur.

Bu tehlike karşısında TKP'den CHP'ye kadar bütün anti-emperyalist, yurtsever, anti-faşist, anti-emperyalist güçlerin birbirini anlaması, birbirine destek olması faşist darbe meraklılarının arzusunu kursağında bırakacak başlıca unsurdur. Bugün bazı uyanık burjuva politik çevrelerinde komünistlerle işbirliği yapma fikri yer etmeye başlamıştır. «Yankı» gibi daha fazla ordu hiyerarşisinin görüşlerine yer veren bir dergi bile, Türkiye Komünist Partisi'nin gizli eylemlerini yansıtmak zorunluluğunu duyuyor.

CHP Gençlik Kollarının Demokratik Sal forumunda faşist darbecilerin yaratabilecekleri tehlikelere işaret edildi ve bu tehlikeyi önlemenin çaresi olarak da solun demokratik bir programı gerçekleştirmek maksadıyla vakit kaybetmeden harekete geçmesinin zorunluluğu belirtildi. Bu forumda CHP Genel Başkanı Ecevit de konuştu. Ecevit ülküsünü şu şekilde tarif etti: «Temel ülkümüz kimsenin kimseyi ezmiyeceği, sömürmiyeceği, dinamik, haka bir düzen kurmak. Temel ilkimiz de, bu ülkeye doğru demokrasi kuralları içinde ilerlemektir.» Aklı başında, yurtsever, halkına bağlı bir kimsenin bu sözleri paylaşmamasına olanak yoktur. Ne var ki, halk yığınlarına parlak sözlerle vaatlerde bulunmak başka şey, verilen sözleri tutmak ve onları gerçekleştirmek başka şeydir. Sömürüye karşı ilkeleri savunmak, onları halk yığınlarına duyurmak şüphesiz ki olumlu bir tutumdur. Fakat bu ilkelerin uygulanabilmesi için açık, belirli politik bir plâtförüm, bir programın ve onu uygulama isteğinin varlığı şarttır. Sömürüyü, baskı ve ezgi yöntemlerini önlemeye yönelik bir programın başlıca niteliği anti-emperyalist olmalıdır. Çünkü sömürünün başta gelen kaynağı emperyalizmdir. Bu programın başka bir özelliği de, toprak beyliğine, derebeylik kalıntılarına, büyük tekellerin, yabancı firmaların sömürüsüne karşı niteliğidir. Başta demokratik bir toprak reformu olmak üzere tüm halkçı, devrimci tedbirleri kapsamalıdır. Bu yapılmadığı takdirde parlak sözler, havada kalmaya ve emekçi yığınlarını er geç hayal kırıklığına uğratmaya mahkûmdur. Sosyal demokrasinin başta gelen niteliklerinden biri de, halk yığınlarını güzel ve parlak sözlerle, vaatlerle oyalamaktır. Bu gibi oyalamaların sebep olduğu hayal kırıklığı, her zaman faşist ve azılı gerici akımların yararına olmuştur. 1930'larda Alman Sosyal Demok-

rasisi bu gibi tutumlarıyla Nâzilere iktidar yolunu açmıştır. Bu günlerde Batı Alman Sosyal Demokratlarının tutumu da aynı sonuçları veriyor. Bilindiği gibi, Willi Brand'ın başında bulunduğu Batı Almanya Sosyal Demokrat Partisi, 1972 seçimlerinde emekçiler yararına birçok reformlar vaadederek başarı kazandı ve Liberallerle bir koalisyon kurmak olanaklarını elde etti. Fakat emekçiler yararına vaadettiği reformları uygulamadı. Verdiği sözü tutmadı. Bundan ötürü de emekçilerin önemli bir kısmı Sosyal Demokrat Partisi'ne yüz çevirdi. Yapılan bütün ara seçimlerinde partinin eridiği, buna karşılık Hristiyan Demokratların ve Hristiyan Sosyal'lerin yani, Batı Almanya'daki en gerici, intikamcı politik grupların güçlendiği görüldü.

Sosyal demokrasinin Türkiye'deki görüntüleri, Batı Almanya'dakine benzemez. Batı Almanya gelişmiş kapitalist bir ülkedir. Türkiye az gelişmiş ve emperyalizmin sistemlerine bağlı bir memleket. Bu bakımdan iki ülkedeki sosyal demokrasinin görüntüleri başka başkadır. Fakat her iki ülkede de sosyal demokrasi bir noktada birleşiyor. Halk yığınlarını soyut vaatlerle oyalamak, verilen sözleri tutmamak.

CHP Genel Başkanı Ecevit, bilimsel sosyalizmin bazı görüşlerinden istifade etmeyi doğru buluyor. Fakat, «bilimselliğin temelinde kuşkuculuk vardır» diyor. Bilimsel sosyalizmin birçok bilimsel sonuçları kesin olarak, yerleşmiş olarak kabul etmesini ve bilimsel bakımdan doğrulanmış sonuçları kuşkuculuğa tabii tutmamasını «bilimselliklé bağdaşmaz» görüyor.

Kuşkuculuk ortaçağ iskolastiğine, kilise mantığına karşı bilimin ilk adımı olmuştur. Şimşegi «allahın gazabı» sayan kilise mantığına karşı kuşku duyan bilim adamı nihayet onun fiziksel bazı şartlarının sonucu olduğunu keşfetmiştir. Iskolastik mantığa karşı kuşkuculuk ileri, bilimsel bir edimdir. Fakat bilimin kesin olarak tesbit ettiği kanuniyetlere karşı kuşkuculuk ileri değil, gerici bir tutumdur. Şimşek görüntüsüne karşı kuşkuculuk onun bilimsel izahından bu yana gerici bir tutum sayılır. Bu kesinliği ekonomik ve sosyal bilim dallarının çoğunda tutarlıdır. Örneğin Karl Marks tarihsel maddeciliğin kanuniyetlerini ve insan toplumunun gelişmesinin diyalektiğini keşfetmiştir. Ayrıca, kapitalist toplumda artık-değer, sömürü ve sermaye birikiminin kanuniyetlerini de tespit etmiştir. Kapitalist toplumun gelişmesi, Marks'ın keşfettiği bu kanuniyetleri değiştirmiş değildir. Bugün halâ milyonlarca işçi ve emekçi büyük sermaye ve tekelere karşı yürüttüğü savaşlarla Marks'ın bu buluşunu her gün doğruluyor. Bu bilimsel sonuçlara sosyal demokrat mantıkla, kuşkuyla bakmak ileri değil, gerici bir tutumdur. Çünkü, Marks'ın öğretisi tamamen bilimsel bir nitelik taşımaktadır.

Demek oluyor ki, kuşkuculuk her zaman ve her şartta ilerici bir nitelik taşımaz, bilimin ilk adımı sayılmaz. Kuşkuculuğu kesinleştirmek, bilimsel

gerçek ve sosyal, politik alanlarda her yere, bilimsel sonuçlara da uygulamak tipik bir sosyal demokrat burjuva mantığıdır.

Burjuvazi içinde gelişen değişik akımları, gruplaşmaları görmemek, Marksist-Leninist mantıkla bağdaşır bir tutum değildir. İşbirlikçi burjuvaziye karşı, yerel veya ulusal ölçülerde kendi sınıfsal çıkarlarını korumak isteyen bir burjuvazinin varlığı da bilimsel bir gerçektir. Ne var ki, burjuvazinin değişik kolları arasındaki sınır kesin ve değişmez değildir. Aksine belirsiz ve değişkendir. Birçoklarını şaşırtan, hattâ ulusal burjuvazinin varlığını inkârâ götüren de budur. Ulusal burjuvazinin de sömürgeci, emekçi yığınlar karşı ve her zaman işbirlikçiliğe kaymaya elverişli dönek yönüdür. Fakat toplum gelişmesinin her aşamasında ulusal ve yerel çıkarlarından yana bir burjuvazi vardır, bunun muayyen ölçüde anti-emperyalist yönü de mevcuttur. Onu bulmak, emperyalizme karşı savaşta onunla belirli hedefler etrafında ittifaklar kurmayı başarmak, devrimciliğin zor, fakat zorunlu bir yanıdır.

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Sayın okurlar,

Dergimize karşı istekler günden güne artıyor. Biz bu istekleri elimizden geldiği kadar karşılamaya çalışıyoruz. Okurlarımızdan, adresleri açık ve doğru olarak yazmalarını, özellikle şehir ve mahalle numaralarını titizlikle belirtmelerini rica ederiz. Adreslerini değiştirenler, yeni adreslerini bize derhal bildirmelidirler.

Dergiye abone olmak ve diğer yayınlarımızı edinmek isteyenler adresimize bir mektupla bildirebilirler. Sonra Avrupadaki okurlarımız aşağıdaki adrese başvurabilirler:

1 Berlin 10

Postfach 100 229

West Berlin

Ödemeler şu konto numarasına yapılır:

Postscheckkonto 342 441

West Berlin

1. L. İ. Brejnev, «LENİN'İN 100. YILDÖNÜMÜ, SBKP'NİN XXIV. KONGRESİ, SSCB'NİN 50. YILI»
2. NAZIM HIKMET, BÜTÜN ESERLERİ (Şimdiye kadar 8 cilt çıkmıştır),
3. BİLİMSEL KOMÜNİZM,
4. LENİN (Biografisi),
5. SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİNİN PROGRAMI
6. BÜYÜK OKTOBR 50 YAŞINDA,
7. S. Üstünel, «GÜNEŞLİ DÜNYA»
8. A. Saydan, «ALMAN DEMOKRATİK CUMHURİYETİ»
9. A. Saydan, «YEDİ SOSYALİST ÜLKEDE DÜN-BUGÜN-YARIN»
10. A. Saydan, «SOVYETLER BİRLİĞİNDE 12 GÜN»

Adresimiz: Yeni Çağ – Stredisko pro rozšírování tisku,
Praha 6, Thakurova 3, Czechoslovakia

«YENİ ÇAĞ» I
OKU
VE
OKUT!

